

ਪੰਥਕ ਮਾਸਕ ਰਸਾਲਾ

ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ

ਜੂਨ 1986

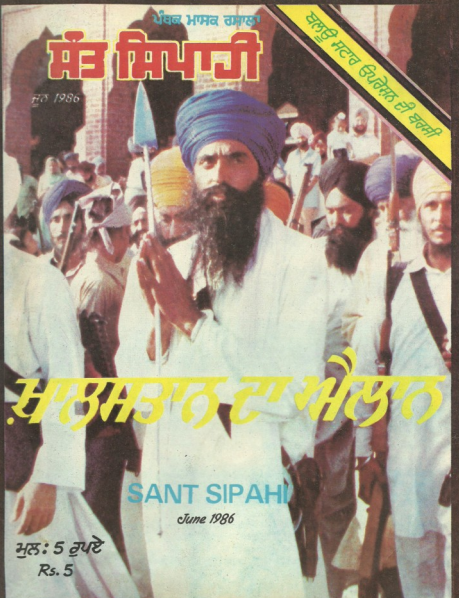
ਬਲਾਉ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਬਲਕੀ

ਖਾਲਸਤਾਨ ਦਾ ਮੈਲਾਨ

SANT SIPAHI

June 1986

ਮੁਲ: 5 ਰੁਪਏ
Rs. 5

ਵਧੇਰੇ ਸਫਰ, ਦੇਰ ਤਕ ਸਾਥ
ਅੱਗੇ ਹੀ ਅੱਗੇ...

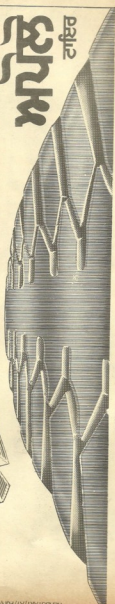
ਹਰਕੁਲੀਸ

- ਵਿਹਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਰਾਹੀਂ ਡਿਜਾਈਨ ਕੀਤਾ ਚਪਟਾ ਆਧਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ, ਲੰਬਾ ਕੱਲ 22 ਮਿ.ਮੀ. ਵੱਡਾ
- ਵਧੇਰੇ ਭਾਰ ਢੰਦ ਦੀ ਸਮਰਥਾ।
- ਵਧੇਰੇ ਮਾਇਲੇਜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
- ਥਾਰ ਥਾਰ ਰਿਟਰੋਡ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਅਨੋਖੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਾਫ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਟਰੈਕ ਦੇ ਵਰ ਡਿਜਾਈਨ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਉਪਰ ਮਜਬੂਤ ਪੁਕੜ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਚੋਗਟ ਮੋਰਚੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈਡਰੋਪਲੈਨਿਕ ਈ ਸਕ੍ਰੂਟ ਨਹੀਂ ਦੋ ਥਰਾਥਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।
- ਅਨੋਖਾ, ਟਰੇਕਿੰਗ ਥੀਡ ਕੀਸਟਰਥਸਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਅਲਗ...ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ

ਆਪੋਲੋ

ਟਾਇਰ

ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਚਿੱਤ ਅਚਿੱਤਾ ਸਗਲੀ ਰਈ ॥ ਪੂਰ ਨਾਨਕ ਨਾਨਕ ਨਾਨਕ ਮਈ ॥

ਪੰਥਕ ਮਾਸਕ ਰਸਾਲਾ

ਬਾਨੀ—ਸਚਖੰਡ ਵਾਸੀ,

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਜਿਲਦ ਤੇ ਸਾਲ 41 : ਨੰਬਰ 6
ਜੂਨ 1986

ਸੰਮਤ ਬਿਰੂਮੀ 2042, ਨਾਨਕ ਸਾਹੀ 519
ਖਾਲਸਾ 288

SANT SIPAHI Monthly
Estb 1945

Founder : Master Tara Singh
Edit in-chief Dr. Rajender Kaur
M. A. Ph D

Head Office :
4313 Ranjit Park,
P. O. Khalsa College, Amritsar
Tel : 62906 & 45984

ਐਡੀਟਰ : ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਐਮ. ਏ. ਪੀ. ਐਚ. ਡੀ.

ਸਬ-ਐਡੀਟਰ : ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ
ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ : ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ
ਐਡਵਕਟਾਰੀਜ਼/ਮੈਟ ਮੈਟੀਅਰ : ਸਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਆਫਿਸ ਮੈਨੇਜਰ : ਸੋਭ ਕੌਰ

ਚੇਦਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਸਾਲਾਨਾ	50 ਰੁਪਏ
ਪੰਜ ਸਾਲਾ	225 ਰੁਪਏ
ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ (15 ਸਾਲ)	500 ਰੁਪਏ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੇਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਹਵਾਲੀ ਡਾਕ	
ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕਨੇਡਾ	40 ਡਾਲਰ
ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼	20 ਪੌਂਡ
ਪਰਬੀ ਦੇਸ਼	250 ਰੁਪਏ

ਤਤਕਰਾ

June 1986

- 5 ਸੇਗਰਾਂਦ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਆਇਆ ਮੁਖ ਵਾਕ
- 6 ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਪੰਨੇ
- 10 ਸੁਆਲ-ਜੁਆਬ
- 12 ਸੰਪਾਦਕੀ—ਰਾਜ ਧਰਮ ਲਈ
- 13 ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਬਰਸੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ
- 19 ਟਾਈਟਲ ਦਾ ਵੇਰਵਾ—
ਖਾਲਸਾ ਤਾਨ ਜਾ ਐਲਾਨ —ਐਡੀਟਰ
- 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕਿਉਂ ? —ਪ੍ਰੈਸ ਰਲੀਜ਼
- 25 ਖਾਲਸਤਾਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ —ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ
- 30 ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਖਾਲਸਤਾਨ —ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ
- 33 ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ—ਵੈਰਵਾ —ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ
- 39 ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ—ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ —ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ
- 46 ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਫਾਤ —ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ
- 50 ਇਹ ਵੀ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ, ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ —ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਨਿਰਛਲ
- 51 ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੀ ਰੁਤ —ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ
- 52 ਕਰਫਿਊ ਲਾ ਅਵਾਮ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ —ਰਹਨੈਲ ਸਿੰਘ ਖਾਮਸ
- 53 ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੀ ਕਲਮ ਤੋਂ ਸਿਖ ਰਹਿਤ
- 55 ਕੀ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਫੁਡਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ —ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ
- 56 ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਆਕਾਸ਼ਬਾਨੀ ਪ੍ਰੈਸ ਤੇ ਸਿੱਖ —ਅਜੀਤ ਕੌਰ
- 59 ਸਾਈਂਸ ਫੀਚਰ
ਜੀਵ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਬੂਟੇ
- 57 ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ—ਕਿਸਤ ਨੰ: 13 —ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ
- 62 ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਕਿਸਤ ਨੰ: 13
- 64 ਪਤੀ ਉਠੇ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਕਰੋ —ਮਨੀਵਿਗਿਆਨੀ
- 65 ਪ੍ਰੈਸ ਰਲੀਜ਼ ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ

ਪ੍ਰਿੰਟਰ, ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਤੇ ਐਡੀਟਰ ਡਾ: ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਮੈਡੀਸਟ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼ ਜਥੇਦਾਰ ਤੋਂ ਟਪਵਾ ਕੇ ਦਰਬਾਰ 'ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ' ਨੂੰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹਾਊਸ, 4313 ਹਰਮੀਤ ਪੁਰ, ਡਾਕਖਾਨਾ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ। ਫੋਨ : 62906-45984

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟੀਕੇ ਲਗਵਾਓ ਕਈ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਕਰੋ ਬਚਾਓ

ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਤੇ ਠੀਕ ਉਮਰ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਟੀਕਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਰੂਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਲੀ ਖੰਭ, ਟਿਟਨਸ, ਪੌਲੀਓ, ਟੀ.ਬੀ. ਅਤੇ ਖਸਰੇ ਦੀਆਂ ਖਤਰਨਾਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅਧਾਰਜ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਟੀਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਮੁਫਤ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਟੀਕਾ ਕਦੋਂ ਲਗਵਾਈਏ ?

ਉਮਰ	ਟੀਕਾ	ਖੁਰਾਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਰੋਗ
<ul style="list-style-type: none"> ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ਵਕੀਮਾਂ 14 ਤੋਂ 16 ਹਫ਼ਤੇ 	ਟੀ ਟੀ (ਜਾਂ 3 ਖੱਚੇ ਢੋਹਾ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ)	2*	ਟਿਟਨਸ
<ul style="list-style-type: none"> ਬੱਚਾ 8-12 ਮਹੀਨੇ 	ਡੀ ਪੀ ਟੀ	2	ਡਿਪਥੀਰੀਆ, ਕਾਲੀ ਖੰਭੀ, ਟਿਟਨਸ
	ਪੌਲਿਓ	3	ਪੌਲਿਓ
	ਬੀ ਸੀ ਸੀ	1	ਟੀ ਬੀ. (ਤਪਵਿਥ)
<ul style="list-style-type: none"> 12-18 ਮਹੀਨੇ 	ਖਸਰਾ	1	ਖਸਰਾ
<ul style="list-style-type: none"> 18-24 ਮਹੀਨੇ 	ਡੀ ਪੀ ਟੀ	1 (ਬੁਸਟਰ)	
	ਪੌਲਿਓ	1 (ਬੁਸਟਰ)	

* ਸਿੱਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਟੀਕਾ ਲਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕ ਟੀਕਾ ਲਗਵਾਓ।

ਢੋ ਖੁਰਾਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮਾਮੂਲੀ ਖੰਭੀ, ਰੂਕਸ, ਹਲਕਾ ਬੁਖਾਰ ਅਤੇ ਦਸਤ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਟੀਕਾ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟੀਕਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿੱਤਰਾ ਗਾਂਢੀ ਏ ਜਨਮ ਦਿਨ, 14 ਨਵੰਬਰ 1974 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉੱਤੇ ਕਾਮਯਾਬ ਅਮਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਕਵੀ ਜੀਉਂਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

dlwp 85/429 Pun

ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ : ਪਰਵਾਰ ਕਲਿਆਣ ਵਿਭਾਗ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ।

14 ਮਈ ਦੀ ਸੰਗਰਾਂਦ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਇਆ ਗੁਰ ਵਾਕ

ਪਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੩ ॥ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਤਾ ਸਿਮਰਿਆ ਜਾਇ ॥ ਆਤਮਾ ਦੁਖੈ ਰਹੈ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥ ਆਤਮਾ ਪਰਾਤਮਾ ਏਕੈ ਕਰੇ ॥ ਅੰਤਰ ਕੀ ਦੁਖਿਧਾ ਅੰਤਰਿ ਮਰੇ ॥ ੧ ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ॥ ਹਰਿ ਸਿਉ ਚਿਤ੍ਰ ਲਾਗੈ ਵਿਰਿ ਕਾਲ ਨ ਖਾਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਚਿ ਸਿਮਰਿਐ ਹੋਵੈ ਪਰਗਾਸੁ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਿਖਿਆ ਮਹਿ ਰਹੈ ਉਦਾਸੁ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਐਸੀ ਵਡਿਆਈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤੁ ਵਿਚੇ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥ ੧ ॥ ਐਸੀ ਸੇਵਕੁ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ॥ ਜਿਸ ਕਾ ਜੀਉ ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਧਰੇ ॥ ਸਾਹਿਬ ਭਾਵੈ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਦਰਗਹ ਪਾਵੈ ਮਾਣੁ ॥ ੩ ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਹਿਰਦੈ ਵਸਾਏ ॥ ਜੇ ਇਛੈ ਸੋਈ ਫਲੁ ਪਾਏ ॥ ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ॥ ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਜਮ ਤੇ ਕੈਸਾ ਭਰੇ ॥ ੪ ॥ ਭਨਤਿ ਨਾਨਕੁ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰ ॥ ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ਸਿਉ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪਾਵੈ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ॥ ਜਪੁ ਤਪੁ ਸਬੁ ਇਹੁ ਸਬਦੁ ਹੈ ਸਾਰੁ ॥ ੫ ॥ ੨ ॥ ੪ ॥

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਤਾ ਹੀ ਸਿਮਰਿਆ ਜਾਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਮੋਹਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤੋ ਮਨੁੱਖ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਦੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਹੀ ਭਟਕਦਾ ਚਿਰਦਾ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਮੋਹਰ ਦਾ ਸਦਕਾ ਹੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਮਨ ਵਿਚ ਭੈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਲਿਵ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਲਿਵ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਇਕ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾ ਵਿਚ ਭੇਦ ਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਦੁਖਿਧਾ ਅਥਵਾ ਦਰਦ-ਭਾਵ, ਮੋਹੀ-ਤੋਹੀ ਦੀ ਦੁਖਿਤੀ ਦਾ ਭੇਦ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦਰਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅੰਤਰ ਆਤਮੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਅਵਸਥਾ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੋਹਰ ਨਾਲ ਹੀ ਹਾਸਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਭਾਵ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਮੋਹਰ ਭਰਿਆ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਭਿਆਸਤਾ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਆਤਮਾ ਵਿਚ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਮੋਹੀ ਤੋਹੀ ਦੀ ਦੁਖਿਧਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਤੋਂ ਮਨ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨਾ ਵਿਚ ਜੁੜ ਗਿਆ ਤਾਂ ਚਿਰ ਮੋਹ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਦਾ ਭਰ ਭੈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਹੀਂਦ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਜਾਦੇ ਜੋ ਕਿ ਦੋਬ ਉਥੇ ਭਾਵ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਤੇ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਤਾਂ ਮੋਹ ਦਾ ਭਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮੋਹ ਤੋਂ ਭਰ ਉਤਰੀ ਦੇਰ ਤਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਤਨੀ ਦੇਰ ਤਕ ਮਨੁੱਖ ਮੋਹੀ-ਤੋਹੀ ਦੀ ਦੁਖਿਧਾ ਵਿਚ ਗੁਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਅਨੰਕੜਾ ਦੀ ਭਟਕਰੇ ਤੋਂ ਨਿਕਲਕੇ ਦੇਹਤਾ ਵਿਚ ਸਮਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਚਿਰ ਇਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹਰ ਬਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮੋਹ ਦਾ ਭਰ ਤੇ ਕਿਧਰੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੱਚ ਰੂਪ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆ ਸਾਰੇ ਨਾਸ਼ਵਰੇ ਹੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਭੂਠ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ, "ਆਇ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ਹੈ ਭਾੇ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥" ਇਸ ਸਚੁ ਸਰੂਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸਿਮਰਨ ਲਈ ਜਿਸਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਫਟਨ ਕਰਨਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਕਹੀਂ ਵੀ ਉਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਮਨ ਬਖ ਤੋਂ ਕਰਮ ਨਾਲ ਸਿਮਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹਰ ਕਰਮ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਝਲਕ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਮਰੀਐ ਤਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਜਹਿਰ ਭਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਖਚਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰਾਮ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਜਹਿਰ ਭਰੀ ਹੋਈ ਦੁਨੀਆ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਸਲੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਕੇ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੀ ਭਰੀ ਵਿਚ ਝਾਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੋਹ-ਮਾਇਆ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕੰਢਲ ਵੱਲ ਵਾਂਗੂੰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਚਿੰਕੜ ਵਿਚ ਖੁਭੇ ਹੋਏ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰਾਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਸੰਤਾ ਹੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਤਰਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਖੁਭਿਆ ਹੋਇਆ ਵੀ ਮੁਕਤੀ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਇਕ ਸੇਵਕ ਸਮਝੇ ਤੇ ਇਸ ਦੁਨਿਆਵੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਮੋੜਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, "ਵਿਚਿ ਦੁਨੀਆ ਸੇਵ ਕਮਾਈਐ ॥ ਤਾਂ ਦਰਗਹ ਬੈਸਣੁ ਪਾਈਐ ॥" ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀਂ ਵੁਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਕਾਰਥਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਚਿਤੋਂ ਹੋਏ ਜੋਮ-ਪ੍ਰਾਣ ਉਸ ਅਗੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸੁਖਦੁ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ ਲਈ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਚਲੇ ਤੋਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਮਨਜੂਰ ਹੋਏ ਉਹ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਣ ਕਰੇ। ਅਥਵਾ ਉਸ ਦੀ ਰਜਾ ਵਿਚ ਰਾਜੀ ਰਵੇ। ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸੇਵਕ ਬਰਕੇ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਰਜਾ ਹੋ ਸਿਰ ਮੱਥੇ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੀ ਸੱਚੀ ਦਰਗਹ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਇਠਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਫਲ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਉਤੇ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਕਿਠਪਾ ਹੋਏ ਉਸ ਨੂੰ ਜਮਾ ਤੇ ਮੋਤ ਦਾ ਭਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਨਾਨਕ ਮੰਨਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚ ਸਾਥ ਕੇ ਜੋ ਕੋਈ ਸੱਚੀ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਦੁਆਰ ਹਾਸਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਜਪ ਤੇ ਤਪ ਦਾ ਮੂਲ ਮੁਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਜਪ ਤਪ ਸਬੰਧੀ ਸਹੀ ਭਤ ਦਾ ਪਕਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਪੰਨੇ

ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ

ਮੈਂ ਬਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਖੇਡਦੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ। ਸਿੱਖ-ਸਿਪਾਹੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਥੇ ਬੰਗੜਾ ਵੱਖ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰੁਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਫਿਰਕਾ-ਪ੍ਰਸਾਰੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹੋ ਜੋ ਕਿ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਹਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਸਿੱਖ, ਸਰਦਾਰ ਤੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤਸਾ ਹੀ ਪੜਾ ਨਹੀਂ। ਸਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਭਾ ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਭੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਾਭ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਤੇ ਦੂਜੇ ਸੁਭਿਆ ਨਾਲ ਖਾਹਮ-ਖਾਹ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਬੀਜ ਦੀ ਕੀ ਗਰੇਟੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਂਦਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਖੁਸ਼ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਲਾਲਚ ਤੈ ਵਧਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰੁਸੀਂ ਜਨਾਨੀਆਂ ਦੀ ਘਟੀਆ ਪੰਜੋਸ਼ਨ ਥਾਵੇਂ ਲਿਖਦੇ ਹੋ "ਬਾਹਮਣਦਾ ਦਾ ਅਸਰ"। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪਰਦੇ ਦਾ ਰੁਆਜ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਸਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚ ਜਨਾਨੀ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਡਿਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਇਕ ਆਖ਼ਰੀ ਦੀ ਕਵਾਹੀ ਨੂੰ ਦੋ ਜਨਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਵਾਹੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਠ ਦੋਜਾਂ ਵਿਚ ਛਾਨੀ ਦੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹਿਸਰੇਦਾਰੀ (ਨੇਸ਼ਟ ਆਫ ਕਿਨ) ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਹਲੀਂ ਤਕ ਖਰੀਦੀਆਂ ਤੇ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਥੀਂ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਕੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਰੁਧ ਲੜਾਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਆਦਿ। ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇ ਸਿੱਖ ਛਟਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਣ ਨਾ ਕੁਣ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨੀ ਹੀ ਪਵੇਗੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਦੁਜਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਹੋਇਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵਰਦੀ ਦੀ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਇੰਜਰ ਹੋਵੇ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਾਡੇ ਪੈਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਕੱਲੋਂ ਆਮ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

1. ਸਿੱਖ ਬੜੇ ਜਾਣਿਮ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੱਲ ਨੇ ਛਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਹੀ ਛਿਹ ਮਨਾਉਣਗੇ।

2. ਜੇ ਸਿੱਖ ਠਸਤੀ ਵਿਚ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹ ਇਕ ਨਿਰ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾ ਦੇਣ।

3. ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਾਫ਼ਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਮਾਨ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਜਿਤਨੇ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ ਤੇ ਬੰਬੀ ਠਸੀਦੀ ਸਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੱਢ ਦਿਤੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕੇ ਇਸਲਾਮ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਹੱਟੀ ਨਹੀਂ ਖਾਣੀ।

ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਏਹੋ ਜੇਹੇ ਨਹੀਂ ਪਰ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਏਹੋ ਜੇਹਿਆ ਦੀ ਹੈ। ਪਿਛੇ ਜੇਹੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕੀ ਸ਼ਾਰਯਾ ਆਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਠਟਜੀਤ ਕੋਰ ਸੀ ਤੇ ਸਦੀਕੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੱਟਣ ਘੱਦ ਸੀ ਕਿਉਂਕੇ ਉਹ ਇਕ ਕਾਫ਼ਰ ਨਾਲ ਕੁਰਿਆ ਫਿਰਦਾ ਹੈ।

ਆਸ ਹੈ ਆਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜੁਆਬ ਦੇਵੰਗੇ।

ਹਰਜਨ ਸਿੰਘ, ਸਲਾਹਾ

ਐਡੀਟਰ :-ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਪੁਰਖ ਨਾਲੋਂ ਘਟੀਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਾਥਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖੀ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਲ ਲੜਾਈ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਤੇ ਅਸ਼ਾ ਦਾਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੱਲੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਚਲ ਪਵੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਭਾਅਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਵੇ ਹੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਕੀ ਕਰਨਗੇ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਸ ਵਕਤ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕਾ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਹਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਦਾ ਕੀ ਇਲਾਜ ਹੈ? ਰੁਸੀਂ ਸਿੱਖ-ਸਿਪਾਹੀ ਬਕਾਇਦਾ ਪਕੜੇ ਰਵੇਂ ਕੁਰਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ। ਰੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹੋ ਹੋ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਹੋ।

ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ

ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਇਸ 'ਕੌਮ ਦੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ' ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਠਾਣੀ ਬੈਠਿਕਵਾਕੀ ਦੀ ਚਾਲ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ।

ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਕੋਈ ਨਿਯਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਔਖੀਂ ਦੇਖ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਹੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਅਭਵਾਦੀ ਹੋਣ ਇਸ ਕੌਮ ਦਾ ਝਟਾ ਹੋ ਸਕੇਗਾ?

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ।

ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ?

ਆਪ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਣੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਪੱਕਾ ਅਕਾਲੀ ਹਾਂ ਪਰ ਮੈਂ ਕੁਹਾਡੇ ਕੱਲੋਂ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੌਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਕੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਕੌਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ ਮੰਨਵਾ ਲਿਆ ਹੈ? ਜੇ ਸਮਝਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕੀ ਲਾਜ਼ੂ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਾਂ? ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਿਤੇ ਹਨ? ਕੀ ਸਰਕਾਰੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ? ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਦਲੇ ਚੰਬਾਰਾ ਵੈਕਟਰਮਟੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਿਠਾਉਣ ਦੀ ਕੀ ਜਹੂਰਤ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਰੀਪੋਰਟ ਦੇ ਦਿਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਦੀ ਬੱਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਨਹੀਂ ਹਨ? ਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੱਲਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਿਠਾਇਆ ਹੈ? ਤੇ ਫਿਰ ਜਿਸ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 70% ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੋਟ ਦੇ ਕੇ ਤਾਕਤ ਦਿੱਤੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਹੇ ਕੁਣ ਕੁਣ ਨਹੀਂ ਸੰਠਦਗੇ? ਲੱਕਣਾ ਦੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ ਕਿਸ ਵੱਟੋ ਖਤੀ ਹੀ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਬਾਕਾ ਸੰਗਿੱਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਉਪਰੰਕਤ ਮੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਯਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੀ ਜੰਧਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਦੀ ਰਿਹਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ? ਕੀ ਫੌਜੀ ਡਰੋਡਿਅੰ ਦੇ ਕੌਸ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਕੌਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੁਣ ਦੇ ਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਾਜੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਾਸਤੇ ਜੂਝਣ ਲਈ ਉਧਾਰਲੇ ਤਾਂ ਕਰਨੇ ਹੀ ਪੈਣਗੇ। ਲਿਖਣਾ ਤਾਂ ਹੋਵ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਚਿੰਤੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਹਨਾ ਹੀ ਆਇਆ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਥਾਹੇ ਸਰਕਾਰ ਰੋਜ਼ ਨਿੱਤ ਬਿਯਾਨ ਚਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਦਾ ਜੋ ਕਿ ਉਠੀਯਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਡੇ ਕੱਲ ਸਬੂਤ

ਹਨ, ਦਾ ਕਾਰਡ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਸਿਰਫ ਅਲਸਰਸ਼ਾਹੀ ਕਰਕੇ। ਇਸ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਫਿਰ ਲਿਖਾਏ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ.

ਪੰਥਕ ਲੀਡਰ ਤੇ ਪੰਥਕ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

'ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ' ਮਿਲ ਰਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਛਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੁਮਰਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਜਾਪਦਾ ਇਉਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਜੁਆਬ ਤਲਬੀ ਕਰਨੀ ਨਹੀਂ ਚਿੱਖੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੌਮ ਦੀ ਤਰਾਹੀ ਕਰਾਈ ਹੋਏ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੜ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੀਰਾਹ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਹੈ ਖੁਦਗੁਰਗੀ, ਭਾਈਬੋਦੀ, ਰਿਸ਼ਵਤਾਖੰਡੀ ਆਦਿ ਹੀ ਪ੍ਰਥਮ ਹਨ। ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ। ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਬਾਦਲੀਲ ਲੇਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਬੰਦਣ ਦੇਣਾ ਅਕਲਮੰਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮੋਹਰਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਫ਼ਾ ਕੀ ਅਕਲਮੰਦੀ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਗੱਲ ਤੇ ਹੁਣ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਸਮੱਤ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਆਉਣੀ ਰਾਖੀ, ਆਪਣੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਉਤਨਾ ਚਿਰ ਹੁਣ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਜੀਉਣਾ ਹਰਾਮ ਹੈ। ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਨਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲੋਂ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪੁਲੀਸ ਫੌਜ ਆਦਿ ਇਕ ਭੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਚਲ ਰਹੀ। ਸਰਤੀ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵੀ ਹੈ। ਰਾਜੀਵ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਜਾਂਦੇ ਕਿ ਇੱਠਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿਰਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ ਵੱਲੋਂ ਥਰਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਰਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਨਾ ਚਲੇ ਤੇ ਆਪ ਕਹੋ ਕਿ ਜਨਤਾ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਚਲੇ। ਇਹ ਕਹੀ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਕੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪ ਪਤਲੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਦਲਿਸਤ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਚੇਤੀਭੜ੍ਹ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਜੋ ਹੋਇਆ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਿਆਤ ਨਾਲ ਜੋ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ? ਫੌਜ ਅਤੇ

ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਦੀਵਾਨੀ ਦਾਹੜਾ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰੋਪੋਰਟ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਤੇ ਅੱਜ ਅਮਲ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਏਨੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਆਪ ਜੀ ਪਾਸ ਬੰਨਣੀ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕੋਰੋਨਟ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਰਾਜੀਵ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ, ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਬਰਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਰੋਪੋਰਟ ਜਰੂਰ ਦਰਜ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ—ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ ਦੀ ਕੁਰਾਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਸਕੀ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਕੇ ਹੁਣ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਥਰਾ ਕੇ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਸਭ ਰੋਪੋਰਟਾਂ ਦਰਜ ਹੋਣੀਆਂ ਜਰੂਰੀ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਅਮਲ ਹੁਣ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਪਰ ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੌਮ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਸਭ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਰੋਪੋਰਟਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਜਰੂਰੀ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਮਿਥ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਂਭੀ ਹੈ। ਸਮਝੋਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ 'ਸਮਝੋਤੋ' ਜਾਂ ਸਾਜਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਇਕ ਗੱਲ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਲਈ ਇਕ ਨਾਮ-ਮਾਤਰ ਭੀ ਮੁਆਫੀ ਨਹੀਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਭਾਵੇਂ ਤਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸਿੱਖ ਹਮੇਸਾ ਹੀ ਪੰਥ ਦਾ ਅਰੁਣ ਹਿਸਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿਸਾ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਜੁਗ ਵਿਚ ਖਾਸ ਭਾਗ ਹੈ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਇਸਤਰੀ ਅਸੀਂ ਭੀ ਪਛਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਲਾਉਣਾ ਬੜਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸੁਭ-ਬੁਝ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਮਨੋਹਰ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਹੁਣ ਅਤਿਅੰਤ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਦਿਉਗੇ। ਇਹ ਤੇ ਹੁਣ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਸਮਿੱਤ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖਰੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਸਿੱਖ ਕਦੀ ਭੀ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਚੁਕ ਸਕਣਗੇ। ਮੈਂ ਜੋ ਇਸ ਪਾਸੇ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹਨਾ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨਾ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਫਰਜ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਜਰੂਰ ਕਰੋਗੇ। ਚਿੱਠਰਾਵਾਲਿਆਂ ਸੰਤਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਦਿਤਰਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਹਦਫ਼ਤ ਸਿੰਘ
ਕੱਲਾ ਚੰਪੜ, ਮਲੋਂਸੀਆ।

ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ

ਮੈਂ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਜਿਹਾ ਸੰਕੇਤ ਹੁਾ ਤੇ ਕਾਫੀ ਚਿਰ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀ ਵਾਸਤੇ ਤਨ ਮਨ ਤੇ ਧਨ ਅਰਾਧਣ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀ ਹੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਆ ਹੋਇਆਏ ਵਿਚ ਜਰੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੁਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਜਗਾਧਰੀ, ਕਰਨਾਲ, ਖਾਨੀਪਤ ਕਾਫੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖਾਂਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਹਸਾਲੇ ਅਜ ਕਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਵਉੱਚ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੋਰ ਲਏ ਗਏ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੇ ਲੱਖ ਜਿਕੇ ਸਾਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹੋਂ ਸਲਾਹਤਾਯੋਗ ਵੀ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਲੱਖਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਸੇਵਾ ਸਿੱਖੀ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਉਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਚ ਅਜ ਮੈਨੂੰ ਕੰਝ ਕੱਟਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾ ਕਿ ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਾਂ। ਬਾਹਰ ਮੈਂ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਇਕ ਗਰੀਬਾ ਜਿਹਾ ਪਾਠਕ ਰਿਹਾ ਹਾ ਹੁਣ ਅੰਦਰ ਵੀ ਕਢੇ ਕਢੇ ਕੁਝ ਚਾਹੁਣਾ ਪਛੂਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਵਾਪਰਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੁ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਏਰਿਕਾ ਫੰਡਟ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਮੌਰੇ ਵਰਗੇ ਏਥੀ ਜੀ ਨਿਰੰਦ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਥੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾ ਕਿਸੀ ਸਦਾਰਥ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਵਿਚ ਸੰਤ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ-ਲਿਖਤੋਂ ਆ ਰਹੇ ਹੋ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕੰਢੀ ਵੀ ਪਾਠਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਬਿਨਾ ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਕੱਲ ਪੰਥ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਦੀ ਹੁਣ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਆਪਸੀ ਕੁਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭੇਡੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਸਾਡੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਕੁਟ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦਾ ਨਕਸਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਠਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਟੇ ਹੀ ਪਠਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਲ ਵਿੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੋਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਕਾਰਣਨੋਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਘੜਾ ਬਣ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਕਢੇ ਵੀ ਰਾਮਬਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹਨ ਸਿਸ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਵਾਸਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਕੌਮ ਕਰਨ ਦਾ ਖ਼ੀਤਾ

ਹਨ, ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਸਿਰਫ ਅਫਸਰਾਬਾਹੀ ਕਰਕੇ। ਇਸ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਵਿਚ ਲਿਖਾਂਗਾ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ.

ਪੰਥਕ ਲੀਡਰ ਤੇ ਪੰਥਕ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

‘ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ’ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਆਂਗੇ ਤੋਂ ਐਵੇਂ ਕੁਮਰਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਜਾਪਦਾ ਇਉਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਆਪਣੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੁਆਬ ਤਲਾਸ਼ੀ ਕਰਨੀ ਨਹੀਂ ਸਿਖੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਮ ਦੀ ਤਾਬੀਹੀ ਕਰਾਈ ਹੋਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੜ ਅਗੇ ਲਿਆਉਣਾ ਜਾਦਾ ਹੈ। ਵੀਹਾਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਹੈ। ਕੁਦਰਤਗੀ, ਭਾਈਪੰਦੀ, ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਜੀ ਆਦਿ ਹੀ ਪ੍ਰਥਮ ਹਨ। ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ। ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਬਾਦਲੀਲ ਲੋਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਬਰਨਾਲੇ ਨੂੰ ਨਾ ਬੰਦਣਾ ਦੇਣਾ ਅਕਾਲੀਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫੜਨਾ ਚਾਹੀ ਅਕਾਲੀਵੀ ਨਹੀਂ। ਵਿਧਾਨ ਲੋਥ ਤੇ ਹੁਣ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਸਬੰਧ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰਾਖੀ, ਆਪਣੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਉਤਰਨਾ ਚਿਰ ਹੁਣ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਜੀਉਣਾ ਹਰਾਮ ਹੈ। ਹਰ ਸਫ਼ਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲੋ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪੁਲੀਸ ਫੌਜ ਆਦਿ ਇਕ ਭੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਚਲ ਰਹੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਮਝੀ ਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵੀ ਹੈ। ਰਾਜੀਵ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਜਾਂਦੇ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਕਿੱਥੀ ਠਾਕਾ ਵੱਲੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਰਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਨਾ ਚਲੇ ਤੇ ਆਪ ਕਹੋ ਕਿ ਜਨਤਾ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਚਲੇ। ਇਹ ਕੀ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਆਪ ਪਹਲੇ ਚਾਰਜੇ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਕੇਭੀਭੜ੍ਹ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਜੋ ਹੋਇਆ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਹਨਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਰਿਆਤ ਨਾਲ ਜੋ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ? ਫੌਜ ਅਤੇ

ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਦੀਵਾਨੀ ਦਾਹੜਾ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰੀਪੋਰਟ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਜ ਅਮਲ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਹੀ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਆਪ ਜੀ ਪਾਸ ਬੰਨਣੀ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕੋਥੋਨ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਰਾਜੀਵ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੁਹਿ ਮੰਤਰੀ, ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਬਰਖਿਲਾਵ ਕਿਸੇ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਰੀਪੋਰਟ ਜਰੂਰ ਦਰਜ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ—ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ ਦੀ ਕੁਰਾਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਸਗੋਂ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਕੇ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਨੂੰਨੀ ਸੰਠਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਸਭ ਰੀਪੋਰਟਾਂ ਦਰਜ ਹੋਣੀਆਂ ਜਰੂਰੀ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਅਲ ਹੁਣ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਪਰ ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁਝ ਸਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਸਭ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਰੀਪੋਰਟਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਜਰੂਰੀ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਠੀਕ ਲੰਕਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅੱਖੀ ਹੈ। ਲਾਹੌਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ‘ਸਾਬਰੋ’ ਜਾਂ ਸਾਜਸ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਇਕ ਗੱਲ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰੂਆਰਿਆਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਲਈ ਇਕ ਨਾਮਯਾਤਰ ਭੀ ਮੁਆਫੀ ਨਹੀਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਭਾਣਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸਿੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਪੰਥ ਦਾ ਅਤੰਤ ਹਿਸਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿਸਾ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਹੁਣ ਦੇ ਜੁਗ ਵਿਚ ਖਾਸ ਭਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਇਸਤਰੀ ਅਜੇ ਭੀ ਪਛੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਲਾਉਣਾ ਬੜਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸੁਭ-ਬੁਝ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਮਜ਼ਹੂਰੀ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਹੁਣ ਅਤਿਅੰਤ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਦਿਉਗੇ। ਇਹ ਤੇ ਹੁਣ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਸਮਝਤ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖਰੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਸਿੱਖ ਕਦੀ ਭੀ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਚੁਕ ਸਕਣਗੇ। ਮੈਂ ਜੋ ਇਸ ਪਾਸੇ ਜੂਝ ਰਹਿ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਮਦਿਤ ਕਰਨਾ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਫਰਜ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਜਰੂਰ ਕਰੀਓ। ਕਿੱਠਾਵਾਲਿਆਂ ਸੰਤਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
ਕੱਲਾ ਲੰਪਰ, ਮਲੋਂਸ਼ੀਆ।

ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ

ਮੈਂ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਜਿਹਾ ਸੰਕੇਤ ਹਾ ਤੇ ਕਾਫੀ ਚਿਰ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀ ਵਾਸਤੇ ਤਨ ਮਨ ਤੇ ਧਨ ਅਪਣਾ ਕਰ ਕੁੱਛਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕੁਸੀ ਨੂੰ ਸੁਣਦੇ ਹੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਹੋਣਾ ਆਣੇ ਵਿਚ ਸਰੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਸੀ ਸੁਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਜਗਾਧਰੀ, ਕਰਨਾਲ, ਪਾਨੀਪਤ ਕਾਫੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਹਸਾਲੇ ਅਜ ਕਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਵਦੀਤਮ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਲਏ ਗਏ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੇ ਲੱਥ ਜਿਥੇ ਸਾਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਸਲਾਹਪ੍ਰਾਯੋਗ ਵੀ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਲੱਥਣੀ ਵਿਰੋਧ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਸੇਵਾ ਸਿੱਖੀ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾ ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾ ਉਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਵਜ ਵਿਚ ਅਜ ਮੈਨੂੰ ਕੋਥ ਕੱਟਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾ ਕਿ ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹਾ। ਭਾਹਰ ਮੈਂ ਕੁਰਾਣੇ ਗਲਾਂ ਦਾ ਇਕ ਗਰੀਬਤਾ ਜਿਹਾ ਪਾਠਕ ਰਿਹਾ ਹਾ ਹੁਣ ਅੰਦਰ ਵੀ ਕਥੇ ਕਥੇ ਕੁਰਾਣਾ ਪਰਠਾ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਵਾਪਰਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਬੰਦਿਕਾ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀ ਅਕੇ ਮੌਰੇ ਵਰਗੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਨਿਰੋਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਥੀ ਕੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਥੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾ ਕਿਸੀ ਸਵਾਰਥ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾ। ਜਿਵੇਂ ਕੁਸੀ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਵਿਚ ਸੰਤ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ-ਲਿਖਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹੋ ਬਿਨਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਠਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਕੱਲ ਪੰਥ ਵਿਚ ਆਪਾਂ ਦੀ ਟੁਟ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਆਪਸੀ ਵਚ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧ ਯੁੱਗਦਾ ਹੈ। ਹੁਣੇ ਹੀ ਪਹਿਲਾ ਹੈ ਕਿ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਕੋਂਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਕਾਰਣਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਧੜਾ ਬਣ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਗੱਲਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਵਾਸਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕੁਸੀ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀਜਾ

ਹੁੰਦਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਹੁਣ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਹੀ ਫੁੱਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਰਨਾਲਾ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕੁਰਦਆਰੇ ਅੰਤਰਕਾਦੀਆਂ ਦੇ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਫ਼ੌਜੀ ਸਾਟਰੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੰਚਿਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਲਈ ਇਤਨੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਉਹ ਅੱਜ ਬਰਨਾਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਰਕਾਦੀ ਤੇ ਅੰਤਰਕਾਦੀ ਇਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੇ ਵਾਹਾਨੇ ਲੱਕਾ ਨਾਲ ਵੰਦਾ ਸਮੇਂ ਕੀਤੇ ਸਨ ਕੀ ਉਹ ਪੂਰੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਨ। ਕੀ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਕਰ ਰਿਹਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਕੀ ਕੁਰਦੇ ਵੱਲੋਂ ਆਨੇ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਕੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੇ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ? ਕੀ ਅੱਜ ਤੇ ਕੁਰਦਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲ ਤੇ ਫੌਜ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਹੋਣਾ ਚਿੰਨਾ ਹੈ? ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਰ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅੰਤਰਕਾਦੀ, ਅੰਤਰਕਾਦੀ, ਵਾਹਿਸਤਪਸੰਦ, ਇੰਗਰਾਅਸੰਦ, ਉਗਰਵਾਲੀ, ਲੱਡਾ, ਮੁਸਟੇਡਾ, ਚੋਰ, ਡਾਕ, ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਰੀਠੇਂ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਵਾਨ ਕੱਚਰੂਆਂ ਨੂੰ ਗੱਲੀਆਂ ਨਾਲ ਕੁੰਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੇ ਫੁੱਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਬੰਨ੍ਹਨਾ ਨੂੰ ਸੋਲ੍ਹਾ ਅੰਦਰ ਡੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਡੀ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਵਾਹਿਨਿੰਗ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਰ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਗੁੱਠੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਤਾਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇ ਤੇ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੁਝ ਖ਼ਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਲਸਾ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ
ਦੁਖੀ ਬੀਬੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ

ਜੇ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਰਸਾਲਾ ਅਪ੍ਰੈਲ 1986 ਦਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਉਸ ਵਿਚ ਇਕ ਦੁਖੀ ਔਰਤ ਸਚਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਦੁਖ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪੜ੍ਹੀ। ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਅਦਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕੌਮ ਨੇ ਦੇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਇੰਤਨੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅੱਜ ਉਸ ਕੌਮ ਦਾ ਇਹ ਹਾਲ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ ਸਾਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਾਕਿਸ਼ਤਾਨ ਸੁੀ ਗੁਰੂ ਕੁੱਝ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੁੱਝ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਫੁਲ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਉੱਤੇ ਬਲ ਕਸਟ ਹਨ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਹਿਆ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੌਲੋਂ ਦੇਹੀ ਦਾਤ ਮੰਨਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਾਲਿਆ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ-ਜੂਨ 1986

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਤੇ ਸਾਖ਼ਤ ਕਸਟ ਹਨ ਚੁਪਕਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰੀ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਇੰਜਰ ਬਹਾਲ ਕਰੀ।
ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਰਾਜਾ ਲੁਧਿਆਣਾ।

ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਬਿਲਡਿੰਗ ਫੰਡ

ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਕਰਤਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਉੱਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਦਾ ਲਈ ਫੰਡ ਕੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਆ ਕੇ ਅਥਾਵ ਹੋ ਗਏ। ਸਾਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਹੀਲਾ ਸਕੂਲਾਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋਂ ਦੇ ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਥੇ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਤੇ ਦਾਖਲੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 500 ਰੁਪਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਬੱਚਾ ਲਿਆਰਤੀ ਫੰਡ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੰਡ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵੀ ਦਿਤਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਫੰਡ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾ ਦੇਓ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਠੱਗੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਓਂ ਕੋਲੋਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਫੰਡ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਕੂਲ ਸਰਮੰਟੀ ਕੁਰਦਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਬੰਨ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸਕੂਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਇਕੋ ਹਾਲ ਹੈ ਪਰ ਸਰਮੰਟੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਵੀ ਇਹ ਹਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਚਰਮੀਤ ਸਿੰਘ
ਗਿਲ ਰੋਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ।

ਐਡੀਟਰ: ਇਹ ਸਕਾਇਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਸਕੂਲਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੁਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਫੰਡ ਦਾ ਦੇਣ ਲਾਉਣਾ ਸਿੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤਰਦਾ ਨਹੀਂ। ਰਹਿੰਦੀਆਂ

ਕਲਾ ਇਹ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਰ ਜੇ ਸਕੂਲ ਅੱਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸੀਂ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨੌਦੁਆਰਾ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣੀ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਪਾਸੇ ਤਰਵੇਂ ਦੇਣ।

ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਬਣੀਏ

ਅੱਜ ਲੱਖ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਦਰਸ਼ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਬਣੀਏ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਆਸਰਮ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਨਿਰਲੱਪ ਰਹੀਏ। ਸੰਘਣੇ ਡੈਵੋਸ਼ ਸਾਡਾ ਪੰਚਾਇਤੀ ਹੋਕੇ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਦੋਸ਼ ਨਾ ਰਹੀਏ, ਸਦਾ ਤਿਆਰ-ਬਰ-ਤਿਆਰ ਰਹੀਏ। 'ਸੰਤ' ਕਾਹੂੰ ਕੇ ਨੌਤ ਨਹਿ ਨਹਿ ਤੇ ਮਾਨਤ ਆਨੇ ਸਾਡਾ ਮਦਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਰਮਾਤਮ ਸਿੰਘ (ਕੋਲਕਾਤਾ ਮੈਂਬਰਿਸ਼ਪਿਟ)
ਦੇ-57 ਮਾਲਵੇਰੀਆ ਨਗਰ,
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 17

ਦਿਸਤੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਦੁਖੜੇ

ਬਿਨੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਾ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖਸੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ "ਇਤਰੀ ਜਾਤੀ" ਲੱਖ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜਾਤ ਨੇ ਵਾਕਈ ਅੱਤ ਉੱਤੇ ਹੈ ਅੰਗਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਖੋੜ ਹੀ ਸਲਾ ਰਖੀ ਹੈ ਮੇਰਾ ਆਦਮੀ 74 ਸਾਲ ਦਾ ਜਦਾ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਪੱਤਰੀਆਂ ਜਵਾਨ ਹਨ ਤਦ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਤੇ ਹੱਥ ਚੁਕਦੇ ਸਰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਮੈਂ ਕੋਈ ਹੋਰੀ ਜਨਾਨੀਆਂ ਤੇ ਸੁਦਰੀ ਸੀ ਜੁਆ ਵਾਲਾ ਸਿਰ ਸਰੋਂ, ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਖ਼ਾਮ ਮਰ, ਪਰ ਜਾਣਕ ਨਹੀਂ ਮਰਦੇ। ਜੇ ਜਾਣਕ ਮਰ ਜਾਦੇ ਤਾਂ ਜੁਲਮ ਸਹਿਣ ਵਾਲਿਆ ਦਾ ਨਾ ਕੱਲੀ ਨਾ ਲੱਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਲਿਖੋ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਹੱਥ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਨਹੀਂ ਲਵੋਂਗਾ। ਜੇ ਬੰਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਕੋਹਮਤਾ ਲਾ ਕੇ ਘਰੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਵੀ ਪਿਛਲੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਤੇ ਪਤਰ ਨੂੰਹਾਂ ਕੋਲ ਖਲੋ ਕੇ ਤਮਾਸਾ ਦੇਖਦੇ ਹਨ।

ਸਰਮਨ
ਰੈਦਰਾਬਾਦ, ਆਦਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

ਸੁਖਮਲ

ਸੁਖਮਲ

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ, ਮਸਕਟ, ਓਮਾਨ

ਸ : ਮਾਰਚ 1986 ਦੇ ਸੰਤ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਰਸਾਲੇ ਦੇ ਸਵਾ 17 ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸੰਤ ਰੋਨ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਲਈ ਤੇ ਆਪਨਾ ਪ੍ਰਮ ਗੁਰੂ ਮੰਨਿਆ। ਇਹ ਰਚਨਾ ਰਮੇਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ ਮੁਕਤਸਰ ਵਾਲੇ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ?

ਜ : ਇਹ ਸਾਰੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤੇ ਕਈ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸੰਤ ਰੋਨ ਜੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਉਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ "ਸਬਦ ਗੁਰੂ ਭਵ ਸਾਗਰੁ ਤਰੀਐ", ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੁਚਕਰ ਨਗਰ, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
ਸ : ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮੰਨਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਕਮ ਨਮੋ ਉਤੇ ਵੀ ਬੜਾ ਯਕੀਨ ਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਜੀ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲਿਆ ਸੀ, "ਹੋਇ ਇਕਤਰ ਮਿਲੋ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਦੁਬਿਧਾ ਦੂਰ ਕਰੋ ਲਿਵ ਲਾਈ।" ਇਸ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪਰੋਹਨਾ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਗਏ। ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ?

ਜ : ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਭਰਾ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠ ਪਰ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਦੁਜੀਆ ਸਿੱਖ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਤੇ ਜਰੋਬੰਦੀਆਂ ਕੱਢ ਕੇ ਸਮਝੌਤੇ ਸਬੰਧੀ ਕੀ ਸਲਾਹ ਲੱਟੀ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਸਾਥੀ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਨਾਲ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਸਬੰਧੀ ਭੱਲ ਕਰਨੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਲਾਈ ਸੀ। ਫਿਰ

ਇਹ ਕਿਸ ਭਰ੍ਹਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਹਨਾ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਸਿਰੇ ਨਹੀਂ ਚੜਿਆ।

ਸ : ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, "ਸਰਬ ਸੁਖਾ ਕਾ ਦਾਤਾ ਸੁਖਾਮੀ ਤਾਕੀ ਸ਼ਰਨੀ ਪਇਐ" ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, "ਨਾਨਕ ਦੁਖੀਆ ਸਬ ਸੰਸਾਰ।" ਇਹ ਕੀ ਚੱਕਰ ਹੈ ?

ਜ : ਬੰਦੀ ਚੱਕਰ ਨਹੀਂ। ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹੋਏ ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵ ਦੁਖ ਨਾਲ ਕੂਜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਤੋਂ ਹਰ ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਜੀਵ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਖਾਂ ਤੋਂ ਭਾਵ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੱਲ ਪੋਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮਕਾਨ ਵਧੀਆ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਿਹ ਜੰਗ ਸੁੱਖ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਫਿਰ "ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਸਦਾ ਸੁਖ ਹੀ ਹੈ ਰੋ" ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੇ ਇਸ ਭਰ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਭਰ੍ਹਾ ਕਿ ਭਰਮੋ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲਿਖਾਰੀ ਦਾ ਖੇਡ ਖੇਡਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਜੇ ਦਾ ਖੇਡ ਖੇਡਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਿਆਨ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਜਿੰਦਗੀ ਇਕ ਭਰਮੋ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਸ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਭਿਆਤੀ ਤੇ ਰਾਜਾ ਬਣਨਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਲੱਕੜਾ ਹੈ, "ਰਾਜ ਦੇਏ" ਤਾਂ ਕਉਨ ਬੜਾਈ ਭੀਖ ਮੰਗਦਾ ਤੇ ਗਿਆ ਘਟ ਜਾਂਦੀ।" ਏਹੋ ਜੇਹੇ ਗੁਰਮੁਖ ਯੋਗੀ ਅਨੰਦ ਮਈ ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਰਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸ : "ਜੋ ਮਾਠੀ ਠਾਕੁਰ ਆਪਨੇ ਤੇ ਸੋਈ ਸੋਈ ਦੇਵੇ", "ਦੇਇ ਕਰ ਜੋਤਿ ਕਰੋ ਅਰਦਾਸ ਕੁਝ ਭਾਵੇਂ ਤਾਂ ਆਣੇ ਰਾਸ।" ਇਹ

ਦੇਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਇਕ ਟਾਈਮ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ?

ਜ : ਜੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਕੋ ਹੀ ਸੰਚਾਲੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਪਿਆਰਿਆ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਵੱਸ ਮਿਲਦਾ ਹੈ "ਪ੍ਰਭ ਘਾਲਿਆ ਕਿਸੇ ਕਾ ਇਕ ਤਿਲੁ ਨਾ ਗਵਾਈ" ਪਰ ਜੇ ਆਖੋ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੋਂ ਜੋ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪਦਾਰਥ ਮੰਗਾਓ ਉਹ ਵੀ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ, "ਵਿਣ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜੋ ਮੰਗਣਾ ਸਿਰ ਦੁਖਾਂ ਦੇ ਦੁਖ।" ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਚਾੜ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦੁਖਾਂ ਦਾ ਘਰ ਹਨ। ਦੋ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨਾ ਨਿਮੁਤਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਚਾੜ੍ਹ ਮੰਗਣੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਤਾਂ ਉਹ ਮੋਹਤ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਗੁਰੂ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਹੈ।

ਸ : ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ "ਗੁਰੂ ਮੇਰੇ ਸੋਗ ਸਦਾ ਹੈ ਨਾਲੈ।" ਫਿਰ ਜੇ ਰਾਗੀ ਗਰੰਥੀ ਇਹ ਗਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੁਰੂ ਨੇ ਬਲਿਓ ਸਟਾਰ ਉਪਰੋਸਨ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ?

ਜ : ਗੁਰੂ ਦਾ ਅੰਗ ਸੋਗ ਹੋਣਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹੀ ਅੰਗ ਸੋਗ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਜਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵੀ ਅੰਗ ਸੋਗ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਖਾਲ ਬਧੀ ਹੋਈ ਜਿੰਦਗੀ ਸਦੀਵ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਕ ਚਮਤਕਾਰ ਹੈ। ਜਿੰਦਗੀ ਮੌਤ ਲਈ ਇਕ ਤਿਆਗੀ ਹੈ ਤੇ ਮੌਤ ਅਗਲੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਰੰਭ ਹੈ। ਜਿੰਦਗੀ ਤੇ ਮੌਤ ਵੀ ਆਤਮਾ ਦੇ ਦੋ ਰੂਪ ਹਨ। ਜੋ ਪੰਚਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਅਵੱਸ ਮਰਨਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਜਿਸ ਚੀਜ ਨੇ

ਅਵੱਧ ਹੋਣਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਬਣਤ ਬਹਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮੇ ਅਰਥ ਨਹੀਂ। ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਦੁਖ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹਰ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਹੀ ਖੇਡਾ ਖੇਡਾ ਹੈ।

ਸ: ਜਦੋਂ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਫਸਾਦਾਂ ਵਿਚ ਪਾਵਨ ਬੀੜਾ ਸਾਡੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਗੁਰੂ ਕਰੋਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇ-ਅਦਬੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੁਝ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੌਹੜ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਇਆ ?

ਜ: ਇਹ ਕੁਝ ਮਲੀਨ ਬੁਧੀ ਵਾਲੇ ਤੇ ਕੌਹੜ ਭਰੇ ਇਲਾ ਇਮਾਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਕੁਝ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਹੋਰ ਮਲੀਨ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਦੁਰਾਸੀ ਵਿਚ ਭਟਕਦੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ।

ਸ: ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜਿਥੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਦੀ ਪਵਿੱਤ੍ਰਤਾ ਕਿਉਂ ਭੰਗ ਹੋਈ? ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਰਾਗੀ ਵੀ ਹਲੀਂ ਕੈਦ ਵਿਚ ਹਨ ਕਿਉਂ ?

ਜ: ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਕੁਝ ਦੁਨਿਆਵੀ ਦੁਖ, ਸੁਖ ਤੇ ਨਵੇਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮਾਪ ਨਾਲ ਤੱਲਦੇ ਹੋ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਉਂ ਬਾਬਰ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਚੰਕੀ ਪੀਸੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕੈਦ ਕੱਟੀ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਭੱਤੀਆਂ ਤੱਥੀਆਂ ਉਤੇ ਬੈਠੇ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਉਸੇ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਵੀ ਰਾਗੀ ਸਿੱਖ ਕੈਦ ਵਿਚ ਹਨ। ਨੌਕੀ ਤੇ ਬਦੀ ਦੀ ਔਸ਼ਾ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਟੱਕਰ ਚੱਲਾਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਆਗੇ ਉਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਉਤੇ ਉੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਖ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰਕ ਦੁਖ ਵੱਲੋਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੁਲਾਇਆ ਹੈ "ਦੁਖ ਚਾਰੂ ਸੁਖ ਰੋਗ ਭਇਆ।"

ਜਿਥੇ ਹਰ ਵਕਤ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਥਾਂ ਸਦਾ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਟ ਏਹੋ ਜੇਹੀ ਥਾਂ ਉਤੇ ਕੋਈ ਕੁਕਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਥਾਂ ਦੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿਖ ਕੌਮ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕੁਕਰਮ (ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ) ਇਕ ਵੰਗਰ ਜਾਪਦਾ

ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੁਕਰਮ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਪਾਮਾ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਓਇੰਦਰ, ਰੋਪੜ

ਸ: ਕੀ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਡਫ਼ਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਚੰਦਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ? ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕੇਵਲ ਬਿਮਲ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ?

ਜ: ਸਟੂਡੈਂਟ ਡਫ਼ਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਲਈ ਨਾ ਕੋਈ ਚੰਦਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਡਫ਼ਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਬਿਮਲ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਦਾ ਦੁਆਬਾ ਤੇ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਿਮਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਵੀ ਤੇ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਉਹ ਹੀ ਠੀਕ ਹੈ।

ਸ: ਲੁਧਿਆਣੇ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਪਿਛੋਂ ਜੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਪਕੜੇ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੋ ਸਾਬੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾਮਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੇ ਪਟਿਕ ਸੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਅਜੇਹੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ?

ਜ: ਕਿਸ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਤੇ ਕੀ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੋਸ ਕਰੋ। ਵਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖਬਰਾਂ ਉਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਆਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮਾਤਰ ਲਈ ਖੁਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਕਿ ਕੌਣ ਕੀ ਕਰਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆ ਵਣਿਆ ਹੈ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਰੱਖਦਾ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੱਦ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਦਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲਵੇਦੀ ਬੀ. ਡੀ. ਓ. (ਰਿਟਾਇਰ) ਲੁਧਿਆਣਾ।

ਸ: ਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਦਾੜ੍ਹੀ ਧਾਗਾ ਜਾ ਜਾਲੀ ਲਾ ਕੇ ਫ਼ੌਜ ਕੇ ਰੱਖਣਾ, ਦਿਕਸ਼ਾਂ ਲਾ ਕੇ ਕਲਵ ਲਾਣਾ, ਸਾਖੀ ਨੂੰ ਵਿਕਸ਼ਿ ਨਾ ਕੇ ਫਿਕਸ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਨਾਲ ਮਰਯਾਦਾ

ਭੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ?

ਜ: ਰਹਿਤ ਨਾਨਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾੜ੍ਹੀ ਰੰਗਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਕਲਵ ਆਦਿ ਲਗਾਉਣਾ ਵਿਵਰਜਨ ਹੈ ਪਰ ਦਾੜ੍ਹੀ ਬੰਨ੍ਹਣੀ ਤੇ ਫਿਕਸ ਲਾਣਾ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਵਿਵਰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰਯਾਦਾ ਕੇਵਲ ਕਲਵ ਲਾਣ ਨਾਲ ਹੀ ਭੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਨੰਗਲ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ

ਸ: ਤੁਸੀਂ ਨਕੋਦਰ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਹਰਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਬਲਬੋਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ?

ਜ: ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਥਾਂ ਉਤੇ ਪੁਜਕੇ ਪੂਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਰਵੀ ਸੀ ਉਥੇ ਹੀ ਹਰਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹਾਇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਬਲਬੋਰ ਸਿੰਘ ਫ਼ੌਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ: ਤਮਾਕੂ ਦੀਆਂ ਡੱਬੀਆਂ ਉਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਫ਼ੋਟੋ ਕਿਉਂ ਛਾਪਦੇ ਹਨ ?

ਜ: ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੇ ਛਾਪਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਸਿਕਰਟ ਦੀਆਂ ਡੱਬੀਆਂ ਉਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਫ਼ੋਟੋ ਛਾਪਣ ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਕੰਪਨੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਫ਼ੋਟੋ ਛਾਪਣੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਆਪ ਕੋਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜਰੂਰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰੋਪਾਲਤਾ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤਮਾਕੂ ਡੱਬੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਸ: ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪੁਲੀਸ ਨੀਮ ਫ਼ੌਜੀ ਦਸਤੇ ਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਕਮਾਂਡੋ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੀ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਨਹੀਂ ਲੜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤੋਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੀ ਕਿਉਂ ਲੜਾਈ ਲੜਨਾ

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 66 'ਤੇ)

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਰਾਜ ਧਰਮ ਲਈ

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤੀ ਲਈ। ਇਹ ਐਸਾ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਖਾਢਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਫ਼ਕਰਾਂ ਕੌਮਤਾਂ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋਣ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੌਮਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤਾ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨਾਲ ਅਨਾ-ਧਰਮੀਏ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਖੋਲ੍ਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪ੍ਰੇਰੇ ਜਾਣ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੀ ਇਕ ਐਸਾ ਧਰਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਰ ਜਾ ਲਾਲਚ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਪਾਠਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇਕ ਵੀ ਐਸੀ ਘਿਲਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਫਟਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਨਾਲ ਪੱਕੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਿ ਇੰਦ੍ਰਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਬੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸਮੁੱਚੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਹਰਮੰਦਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਵਰਣ ਤੇ ਹਰ ਧਰਮ ਵਾਲੇ ਵਾਖਿਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਐਸਾ ਧਰਮ ਕੁੱਝ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਇਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਾਈ ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੋਜ਼ ਜੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰ ਰਹੇ ਹਨ, "ਫ਼ਰੀਦਾ ਬੇ ਨਵਾਜਾ ਕੁਤਿਆ ਇਹ ਨਾ ਫ਼ਲੀ ਹੀਰ ਕਬੀ ਚਲਨਾ ਆਇਓ ਪੰਜੇ ਵਕਤ ਖ਼ਮੀਤ", ਇਥੇ ਹੀ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਭਗਤ ਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, "ਚਮ ਖੰਡੇ, ਰਾਮਾ ਖੰਡੇ, ਸਕੀਂ ਘਟ ਵਾਮ ਖੰਡੇ"। ਰਾਮ ਬਿਨ੍ਹਾ ਕੋਈ ਖੰਡੇ ਨਾ।" ਸਿਰਫ਼ ਏਥੇ ਹੀ ਖ਼ਮ ਨਹੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਭਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅੱਲ੍ਹਾ, ਕਾਦਰ, ਕਰੀਮ, ਰਹੀਮ ਆਦਿ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਹਾਰੀ, ਨੀਲ ਕੰਠ, ਰਾਮ, ਨਰਾਇਣ ਆਦਿ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੀ ਇਕ ਐਸਾ ਧਰਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨੱਦੇ ਗੁਰੂ ਠੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਅਹੁੜੀ ਦਿਤੀ ਸੀ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਆਪ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਿਲਕ ਜੰਗੂ ਨੂੰ ਪਾਠਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨੌਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਸੇ ਤਿਲਕ ਜੰਗੂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਅਹੁੜੀ ਦੇ ਭਰੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਬਣਾ ਪਿਆਰਾ ਸੀ। ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਧਰਮ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਾਝੇ ਯਕੀਨ ਰੱਖੇ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਫ਼ਕਰਾਂ ਕੌਮਤਾਂ ਹੀ ਨਿਰਾਲੀਆ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਜ਼ਲੂਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹਰ ਇਕ ਸਿੱਖ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੀ ਮੌਜ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਜੇਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਭਿੱਕੇ ਹੋਏ ਉੱਤੇ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਡੁਪ ਕੇ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਨਿੱਝੇ ਉੱਤੇ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਚੱਤੇ ਉੱਤੇ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਨਿਰਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰਨਾ, ਬੱਚੇ, ਬੁੱਢੇ, ਤੇ ਬੁਨਾਨੀ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਣਾ। ਦੁਲਾਣ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਨਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲਾਉਣਾ।

ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਉਸ ਵਕਤ ਵੀ ਛੋਟੇ ਬੁੱਢੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਮਾਹਰਾਜਾ ਸਾਡੇ ਦੁਲਾਣ ਤੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਫ਼ਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਰੱਕ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਮਾਹਰਾਜਾ ਨੇ ਵਰਮਾਇਆ, "ਮੈਂ ਇਹ ਪੰਥ ਲੈ ਜਾਉਂ ਉਥੇ ਹੈ।" ਭਾਵ ਇਸ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਫ਼ਕਰਾਂ ਕੌਮਤਾਂ ਮੈਂ ਛੱਡ ਕੇ ਉੱਥੇ ਆਇਆ ਸਿਫ਼ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮਾਓ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਵੱਖਾ ਵੱਖਾ ਸਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਜਿੰਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਅਹੁੜੀ ਦਿਤੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਬੰਦੇ ਦਾ ਖੂਨ ਵੱਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਸ ਖੂਨ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਆਉਂਦੀ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਕੰਪੇ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੁਰੂ ਦੀ ਵਰਜੇਦੀ ਹੋਈ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਲੂਮ ਦਾ ਖੂਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੁੱਲੇ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ, ਕਿਰਤੀ ਅਰਜਿਸ ਵਾਲੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਕਲੰਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫ਼ਤੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਜੋ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਡਰਦਾ ਮਾਰਾ ਪਕੜੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਕਿ ਉਹ ਮਾਰਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਹ ਤਿਲਕ ਜੰਗੂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਠੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੀਜ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਤਿਲਕ ਜੰਗੂ ਲੁਹਾਦੀਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੀ ਔਲਾਦ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਠੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਔਲਾਦ ਅਖਵਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬਾਈਕਾਟ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸਿੱਖੀ ਦੀਆਂ ਉੱਚੇਰੀਆਂ ਵਿਖਲਾਕੀ ਕੌਮਤਾਂ ਤੋਂ ਡਿੱਗੀ ਹੋਈ ਗੱਲ ਹੈ।

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਸਿੱਖੀ ਦੀਆਂ ਉੱਚੇਰੀਆਂ ਵਿਖਲਾਕੀ ਕੌਮਤਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਕੇ ਚੁਰਾਸੀ ਦੀਆਂ ਕੌਮਤਾਂ ਅਪਨਾਉਣ ਨਾਲ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਸਿੱਖੇ ਮਹਾਨ ਹੈ ਉਥੇ ਉਸਦੀ ਪੁਰਤੀ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਰਸਤੇ ਵੀ ਉਤਨੇ ਹੀ ਮਹਾਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਓ ਹੋਏ ਪੂਰਨੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲਾਓ ਹੋਏ ਰਾਹ ਤੋਂ ਡਟਕਾਂਗੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਡੀ ਕਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰਾ ਸਿੱਖੀ ਪਿਆਰੀ ਹੈ। ਸਿੱਖੀ ਉੱਤੇ ਚਲਾਏ, ਮਜ਼ਲੂਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੀਏ, ਗਰੀਬ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੀਏ। ਸਾਡਾ ਵੈਰ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਲਮ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਡੇ ਅੱਗ ਸਿੰਗ ਹੋਵੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਏਥੇ ਵੀ ਧਕੇ ਪੈਣਗੇ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਵੀ ਧਕੇ ਪੈਣਗੇ।

ਹਾਲੀ ਕੁਝ ਵਕਤ ਹੈ ਪੱਕੇ ਸਿੱਖ ਮਜ਼ਲੂਮ ਤੇ ਭਰਦਵਦ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਪਕੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਏ ਗੁਰੂ ਸਾਡੀ ਬਾਹ ਪਕੜੋਗਾ ਤੇ ਸਾਡੀ ਰਾਖੀ ਆਪ ਹੀ ਕਰੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਸਿੱਖੀ ਨਿਭਾਈਏ ਗੁਰੂ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਅਕਸ ਨਿਭਾਵੇਗਾ, "ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਥਾ ਗਿਆ ਕਰੋ ਜਾ ਸਿੱਖੇ ਮੈਂ ਕੁਕ ਹੈ।" ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੋਹਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਦੋ ਨਹੀਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੋਹਰ ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਚਲੇ ਤੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਬਲਊ ਸਟਾਰ ਦੀ ਬਰਸੀ

ਸੰਤ ਚਿੰਤਰਾ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅੰਦਰ ਆਖਰੀ ਅਰਦਾਸ ।

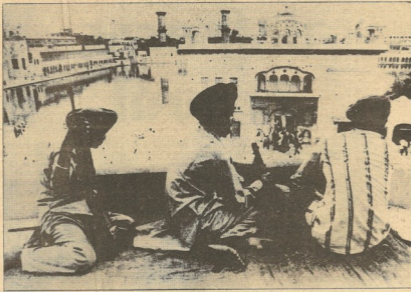
ਬਲਊ ਸਟਾਰ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਏ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਉਸ ਨਾਲ ਹੋਏ ਜਖਮੀ ਦਿਲਾ ਵਿਚੋਂ ਹਾਲੀ ਵੀ ਖੁਨ ਸਿੱਮੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ ਵੁਲਦਾ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਕਰਜੋਂਦੀ ਲਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਮੁੱਚਾ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਟੁਟਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਨਾ ਕਿਪਰੋਂ ਕੋਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਅਖਬਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਬਾਹਰ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਤੋਂ ਕੋਲ ਪਾਸੇ ਰਹੀ ਗਲੀਆਂ ਮਹੱਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਰੋਜ਼, ਸੀ, ਆਰ, ਪੀ ਤੇ ਥੀ, ਐਸ, ਐਫ ਹਰਲ ਹਰਲ ਕਰਦੀ ਫਿਰਦੀ ਸੀ। ਕਿਪਰੋਂ ਕਿਪਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆ

ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜਿਥੇ ਫੌਜ ਤੇ ਨੇਮੇ ਰੋਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਕੋਲ ਕਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ ਸਨ ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਕੋਲ ਜਿਆਦਾ ਡਾਂਗਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਵਿਚ ਸਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਤਫ਼ਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸਖਤ ਗਰਮੀ ਦਾ ਦਿਨ ਅੰਦਰ ਬੈਠਿਆਂ ਸਾਹ ਘੁਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਪਾਣੀ। ਘਬਰਾਹਟ ਦੇ ਮਾਰੇ ਲੋਕ ਇਥੇ ਇਕ ਖੁੱਟ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਹੇ ਸਨ। ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉੱਤੇ ਲਾਭ ਅਸਮਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਭੱਲਿਆਂ ਦੀਆਂ

ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਅੱਗ ਦੇ ਸੰਕਲੇ ਉੱਠਦੇ ਸਨ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਨਿਕਲਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਮਨਾਂ ਦੀ ਅਗ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜਿਆਦਾ ਦੁਖਦਾਈ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਇਕ ਸਿਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਂਬੜਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲ ਵਿਚ ਹੀ ਸਮੇਟ ਰਖਣ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਦਿਲ ਦੀ ਅੱਗ ਰਫਤੋਂ ਬੇਬਸ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਪੋਸ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ ਦਾ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਵੁਲਦਾ। ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਦਿਲੀ ਜਾ ਤੇ ਰਾਤ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ

ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਪੈਰੇ ਤੋਂ ।

ਵਿਚ ਖਬਰ ਆਈ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਸੀ, ਆਰ, ਪੀ, ਵਾਇਆ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਮੌਤਾਂ ਵੀ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ 2 ਜੂਨ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਜੋ ਦੁਪਹਿਰੇ ਦੇ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਜਦੀ ਹੈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਗਈ। ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸ: ਅਥਨਾਜੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੱਠ ਗੀਤਾ ਉਸਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁੱਥਦਾਂ ਨੂੰ 28 ਗੋਲੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਬਾਰਾਂ ਸਿਖ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਕ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮਾਰੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਰਦਾਰ ਅਥਨਾਜੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਹੋਰ ਕੌਣ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਪੁਜ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹਵਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਗੜੀ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਸੁਆਭ ਦਿਤਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਰਕੀਉ ਪਾਸ ਹੈ ਗੜੀ ਵੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਅਥਨਾਜੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਰਕੀਉ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਚਲਣੇ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਪੁਜ ਗਏ ਹਨ ਆਪੇ ਮਮਲਾ ਨਜਿਠ ਲੱਟਣਗੇ। ਮੈਂ ਖਬੀ ਹੋਈ ਹਾਂ ਹੁਣ ਕਲ ਹੀ ਆਵਾਂਗੀ। ਕਲ

ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਹੈ। ਦੁਪਹਿਰੇ ਸੁਰਿਆਂ ਉਠਕੇ ਵੱਠ ਗੀਤਾ ਤਾਂ ਵੱਠ ਕਰਿਆ ਜਾ ਚੁਕਾ ਸੀ। ਕਰਕੀਉ ਤੋਂ ਦੋ ਜੂਨ ਦਾ ਹੀ ਲਕਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਕਰਕੀਉ ਸਿਰਫ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਿਵਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸੀ। ਹੁਣ ਕਈ ਵਾਰ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਝਕੇ ਖਰੜੇ ਦੇ ਵਫ਼ਤ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁਜ ਗਏ। ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਖੜੇ ਮਾੜੇ ਸਮਝ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ ਤੇ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਘਰ ਸੁਤੇ ਬੜੇ-ਚੜੇ। ਖੇਰ।

ਡਿੱਠ ਜੂਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪੁਰਬ ਸੀ। ਅਥਾਈਆਂ ਵਿਚ ਡਿਧਰੇ ਕਿਹੜੇ ਛੁੱਥੀਲਾਂ ਲਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪੜਾ ਲੜਾ ਕਿ ਕਰਕੀਉ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦਾ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸਰੂਰ ਤੇ ਉਸਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਆਏ ਤੇ ਗਿਲਾ ਕਰਨ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਦੇ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪੁਜੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣ ਦਾ ਮਨ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਕਿ ਕਰਕੀਉ ਲਕਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਰਕੀਉ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ

ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਿਲਣਦਾਰੋਂ ਜਾਕੇ ਭਗਤ ਜੀ ਕੋਲ ਬੈਠਦੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਕਰਕੀਉ ਹਟ ਗਿਆ ਤਾਂ ਚਲੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਨਹੀਂ ਤੇ ਭਗਤ ਜੀ ਕੋਲ ਹੀ ਬੈਠ ਰਹਵਾਂਗੇ।

ਦਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦ ਕਿਸਮਤੀ 3 ਜੂਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਏਰ ਲਈ ਕਰਕੀਉ ਪੁਲ੍ਹਾ ਤੇ ਉਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਤੇ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਉਥੇ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਗਿਆ ਤੇ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਏਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਬਮਾਨਤ ਉੱਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਭਗਤ ਜੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਡੀਟੀ ਉੱਤੇ ਪਟਿਆਲ਼ ਭੇਜ ਦਿਤਾ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਹੀ ਪਟਿਆਲ਼ ਰਿਹਾ ਤੇ ਪੁਲਾੜ ਨੇ ਮੁੜ ਕ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਤੇ ਹਾਲੀ ਕੋਲ ਉਥੇ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋ ਕਈ ਹੋਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਗਏ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਪਕੜੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਹੋਸ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਸਮਾਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੱਈ ਜੁਆਬੀ ਖਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਰਨ ਜੋਗੇ ਸਨ। ਏਹੋ ਜੇਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਜਾਇਬ ਦੇ ਸਾਭ ਕੰਦ ਰਖਣਾ ਕਿਹੜੇ ਦਾ ਵੀ ਇਨਸਾਫ

ਬਾਹਰ ਵਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬੰਨ੍ਹੀ ਖੜੇ ਹੋਜੋ।

ਜਨਰਲ ਬਰਾਜ ਜੋ ਬਲਿਓ ਸਟਾਰ
ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਦਿੱਚਾਰਜ ਸੀ।

ਜਨਰਲ ਦਿਆਲ ਜੋ ਗਵਰਨਰ ਦਾ
ਸੈਕਿਓਰਟੀ ਦਾ ਦਿੱਚਾਰਜ ਸੀ।

ਦੋ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਡੇਜ਼
ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਬਰਦਾਸ਼ਤ
ਕੀਤੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਤੂੰ ਆਪ ਹੀ ਬੇਹਤ
ਸਾਡਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਹੋਰ ਨਾ ਲੈ, ਸਾਡੇ
ਸਬਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਾ ਅਛਮਾ। ਅਸੀਂ
ਤੇਰੇ ਹਾਂ ਤੂੰ ਹੀ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾ।
ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਤੇਰੇ ਘਰ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਨਹੀਂ
ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਹੁੰਦੀ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਟੈਂਕ

ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਖੰਡਰ ਕੀਤਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ।

ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਰਾ ਸਰ ਸਿਖਾਂ ਨਾਲ ਧਕਾ ਹੈ ।

ਪਰ ਇਕ ਸੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਨੌਜੁਆਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰੋਂ ਪਘੜੇ ਗਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੌਜ ਦਾ ਪੁਤਾ ਅਨਰਥ ਵੇਖਿਆ ਹੈ । ਬੰਕਸ਼ਰੇ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸਜ਼ਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰੁਧ ਸਿਆਦਾ ਗੁਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਦੇਹੋ ਜੇਹੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਬੰਦੇ ਜੇਠਪੁਰ ਤੋਂ ਫੁਟਣਗੇ ਤਾਂ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵਾਸਤਾਨ ਪਿਤਾ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਸੁਨਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਗੁਸਾ ਵਧੇਗਾ ਹੀ । ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ । ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਖਖਟਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਕੁਸੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

3 ਜੂਨ ਰਾਤ ਤੋਂ ਲੰਘ ਗਈ ਤੇ 4 ਜੂਨ ਸਵੇਰੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਹੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ।

ਫਿਰ ਜੋ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਹੋਇਆ ਉਸਨੂੰ ਅਥਦਾਲੀ ਤੋਂ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਦੇ ਦੁਲਮ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਮਾਝ ਪਾ ਦਿਤਾ । ਸਿਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲਾਮ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਢਾਹ ਖੋਹੀ ਵੀ ਹੋਇਆ । ਇਥੇ ਇਲਾਨਾਨ ਕਰਨ ਆਉਂਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ । ਪਰ ਸਿਖ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਛੋਟੇ ਹੋਟੇ ਮਾਸੂਮ ਬੰਦੇ ਜੀਉਂਦੇ ਹੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸਾੜੇ ਗਏ । ਇਸ ਅਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਹੀ ਸਹੀਦ ਨਹੀਂ ਖੀਤੇ ਸਗੋਂ ਅਨਜਾਣ ਯਾਤਰੂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਉੱਤੇ ਕਰਕੇ ਆਰਮ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਦੁੱਭਾਇਆ ਗਿਆ । ਹੱਥ ਤੋਂ ਹੱਥ ਗਰੀਬ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੰਘਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੰਗਰ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਮੁਫਤ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆ ਜਾਏ

ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਾ । ਬੰਗਲਾ ਦੇਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਤੋਂ ਅੰਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰੋਂ ਮਿਲੀਆ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਨ । ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰੇਡੀਓ ਨੇ ਵੀ ਵਧੀਆ ਤਨਜ਼ ਮਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਤਰ ਹੀ ਇਕ ਐਸਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਥੇ ਭੰਦ ਦੇ ਮਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਕੋਰੀਅਰ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਫਲੜੀ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਵੇਲੇ ਸਿਖਾਂ ਦਾ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਿਖਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸਰਮਾਇਆ ਸਭ ਕੇ ਡਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਕੁਰਮਨਾਮੇ ਸਨ, ਕਈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵੀਆ

ਕੋਲ ਪਈਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਜਰੂਰੀ ਮਲਕਾ ਚੁਕਣਾ ਸੀ।

ਹਥ ਲਿਖਤ ਬੀੜਾ ਸਨ ਤੇ ਦੋ ਬੀੜਾ ਉਤੇ ਤੇ ਸਨ। ਜੋ ਇਤਿਹਾਸਕ ਚੀਜ਼ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਕਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਵੀ ਹੋਏ ਘਲੂਘਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚ ਗਈਆਂ ਸਨ ਉਹ

ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਵਿਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ।

ਇਸ ਘਲੂਘਾਰੇ ਵਿਚ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਬਲਦੀ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿਖ ਕੌਮ ਦੇ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਕ ਬੜਾ ਮਹਤਵ ਪੂਰਨ ਮੌਕਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਜਮ੍ਹੂਚੀ ਸਿਖ ਕੌਮ ਦਾ ਮੂੰਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮੌਤਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੌਜੀ ਆਪਣੀਆਂ ਛਾਉਣੀਆਂ ਛੱਡਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਕੂਰ ਘਏ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫੇ ਦੇ ਦਿਤੇ। ਬਲਦੀ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਇਤਨੀ ਡੂੰਘੀ ਖਾਈ ਪਾ ਦਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਭਰਨੀ ਅੱਖੀਂ ਹੋਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਬਲਦੀ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਤਨਾ ਪਾੜਾ ਠੀਆਂ ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਉਤਨੀ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਠਿਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਤਨੀ ਦੇਰ ਤਕ ਕੋਈਦਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ। ਇਹ ਪਾੜਾ ਕੁਝ ਘਟ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇ ਜਿਸ ਵਕਤ ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦ੍ਰਾ ਗਾਂਧੀ ਬਲਦੀ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਈ ਸੀ ਤਾਂ ਅਫਸੋਸ ਦੇ ਚਾਰ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀ। ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਹੌਜੀ ਯਾਲਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਕੋਈ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਘਟੋ ਘਟ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਜਦਬਾਰ ਠੰਢੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਖੰਡ ਵਜੋਂ ਹੀ ਚਾਰ ਲਫ਼ਜ਼ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀ।

ਬਲਦੀ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦ੍ਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਵੀ ਜਾਨ ਲੋਚਾ ਸਿਧ ਹੋਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਏ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਕਰਲਮ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਕਈ ਸਿਖ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸਨੇ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਵੀ ਸਿਖ ਮਰਵਾਏ ਤੇ ਮਰਕੇ ਵੀ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਮਰਵਾ ਗਈ। ਇਤਨਾ ਜਿਆਦਾ ਗੁਸਾ ਹੈ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇੰਦ੍ਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਿਰੁਧ।

ਸਿਖ ਬਲਦੀ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਕੁਲਾ

ਜਨਰਲ ਸਾਖੇਗ ਸਿੰਘ।

ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦਾ ਦੁਖ ਘਟ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਖਮੀ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੁਨ ਸਿਮਟਾ ਬੈਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਗੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸੁਖ ਭਰੇ ਦਿਨ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹੋਣ। ਬਲਦੀ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਹੋਇਆ ਅਜੇ ਦੋ ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਤੇ ਨੀਮ ਵੈਨੀ ਦਸਤੀ ਫਿਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਗਏ। ਇਸ ਝੋਖ ਦੇ ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਤਕ ਪੁਲੀਸ ਅਮਲੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੇ ਪਰਕਰਮਾ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਰਦੇ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਹੋਏ। ਬੀ. ਐਸ. ਐੱਫ ਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ ਸਰਾਵਾ ਤੋਂ ਕਾਮਪਲੈਕਸ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿਸਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਜਲਦੀ ਏਥੋਂ ਜਾਂਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੁਲੀਸ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ ਪਰ ਜੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਮੁੜ ਆਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਨਾ ਹੋਣ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਬਲਦੀ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਪਿੱਛਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਆਮ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਕਈ ਹੈ। ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹਿਣੇ, ਕੁਝ ਕਰਨੇ ਤੇ ਡਰਦੇ ਤੇ ਕੁਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ, ਸੰਕੋਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਖਿਰ ਇਹ ਮੁੱਝੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਹਨ। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲਭਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੋ ਰੁਸੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰੇ। ਰੁਸੀ ਨ ਤਬਾਹ ਸਾਹਿਬ ਪੁਲੀਸ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਡਿਮੋਂ ਵਾਰ ਕਿਉਂ ਬਣਦੇ ਹੋ ?

ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੰਜੋਸ਼ਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੂਬੇਦਾਰੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਨਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਉਤਨੀ ਹੀ ਆਸ ਰਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਤਨੀ ਇਹ ਜੰਗੇ ਹਨ। ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੁਲੀਸ ਕਬਜ਼ੇ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਆਖਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਹਿਣਾ ਤੇ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ। ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਇਹ ਚੰਦਨਾ ਉੱਤੇ ਦੰਡਨ ਰਹੇ। ਸਾਡੀ ਗੁਰੂ ਅਗੇ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਆਪ ਹੀ ਬੰਗੜਾ ਆਪ ਹੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰ। ਅਸੀਂ ਤੇ

ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਡਿਫਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਦਵਤਰ ਪੱਗਲ ਲਿਆ।

ਤੋਰੇ ਘਰ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਦੋ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਅਜਾ ਫੌਜ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੁਰੂ ਕੁ ਆਪ ਹੀ ਬੰਗੜਾ ਸਾਡਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਹੋ ਰਾ ਲੋ, ਸਾਡੇ ਸਬਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਾ ਅੜਮਾ। ਅਸੀਂ ਤੋਰੇ ਹਾਂ ਕੁੰ ਹੀ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾ। ਹੋਰ ਹੋਰ ਤੋਰੇ ਘਰ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਨਹੀਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰੋ।
 ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬਲਦੀ ਸਟਾਰ

ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੀ ਇਸ ਬਲਦੀ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕੀ ਹੈ? ਨਹੀਂ, ਬਲਦੀ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਧੀ ਹੈ ਘਟੀ ਨਹੀਂ। ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਜੋ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਬੰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਲੱਖ ਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਦਸ ਲੱਖ ਦੇ ਹਨ। ਬਲਦੀ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਖੰਟਿਆ।

ਖਾਲਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਪਾੜਾ ਵਧਦਾ ਗਿਆ—ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਚ ਟਕਰ।

ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਕ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਹਾੜ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਚਾਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਪਹਾੜ ਨਾ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਪ ਲੱਕਣ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਜਦੋਂ ਮੀਂਹ ਪਵੇ ਤਾਂ ਪਹਾੜ ਤੇ ਹੜ੍ਹਕੇ ਆਇਆ ਪਾਣੀ ਉਸ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਰੋੜ੍ਹ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਫੁੱਲਾ ਆਇਆ ਤੇ ਉਹ ਕਹੀ ਲੈ ਕੇ ਪਹਾੜ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪੁੱਟਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਪਹਾੜ ਨੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸਾਨ ਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪੁੱਟ ਦੇਵੇਗਾ। ਦੇਵਤੇ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਤੂੰ ਇਸ ਵੱਡਾ ਪਹਾੜ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਕਿਸਾਨ ਕੋਲੋਂ ਡਰਦਾ ਹੈ। ਪਹਾੜ ਨੇ ਅਗੋਂ ਸੁਆਥ ਦਿਤਾ ਕਿ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਹਾਂ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਛੋਟੇ ਜੇਹੇ ਕਿਸਾਨ ਕੋਲੋਂ ਡਰਨਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਵੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਵੱਧ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੱਜ ਜੋ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿ

ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਅਖਬਾਰਾਂ, ਰਸਾਲੇ, ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਵਾਲੇ ਅਤਿਵਾਦੀ, ਉਚਾਰਵਾਦੀ, ਵੱਖਵਾਦੀ, ਅਰੰਭਵਾਦੀ ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀ ਨਾਮਾਂ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਜਿਹੜੀ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਦੂਜੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹੋਂ ਇਹ ਜੋ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਰਹੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੰਮਤੀ ਨਹੀਂ। ਮੌਰੀ ਤੇ ਹਰਗਿਜ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਦਾ ਹਰ ਕੋਈ ਕਾਇਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਘਬਰਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਨੱਟਿਸ਼ ਲਿਆ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਬੰਨੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬੰਨੀ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਤਲਮਲਾ ਉੱਠੀਆਂ ਹਨ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਇਹ ਐਲਾਨ

ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਨ ਖਿਚੇ ਕਿ ਜਾਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਢਬਾਉ ਜਾਂ ਵਢਾੜ ਕੱਢੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸੁੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਕੱਲ ਸਾਰੇ ਛੋਟਾ ਬਲਦਿਸਟਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਕੱਚੀ ਤੇ ਪੱਕੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਖ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਪਰ ਸੁਆਲ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਉਤੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਤੀਸਰੀ ਵਾਰ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਨੰਬਰਲ ਕੋਲੋਲ ਆਦਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾਕਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਰਾਜਦਰਪਤੀ ਬਣਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਆਪਣਾ ਵਜ਼ਾਰਤੀ ਮੰਡਲ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਟੈਂਸ ਤੋਂ ਮੌਜ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਉਮਰਨਗਲ ਨੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦਾ ਝੰਡਾ ਕੁਝ ਵਾਲੀ ਜਾ ਕੇ ਲਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਹੋ ਗਈ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1983 ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨ ਕੈਂਪਲ ਆਫ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਜਨਰਲ ਸਰਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੂ ਨੇ ਵੀ ਕੁਰੂ ਨਾਮਕ ਨਿਵਾਸ ਦੀ ਉਤਰੀ ਫੌਤ ਉੱਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਘਨ ਵੀ ਅਥਰਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਕਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹੱਲੇ ਮਹਲੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 1979 ਵਿਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਲੇਖਕ ਨੇ ਹੀ ਲਹਿਰਾਇਆ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਐਲਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਾਤਾਵਾਤ ਹੋਰ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਇਕ ਡਰਮੋ ਬਾਜੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਇਸ ਵਾਰੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਥਾਂ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਨੀਂਹਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਐਲਾਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਕ ਪਾਸੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰੰਭਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਸਿਰ ਵਿਰੇ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਨਹੀਂ। ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਘੱਟੀ ਮੁੱਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੰਗ ਦੇ ਪਿਛੇ ਬਹੁੱਝੀ ਤਾਕਤ ਹਨ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਉਥਾਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉੱਤੇ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਤੇ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਉਥਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕਈ ਯਾਤਰਾ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹਊਆ ਬਣਾ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਵੱਟਾ ਪੱਕੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਬੂ ਕੀਤੀਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਹੁਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਸਾ ਪੁਠਾ ਹੋਣਾ ਵੇਖ ਕੇ ਕਾਫ਼ਰਸੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਫ਼ਰਸੀਆ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੱਲੋਂ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੰਦਾਂ ਵਿਚ ਪਿਛੇ ਸੁਟਿਆ ਹੈ।

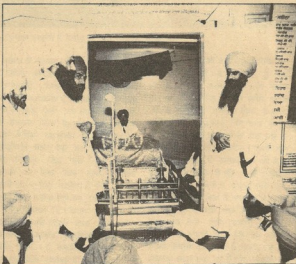
ਪਰ ਤੀਰ ਇਕ ਵਾਰ ਕਮਾਨ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਇਆ ਕਈ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜਸੀ ਲਾਤਾ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਮਜ਼ਹੂਰੀ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਵੱਖਵਾਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਹਿ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦੋਸ਼-ਵਿਰੋਧੀ ਸਕਤੀਆਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਇਸ ਵੱਖਵਾਈ ਲਹਿਰ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹਿ ਦੇਣ। ਦੋਸ਼-ਵਿਰੋਧੀ ਸਕਤੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਰੁਧ ਤੇ ਗੁਸਾ ਰਾਹਨਾ ਹੀ ਕਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਰਤ ਨੇ ਵੀ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਦੋ ਟੱਟੇ ਕਰਵਾ ਕੇ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਦਾ ਸੀ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਪਣਾ ਬਦਲਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਲਵੇ।

ਪਰ ਜੇ ਵੱਖਵਾਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਕੁਝ ਯਕੀਨ ਨੌਜਵਾਨ ਹੀ ਧਾਰਨੀ ਹਨ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਭਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਘਬਰਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇੱਛ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਵੇਖ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਘਬਰਾ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਹੋਈ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇੱਠੀ ਛੋਟੇ ਵੀ, ਆਈ. ਪੀ. ਘਬਰਾ ਗਈ। ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ

ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਯਹਿਰਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ।

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦਾ ਫਿਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕਾਰਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਕਤ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਵਲ ਨੌਜਵਾਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਕਿਸ ਹੋਰ ਵਿਚ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਉਮਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਚਦੇ ਹਨ ਤੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਲੋਂ ਕੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਚਦੇ ਹਨ। ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਸਾਥਾ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਕੱਲ ਦਾ ਕੱਲੀ ਅਸਰ ਹੋਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਨੌਜਵਾਨ ਤਰਫ਼ਾ ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇਂਦੇ ਬੰਠਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਬਲਕ੍ਰਿਸਟਾਹ ਉਪਰੋਕਤ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਧ ਹੋਰ ਉਪਰੋਕਤ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ "ਮਾਓਡਿ ਅੱਪ" ਅਥਰਾ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੋਈ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਯਾਦ ਰਾਜਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਛਾਦਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਗਿਆ ਨਹੀਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਭਾਈ ਵਸਨ ਸਿੰਘ ਅਗਲ ਤਖਤ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਕੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

ਦੁਖ ਹੈ ਕਿ ਨਵੰਬਰ ਕਤਲਾਮ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਤੇ ਵਿਰੁਧ ਕੱਚੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਕਿਸੇ ਇਕ ਕਾਤਲ ਵਿਰੁਧ ਕੇਸ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਸੂਬੇ ਮੁਕਾਮਲ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਮੁੱਢਲੇ ਚਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਵਜ਼ੀਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਥਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ ਤੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਤਲਾਮ ਦਾ ਕੁਝ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਜੋਂ ਬਦਲਾ ਲਿਆ। ਕੁਝ ਖੰਬ ਆਕੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਦਰਜਨਾਂ ਥੰਦੇ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਦਿੱਲੀ ਕਤਲਾਮ ਦੇ ਦੋ ਦੌਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਦਾਸ ਤੇ ਲਲਿਤ ਮਾਕਨ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਹਰਕਤ ਨੂੰ ਲੱਖਣ ਲਈ ਪੁਲੀਸ ਲੱਭ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਆਈ ਤੇ ਕਈ ਸਿੱਖ ਨੌਜੁਆਨ ਪੁਛ-ਤਾਕ ਵੇਲੇ ਹੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕੁੱਟ ਕੁੱਟ ਮਾਰ ਚਿਤੇ।

ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕੁਝ ਸਾਬੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਮਿਸ਼ਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਦੁਖੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਵੀ ਡਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪੁਲੀਸ ਵੀ ਦਬਕਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਤਲਾਂ ਥਾਰੇ ਕੱਚੀ ਚਲਾ-ਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਦਸ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੇਹੜਾ ਕਾਤਲ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਤਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੱਚੀ ਸਿੱਖ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਾਤਲ ਸਮਝ ਕੇ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦਰਜਨਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਸਿਰ ਸਿੱਖ ਨੌਜੁਆਨ ਪਕੜ ਕੇ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕੁੱਟੇ।

ਅੱਜ ਦਾ ਸਿੱਖ ਨੌਜੁਆਨ ਪੁੱਛਣ ਉੱਤੇ ਮਜਬੂਰ ਹੈ ਕਿ ਗਿਰਾ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇਸ਼ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਇਕ ਹਕੂਮਤ ਕੋਲੋਂ ਵਾਲਾ ਇਲਾਕਾ ਦੇਸ਼ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਕਈ ਬਰਮਾ ਆਦਿ ਵੀ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੀ ਹਿੱਸੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਟੋਟਾ ਨਹੀਂ ਉਸ ਵਿਚ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਹ ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਕਹੁਣਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਜਿਥੋਂ ਉਹ ਤੀਜੀ ਦਰਜੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਘਟੀਆ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸਹਿਰੀ ਬਣਾ ਚਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਥਾ ਥਾ ਉੱਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬੰਦਿਬਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੁੱਝ ਬਦਮਾਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਤੇ ਸਥਾਨਿਕ ਲੋਕ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਕੁੱਪ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਹਨ ਪਰ ਬਨਾਰਸ ਨੌਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਕੁੱਝ ਨੇ ਜਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਉਥੇ ਮੂਰਤੀ ਲਘਾਤਿਤ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਉਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚੋਂ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਹਲੀ ਤਕ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਖ਼ਾਹਿਰ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਨਤੀਜਾ ਇਕ ਹੀ ਹੈ।

ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਹਿਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਸਹਿਰੀਆਂ ਵਾਲਾ ਸਲੂਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਫਿਰ ਜੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜੁਆਨ ਬੁਝਾਵੜ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੁਰ ਪੈਣ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜੁਆਨ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਲਵਾਸੇ ਵਿਚ ਵੀ ਝਾਰੀ ਮਾਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਅੰਗੁਣ ਵੋਲਣ ਜੰਗੀਆਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕਈ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਨਮ ਲੈਣ ਹੀ ਨਾ। ਜੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵਿਚ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕੋ ਜੇਹਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਰਖਿਆ ਸਲੂਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭੇ ਹੀ ਨਾ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਟਲਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਤੇ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਬੁਝਾਵੜ ਦੇ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ ਜਲਦੀ ਜਾਂ ਏਹ ਨਾਲ ਤੁਰ ਹੀ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਇਲਝਾਮ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਅਤਿਬਾਰ ਨੂੰ ਸਹਿ ਦਿਤੀ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਤੰਬਿਆ। ਪਰ ਕਈ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਹ ਸੰਦੇਹ ਨੂੰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿਉਂ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਧਕਿਆਂ ਵਿਰੁਧ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜੂਝਣ ਲਈ ਵੰਗਾਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਵੰਗਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਉਹ ਕੱਚੀ ਗੱਲ ਗਲਤ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਵੀ ਜੋ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਆਮ ਮਰਨ ਨਾਲ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕੁਝ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਹੋਣ ਕਿ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਵਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ

ਦਵਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੀ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇ। ਮਾਰਚ ਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਕਨੌੜਾ ਦੇ ਅਖਬਾਰ ਗਲੋਕ ਮੰਡਲ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਉਲਥਾ ਕਰਕੇ ਛਾਪਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਇਹ ਸਿਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਨੌੜਾ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤ ਘਰ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਜਿਮੇਵਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਲਹਿਰ ਬਦਨਾਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਲੋਕ ਗਏ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਜੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਦੂਤ ਘਰ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਸੱਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਿਹੜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਰਹੀ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਥੇ ਪੈਸਾ ਦੇ ਕੇ ਤੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਪਿਠੇ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਤਲ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਮਿਲੀ ਹੈ ਬਲਿਸੁਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ 'ਚੋਂ', ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਮ ਤੋਂ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਵਿਰੁਧ ਕੱਚੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਹੋਈ ਤੇ ਤੇ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਅਮ ਸਿੱਖ ਸੰਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਡਾ ਜੀਉਂਦਾ ਹੋਰਮ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਏਹੋ ਜੇਹੀ ਸੁਝਾਵੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਰ ਮੁਲਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਬਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਪਰ ਮੇਰਾ ਮਿਲਣ ਉੱਤੇ ਕੱਚੀ ਵੀ ਮੁਲਕ ਦਖਲ ਦੇਣੇ ਨਹੀਂ ਟਲਦਾ।

ਖਾਲਿਸਤਾਨ, ਰੂਸ, ਚੀਨ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਸ ਬਦਅਮਨੀ

ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਲਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਖੇਡ ਸਮਝਦੇ ਸਨ

ਵਿਚ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਗ਼ਤਬਤ ਪਵੇ। ਜੇ ਸਿਖ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਲੈਣ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਲੜ ਕੇ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਬੰਦਰਗਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਤਨਾ ਛੋਟਾ ਮੁਲਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰਨ ਆਪਣੀ ਮਦਦ ਵਾਸਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਬਣੇ ਤਾਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਹੁਣ ਗ਼ਤਬਤ ਵਾਲਾ ਇਲਾਕਾ ਹੋ ਰਹੇਗਾ ਤੇ ਸਿੱਖ ਅਜ਼ੀਜ਼ਤ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਸਿੱਖ ਦੀ ਅਜ਼ੀਜ਼ਤਤਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਹਾਨੀ-ਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਹੱਥੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ।

ਕੁਸ ਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁਢਾਦ ਹਨ। ਪੰਛਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ ਜੋ ਦਾਸਤਵੇਜ਼ ਅਧਕਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਸਤਵੇਜ਼ ਪੂਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਇਸੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਛਾਪੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈਆਂ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਜਾਂ ਨੈਕਸ਼ਲਾਈਟ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਏਹੋ ਜੇਹੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਬਣ ਹੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੈਕਸ਼ਲਾਈਟਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲਹਿਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਮੁਰਤੀਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖਣ ਦੇ ਇਫ਼ਕ ਹੋਣ। ਕੁਝ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੁਸਾ ਇਸ ਦਾਸਤਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲਗ ਪਲਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੋ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੇਸ-ਧਾਰੀ ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪਦ ਦੀ ਵੀ ਯਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਬਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਨਾਅ ਭਰੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਤਨਾ ਵੱਡਾ ਪਾੜਾ ਪੈ ਜਾਵੇ ਕਿ

ਮੁੜ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਇਕੱਠੇ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ।

ਇਸ ਦਾਸਤਵੇਜ਼ ਦੀ ਹਿੰਸਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਏਜੰਟ ਦਾ ਵੀ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸਿਹਾ ਜਾਂ ਟੋਫ਼ਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਮਾਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਜਜ਼ਬਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਤੇ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਐਸੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਸਿੱਖ ਧਰਮ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਐਲਾਨ ਸਭੇ ਰਖਿਆ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੱਤਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤਾ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਭੇ ਰਖਿਆ ਤੇ ਸਭੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤਾ ਚੰਗੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਅੰਤਰ ਹੈ।

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਡੀਰ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਆਮ ਸਾਧਾਰਨ ਸਿੱਖ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਅਸਰ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੇ

ਐਲਾਨ ਹੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਤੋਂ ਇਹ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਖੜੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੱਲ ਕੀ ਸੁਝਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਦੀ ਉਪਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਉਪਜ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਈ ਹੈ। ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਉਪਜ ਦੀ ਖਪਤ ਲਈ ਮੰਡੀ ਕੋਠੜੀ ਹੱਥੇਗੀ? ਇਸ ਉਪਜ ਨੂੰ ਵੇਚਦੇ ਕੋਠੜੀ ਖਾ ਉਤੇ? ਫਿਰ ਖੇਤੀ ਵੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਇਕ ਸਨਅਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਲੱਡੀਆਂ ਦਾ ਮਾਲ ਬਾਹਰੋਂ ਛੋਟਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪਟਰੋਲ, ਡੀਜ਼ਲ ਤੇ ਕੱਲੇ ਆਦਿ ਤੋਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਥਾ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹੁੰਦ ਕਾਰਿਮ ਰੱਖ ਸਕੇਗਾ? ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੁੰਦ ਕਾਰਿਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵੱਲ ਵੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਕੀ ਇਹ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖ ਹੁਣ ਕੱਲੇ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਹੈ ਨਾਠੋਂ ਅਜੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਈਏ ਜਿਸ ਦੇ ਕੱਲੇ ਕੱਲੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਫੈਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਹੀ ਜੁੜਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲਗ ਹੋਣ ਦੀ ਤੀ ਕੱਲ ਹੈ?

ਜੇ ਸਿੱਖ ਇਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਰਮ ਨਿਰਟੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹੁੰਦ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੱਖਰਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਉਲਝਣਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਲਾਭ ਹੈ? ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਭਾਰਤ ਇਕ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਖੇਤ੍ਰ ਹੈ। ਅੱਲੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਸਜੀ ਹੋਈ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਅੱਲੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਹੀ ਸਿੱਖ ਸਜਣਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅਜੀਂ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕੀ ਲਾਭ ਹੈ? ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਤੇ ਕਿਸੇ ਚੂਜੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੀ ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕੇ ਕਾਗ਼ਲਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਜੇ ਹੋ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਨਾਲੋਂ ਹੀ ਨਾਤਾ ਤੋੜ ਛੋਟਾ ਸਾਥੇ ਲਈ ਲਾਭਵੰਦ ਰਵੇਗਾ?

ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਸ ਵਕਤ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੁਟਿਆ ਤੇ ਕੁਟਵਾਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ

29 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕਿਉਂ?

ਖਿਆਲ ਸੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵਿਸਥੀ ਵਾਲੇ। ਦਿਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੋੜੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੰਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਆਪਜ ਵਿਚ ਖਟ ਪਟ ਹੋ ਗਈ। ਭਾਈ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰੋੜੇ, ਮਾਠੇ ਜਾਂ ਹਾਲੇ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਠਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੰਗ ਸਮੇਂ ਸਿਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਡੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ੋਹਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਲੋਡਰਾਂ ਨੇ ਸਟੂਡੈਂਟ ਡੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸਰਦਾਰ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੂੰ ਹਟਾਕੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਡੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਜੀਡੀਅਮ ਬਣਾ ਦਿਤੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਜੀਡੀਅਮ ਨੂੰ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਕਾਹਲੋਂ ਕਰਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਹਾਥ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਲਾਕ ਕਾਹਲੋਂ ਧੜੇ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਿਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇ ਧੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਬਲਿੰਦੂ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਚੂਜੀ ਬਰਸੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਚਾਰ ਜੂਨ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਤੇ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚਿਤ ਹੋਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਦਮ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਖੁਫ਼ੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਖੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਲਿੰਦੂ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਏ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਦੋੜ ਗਏ ਸਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਉਤੇ ਦਬਾ ਪਾਇਆ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਫੈਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਕੋਂਦਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਪਨਾਹ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਢੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ ਉਹ ਚਾਰ ਜੂਨ ਤਕ ਉਛੀਕਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਬਾ ਬਲੋਂ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

ਕਈ ਖੁਫ਼ੀਆ ਵਿਭਾਗ ਵਾਲੇ ਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਇਹ ਵੀ ਗਿਆਵੇ ਲੜਾਏ ਹਨ ਕਿ ਚਾਰ ਜੂਨ ਦੀ ਥਾਂ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਬਿਲਾਕ ਬੇ-ਨਜੀਬ ਟੂਟੇ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਵਾਮ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਰ ਉਭਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵੀ ਮੰਗਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਦੀ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਵਾਮ ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਜਨਲਠ ਗਿਆ ਦੀ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਮਦਦ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਬਿਲਾਕ ਨਾ ਹੋਣ ਇਸ ਲਈ ਨਵੇਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿਲੀ ਮਿਠੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਰਕਾਰੀ ਭਗੋੜੇ ਤੇ ਅੱਲੇ ਹੀ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੱਲ ਵਡੀ ਕਰੀਏ ਸਾਨੂੰ ਕੋਹਤਾ ਕੋਈ ਡਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਅੱਲੇ ਇਤਨੀਆਂ ਦਬਾ ਲਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਉਥੇ ਤੇ ਹੋਰ ਲੜ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪੰਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਾਹੌਰ ਕਹਿਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਗੁਜੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਲੇ-ਕੁ-ਵੇਲੇ ਪਨਾਹ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿਲੀ ਕਹਿ ਦਿਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਤੇ ਸੰਤ ਬਿੰਦਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਤੇ ਇਹ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਅਜੀਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਚਾਰ ਕਦਮ ਅੱਲੇ ਲੱਘ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਧਾ ਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕਿਉਂ?

ਐਲਾਨ ਹੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਤੇ ਇਹ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕਾਵਾਂ ਖੜੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੱਲ ਕੀ ਸੂਬਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਦੀ ਉਪਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਉਪਜ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਉਪਜ ਦੀ ਖਪਤ ਲਈ ਮੰਡੀ ਕੋਹਰੀ ਹੋਵੇਗੀ? ਇਸ ਉਪਜ ਨੂੰ ਵੇਚੋਗੇ ਕੋਹਰੀ ਥਾਂ ਉਤੇ? ਫਿਰ ਖੇਤੀ ਵੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਇਕ ਸਨਅਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਲੱਗੀਆਂ ਮਾਲ ਖਾਰੋਂ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਤਰੈਲ, ਡੀਜ਼ਲ ਤੇ ਕੱਲੇ ਆਦਿ ਤੋਂ ਪਿਸ ਪਤਰਾਂ ਵਾਂਗ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਆਂਚ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕੇਗਾ? ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜੇਹਾ ਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੈਂਚ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵੱਲ ਵੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਕੀ ਇਹ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖ ਹੁਣ ਕੱਚੀ ਵਿਹਲਾ ਹੀ ਹੈ ਨਾਲੋਂ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਵਾਂਦੇ ਜਿਸ ਦੇ ਕੰਨੇ ਕੰਨੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵੈਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਹੀ ਜੁੜਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲਗ ਹੋਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ?

ਜੇ ਸਿੱਖ ਇਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਰਥ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਤੇ ਅਛਾਈ ਵਰਕਾਰ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੱਖਰਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਉਲਝਣਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਲਾਭ ਹੈ? ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਭਾਰਤ ਇਕ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਖੇਤ੍ਰ ਹੈ। ਅਗੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਵਿਚੋਂ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਸਜੀ ਹੋਈ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਅਗੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਹੀ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕੀ ਲਾਭ ਹੈ? ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਸੇ ਹੋ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਨਾਲੋਂ ਹੀ ਨਾਤਾ ਤੰਬ ਲੈਣਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਲਾਭਦੇਵ ਰਵੇਗਾ?

ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਸ ਵਕਤ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੁਟਿਆ ਤੇ ਕੁਟਵਾਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ

ਘਿਅਲ ਸੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵਿਖਾਈ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਦੇ ਨੇੜ ਤੋੜ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਕੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਆਪਜ ਵਿਚ ਖਟ ਪਟ ਹੋ ਗਈ। ਭਾਈ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰੋੜੇ, ਮਾਰੇ ਜਾ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੱਭ ਸਮੇਂ ਸਿਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜੰਗਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸਰਦਾਰ ਹਰਿਚਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੂੰ ਹਟਾਕੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਭੀਫੀਅਸ ਬਣਾ ਦਿਤੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਭੀਫੀਅਸ ਨੂੰ ਭਾਈ ਕੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਕਾਹਲੋਂ ਗਰੁਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਹਲੋਂ ਘੜੇ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਘਿਅਲ ਵੀ ਦਿਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉ ਘੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਘਿਅਲ ਸੀ ਕਿ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬਰਸੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਚਾਰ ਜੂਨ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਤੇ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚਿਤ ਚਿਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਦਮ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਖੁਫ਼ੀਆਂ ਦੇਜੰਸੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਖੁਫ਼ੀਆਂ ਦੇਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਏ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਚੋੜ ਗਏ ਸਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਮੁਕਵਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਉਤੇ ਦਬਾ ਪਾਇਆ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਫੈਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਚਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਪਨਾਹ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਢੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ ਉਹ ਚਾਰ ਜੂਨ ਤਕ ਉਡੀਕਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਬਾ ਬਲੇ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

ਕਈ ਖੁਫ਼ੀਆ ਵਿਭਾਗ ਵਾਲੇ ਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਚਿਹ ਵੀ ਕਿਆਵੇ ਲਗਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚਾਰ ਜੂਨ ਦੀ ਥਾਂ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੇ-ਨਜ਼ੀਰ ਕੁੱਟੇ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਦਾਮ ਦੇ ਜਥੇਬਾਤ ਉਭਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਆ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵੀ ਮੰਗਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਈ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਦਾਮ ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਜਨਰਲ ਗਿਆ ਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਮਦਦ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਾ ਹੋਣ ਇਸ ਲਈ ਨਵੇਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿਲੀ ਮਿਲੇ ਗਈ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਰਕਾਰੀ ਭਰੋੜੇ ਤੇ ਅਗੇ ਹੀ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੱਲ ਵਫ਼ੀ ਕਰੀਏ ਸਾਨੂੰ ਕੇਹੜਾ ਕੱਚੀ ਡਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਅਗੇ ਇਤਨੀਆਂ ਦਬਾ ਲਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਉਥੇ ਦੋ ਹੋਰ ਲਗ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਾਹੌਰ ਕਹਿਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕੁਸੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਲੇ-ਕੁ-ਵੇਲੇ ਪਨਾਹ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿਲੀ ਕਹਿ ਦਿਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਤੇ ਸੰਤ ਡਿਫ਼ਰੰਗਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਤੇ ਇਹ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦਿਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਚਾਰ ਕਦਮ ਅਗੇ ਲੱਥ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਹਾ ਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਖ਼ਾਲਸਤਾਨ ਐਲਾਨ ਦੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

ਨੋਟ : ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ 29 ਅਪਰੈਲ 86 ਨੂੰ ਰਲੀਓ ਕੀਤੀ ਹੋਈ, ਖ਼ਾਲਸਤਾਨ, ਸਬੰਧੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ ਕਈ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਰਸਾਲਿਆਂ ਨੇ ਛਾਪੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਪਾਠਕ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੋਂ ਹੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲੈਣ।

—ਮੋਹਿਤਰ

੧ ਓ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੰਥਕ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ

1699 ਈ: ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸਾਜਿਆ ਹੋਇਆ ਪੰਥ ਖਾਲਸਾ ਇਕ ਚਾਰ ਮੁੜ ਫੇਰ "ਧਰਿ ਤੈਜ ਕਰਾਰਾ" ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਬਖਸ਼ੇ ਹੋਏ "ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ ਖਾਲਸਾ" ਦਾ, 26 ਜਨਵਰੀ 1986 ਦੇ ਸਰਬੰਤ ਖਾਲਸਾ ਰੁਆਰਾ ਸਾਜੀ ਹੋਈ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ, "ਖਾਲਸਤਾਨ" ਦਾ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਸੁਭਾਗ ਦਿਹਾੜੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ/ਹਕੂਮਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਆਪਣਾ ਘਰ "ਖਾਲਸਤਾਨ" ਹੋਵੇਗਾ ਇਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਬੱਲਬਾਲੇ, ਝੰਡੇ ਝੁੰਡੇ ਅਤੇ ਚੌਕੀਆਂ ਸਦਾ ਲਈ ਅਟੱਲ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਥੇ ਸਰਬੰਤ ਦਾ ਤਠਾ ਮੰਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਦਸਾਂ ਨੁਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜ ਭਾਗ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਹੋਵੇਗਾ।

"ਖਾਲਸਤਾਨ" ਦਾ ਨਾਹਾਰਾ ਜੋ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਟੰਡਰਾ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ ਦਾ ਜਿਥਰ "ਸੁਮਿਅਨ ਸੇਤ ਬਾਬਾ ਸ਼ਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ" ਨੇ 3 ਜੂਨ 1984 ਨੂੰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ

ਉੱਪਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੋਜੀ ਹਮਲੇ ਅਰੰਭ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਬੜੇ ਹਰਸ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਨਾਲ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1986 ਨੂੰ ਸੌਂਦੇ ਗਏ ਸਰਬੰਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰੋਤਸਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਆਪਣੀ ਹੱਜ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਸਮੇਂ "ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ ਖਾਲਸਾ" ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅੱਜ ਗੁਰੂ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕਿਰਪਾ ਦੁਆਰਾ ਉਹ "ਖਾਲਸਤਾਨ" ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਮੂਰਤੀ ਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵਲੋਂ ਸੌਂਦੇ ਗਏ ਸਰਬੰਤ ਖਾਲਸਾ ਸਮੇਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਅੱਜ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਅਤੇ ਸਭ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਸਿੱਖਣੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਈ, ਭਾਈ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਗੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਸ ਸੁਭ ਕਾਰਜ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਤਨ ਮਨ, ਧਨ ਅਹੁਦੀ ਬਣ ਕੇ ਗੁਰ ਸਾਖੀ ਪਰਵਾਣ ਚੜ੍ਹ ਸਕੀਏ।

"ਮਰਣ ਮੁਣਸਾ, ਸੁਰਿਆ ਹਕ ਹੈ, ਜੋ ਹੋਇ ਮਰਣੁ ਪਣਵਾਣ" ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੋਂ ਘਾਬਣਾ ਲਈ ਤਿਆਰ-ਬਰ-ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇਹ ਬਿਰਲ ਅੱਜ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਮਨਸਾ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਸਿੱਧੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ "ਕੋ ਵੈਰੀ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾਨਾ, ਸਗਲ ਸੀਗਿ ਹਮਕੋ ਬਣ ਆਈ" ਦਾ ਪ੍ਰੋਕਾਰਮ

ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕੋ ਉਥਲ ਪੁੱਥਲ ਅਤੇ ਅਜਾਈ ਲਗੂ ਝੋਲਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਭੀ ਇਹੋ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਕਲਬਾਰ ਰਾਹੀਂ ਨਸਿੰਠਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸੰਕਲਪ ਜਾਹਿਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਹੁਮੁਣਵਾਦ ਦੀ ਕੁਣਲ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੁਹਿਣ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ "ਖਾਲਸਤਾਨ" ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਵੇਗੀ, ਇਹੋ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਸਲੀ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਹੋਵੇਗਾ।

"ਰਾਜਸੀ ਮਾਨਤਾ"

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਸਰਕਾਰਾਂ/ਹਕੂਮਤਾਂ ਪਾਸੋਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ (ਯੂ. ਐਸ. ਏ.) ਇੰਗਲੈਂਡ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਚੀਨ, ਕਨੇਡਾ, ਵੈਸਟ ਜਰਮਨੀ ਅਤੇ ਵਾਰਸਾ ਸੰਧੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਇਟਲੀ, ਫਰਾਂਸ, ਜਪਾਨ, ਸੁਈਡਨ, ਨੋਰਵੇ, ਬਰਮਾ, ਕੂਟਾਨ, ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼, ਇਰਾਨ, ਇਰਾਕ, ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ, ਇਕਵਾਡੋਰ ਆਦਿ ਸਭ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪਾਸੋਂ ਰਾਜਸੀ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਭੀ ਅਗੀਂ ਰਾਜਸੀ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਪਾਸ ਅਸੀਂ "ਖਾਲਸਤਾਨ" ਸਬੰਧੀ ਸਿਆਸੀ, ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਸੀਂ ਅਸ ਠੱਕਦੇ ਹਾਂ "ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਫੌਜੀ ਤੋਂ ਫੌਜੀ ਹਿੰਦ ਵਿਚ ਆ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਪਰ ਆਪਣੀ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹੀ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਏਹੀ ਭਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਸਲੇ ਖੜੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੋਕੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਚੰਗੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਾਲਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਮਨ ਚੈਨ ਅਤੇ ਭਾਈ ਭਰੋਂਪਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰੇ ਅਤੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੁਝਤਨ ਸਮਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਦੇ ਹਿੰਦ ਵਿਚ ਆ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸਹਾਇਆ ਕਰੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇ ਫੌਜੀ ਕਬਜ਼ਾ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਜਾਹਾਨਾਂ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਨਿੱਠ ਫੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਵਾਹਿਓ ਨੂੰ "ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਆਇਸ ਮੰਨਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

"ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਮੌਜੂਦਾ ਤਰਜ-ਏ-ਹਕੂਮਤ/ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਿਚ ਫਿਲਹਾਲ ਕੱਚੇ ਵੱਡੇ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਰੋਜ ਦੇ ਰੋਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਨਾ ਪਵੇ। ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ/ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ "ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਭਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਤੋਂ ਫੌਜ ਲੈਣ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ/ਨਿੱਠ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੰਚ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸ਼ੁਕਰਾਹਟ ਵਿਚ ਆਏ ਬਰੋਂਪੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦਿਖਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਭਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਉਥਲ ਪੁੱਥਲ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ/ਸਾਪਨਾ ਦਾ ਕੱਚੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ।

"ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਣਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫੌਜ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ/ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਸਭ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸੀ ਸੰਗਠਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ "ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਪੂਰੀ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੌਤ ਛੱਡ ਪਿਛੇ ਪਾ ਕੇ ਪੰਥਕ ਏਕੇ ਦਾ ਸਭੂਤ ਦੇਣਾ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦਾ ਵਰਜ ਹੈ।

ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚਾ

"ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਗੁਰੂ ਆਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚਾ "ਜਥ ਲਗ ਖਾਲਸਾ ਰਹਿ ਨਿਆਰਾ, ਤਬ ਲਗ ਤੇਜ ਦੀਉ ਮੈਂ ਸਾਰਾ" ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਚਲੇਗਾ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਹੋਏ ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੱਚ ਖਾਣ, ਲੁੱਟ-ਖੁਸੁੱਟ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਖਾਲਸਾ ਮੁਨਾਫਾ ਖੋਰੀ, ਬਲੱਕ ਮਾਰਕੀਟ, ਮਿਲਾਵਾਅ ਅਤੇ ਅਧਿਕ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਤਰੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਨਾ ਹੀ ਲੱਕਾਂ ਨੂੰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੰਦੋ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇਗਾ।

ਮਨਮਰਜੀ ਨਾਲ ਲੱਕ ਰਾਏ ਘੜਣ ਦੀ ਅਖਬਾਰਾਂ, ਲਿਖਤਾਂ, ਵਿਦਿਆ ਅਤੇ ਪਰਚਾਰ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਜਾਂ ਟੱਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਜਸੀ ਸਿੱਧੀ ਲਈ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਾਜ ਦੇ ਉੱਚੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਸਵਿਧਾਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਰਪੱਕ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਧਰਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਵਰਜ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਪਰਫੁੱਲਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

"ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮਨਰਥ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਭਲਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ "ਬਿਨੁ ਸੇਵਾ ਧਿਰੁ ਹਥ ਪੁੰਨੁ ਹੁੰਦੁ ਨਿਹਵਲ ਕਰਟੀ" ਮੁਤਾਬਿਕ ਢਾਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਸਿੱਘਣੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵਧਣ ਲੁੱਠਣ ਅਤੇ ਉਤਰਣ ਦਾ ਸਮਾਨ ਅਵਸਰ ਗਰੰਟੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਲਾਜਿਕ ਪਛੜਾਪਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਾ ਹੀ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਅਜ਼ਾਰਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਮਨਾਪਣੀ ਰਾਹੀਂ ਅਨਪੜਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਖੋਹਣ ਲਈ ਹੱਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਅਮੀਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਚੰਗੇ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ

ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਹ ਸੁੱਟ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਨਿਅਮਤਾਂ ਮਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਨਪੜਤਾ ਗਰੀਬੀ ਬੀਮਾਰੀ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਪੁੰਨੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤ-ਦਰ-ਪ੍ਰਸਤ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। "ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਠਮ ਨੀਤਿਕ (ਜ਼ਰੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ) ਦੀ ਵੇਫ਼ ਮਨੁੱਖੀ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇਗਾ। ਅਜ਼ਾਰਾਦਾਰੀ ਬਹੁਤੇ ਸਹਮਦੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੋਚਨੀ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਿਆਕਤ ਮਿਨਤ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵਧਣ ਵਝਣ ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਫੌਜ ਕਾਜ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਮਿਲਵਰਤਣ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਸਾਂਝਦਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕੀ ਕਲਰਕ ਝਾੜਕਾਹ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ। ਪਿੰਡਾ ਦੀ ਪੱਠਰ ਤੇ ਉਥੇ ਦੀ ਵਸੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਵਾਨੀ, ਵੱਜਦਾਰੀ, ਨਫ਼ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆ ਅਨੁਸਾਰਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਜੋ ਫੂਠੇ ਗਵਾਹ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਮੁਖਬਰ (ਟਾਈਟ) ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਫੁਪਾ ਕੇ ਅਨਿਆ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਪਿੰਡਾ ਦੀ ਲਾਮੁਲੀਅਤ ਅਤੇ ਸਾਂਝਦਾਰੀ ਵਿਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੋ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸਭਰਾ ਅਤੇ ਫੋਤੀ ਪੁਲੜਤ ਹੋ ਸਕੇ।

"ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਦੀ ਪਾਲਸੀ ਗੁਰੂ ਆਸੇ ਮੁਤਾਬਿਕ "ਸਰਬਤ ਦਾ ਭਲਾ" ਮੰਗਣਾ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੋਚਨ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਤਾਰਨਾ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀਆਂ ਵੰਡਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਫੂਤ-ਫਾਤ, ਨੀਚ-ਉਚ ਬਹਿਰੀ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਗੰਠੇ ਆਦਿ ਬਣਾਉਣੀ ਵੰਡੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਅਤੇ ਦਿਹਾਨਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਅਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ਲਾਜਿਕ-ਅਨ-ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਰਹੀਆਂ, ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਸਿੱਘਣੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਥ ਅਤੇ ਅਨ-ਬਰਾਬਰੀ ਕੀ ਰਾਜਸੀ ਲੜਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

"ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕੁਸ਼ਲਵਾਹ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਵੇਗਾ।

"ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕਮਾਂਡੋ ਫੋਰਸ" ਜਿਸ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ-ਇਨ-ਚੀਫ ਜਨਰਲ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਹਨ। ਇਹ ਫੋਰਸ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਆਉਟ ਵਾਲੀਫਿਓਸ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿੰਦੂ (ਨਿਊਕਲਿਸ) ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ (ਭਾਰਤ) ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਵੱਸਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵੰਬਰ 1984 ਵਾਲੇ ਘਲੂਘਾਰੇ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਸੀਬਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੈਸੇ ਦੇ ਪੁੰਡਰ ਅਤੇ ਵਿਥੇ ਹੋਏ ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਵਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਫਰਵਰੀ 1981 ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਇਮਾਮ ਸਈਅਦ ਮੁਹੰਮਦ ਅਬਦੁਲ ਬੁਖਾਰੀ ਨੇ "ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕਿਊਂ ਨਹੀਂ" ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸੈਮੀਨਾਰ ਸਦਾਬਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1978 ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਖੁਨੀ ਨਿਰਕਾਰੀ ਸਾਕੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਜੀ ਪਰ ਏਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਜਾਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਹੀ ਇਮਾਮ ਦਾ ਇਹ ਕਥਨ ਇੱਕ ਪੰਜੋਨਗੱਦੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਭਾਰਤ/ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਗੇਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਸ਼ਸੁਰਿਆਂ ਅਤੇ ਬਗੈਰ ਵਿਕੁਭਾਰ ਕਰਕੇ, ਕਚਿਹਰੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਿਆਂ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਵੁੱਟੋ ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ 400 ਠਾਸਾਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਕੱਢਣ ਦੀ ਸ਼ਕਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੂਨ 1984 ਵਿੱਚ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫ਼ੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਪੁਸ਼ਟ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਦਿਕੰਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਰਵਿਓ ਨਾਲ ਡੱਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ੌਜੀ ਘੇਰੇ ਪਾ ਕੇ ਅਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਹੁੰ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੀਓ ਤੋਂ ਲਗਾ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭਾਲ ਭਾਲ ਕੇ ਸਹਿਦ ਕੀਤਾ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿੰਦੂ ਫ਼ੌਜੀ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ

ਪੈਂਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਬੀਜ ਨਾਸ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਬਾਤਚੀਤ ਰਾਹੀਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਤਚੀਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਸਹੀਬ ਅਤੇ ਭਲੇ ਲਗਦੇ ਹੋਣ ਪਰ ਚਰਾਅਲ ਉਹ ਕਾਤਲ, ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਅੰਤਵਾਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਇਕ ਫ਼ੌਜੀ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਿੱਖ ਦਿਖ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਖੁਰਾ ਖੋਜ ਆ ਜਾਣੇ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ਼ ਬੰਨਣ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਬਾਖ਼ਿੰਦਿਆਂ ਨਾਲ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਜਦੋਂ ਇੰਦਰਾ ਨੂੰ ਮਾਰੀਆਂ "ਬੇ-ਅੰਤ ਗੋਲੀਆਂ" ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਸਰਕਾਰ ਨਵੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤ੍ਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਿ-ਯੋਗੀਆਂ ਦੀ ਮਿਲੀ ਵੁਗਰ ਨਾਲ਼ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨੇ-ਬੰਦ ਕਤਲੇਆਮ ਹੋਇਆ ਜਿਹੜਾ ਕੇ ਕਈ ਦਿਨ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਨੇ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਕੱਠਾ ਪਿਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਠਾਠਨ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੰਸ, ਸਾਬਕਾ ਜੱਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਰੀ ਕੰਗਟ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ 200 ਵੁੱਟੋ ਗੋਲੀ ਪੁਲੀਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਲਿਖਦਿਆਂ ਹੈਰਾਨੀ ਪਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਪੁਲੀਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਜਵਾਨ ਜਾਂ ਅਫ਼ਸਰ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕਤਲ ਦਾ ਕੇਸ ਪੁਲੀਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ "ਕੁਝ ਵਿਰਹਿ ਪਰਧਾਨੁ ਦੇ ਲਾਠ" ਦਾ ਇਹ ਰਾਜ ਹੈ। ਇਹੋ ਹੀ ਸਹੀ ਅਰਥ ਹੈ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਅਸੂਲਾਂ ਦਾ ਕਿ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨਾ "ਸੱਤਿਆ ਮੋਦ ਜਯੋ" ਅਤੇ ਬੋਲਣਾ ਕੋਰਾ ਸੁਭੇ ਕੁਝ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਖੁਰਾ ਖੋਜ ਮਿਟਾਉਣਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦਾ ਅਟੱਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਬਿਪਰਨ ਕੀ ਰੀਤ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਕਾਰ ਅਚਾਰੀਆ ਨੇ ਫ਼ੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਬੰਦੀ ਭਿਖੂਆਂ

ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਕੇ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਦੇ ਮੰਦਿ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਚਿਹ-ਚੋਰੀ ਕੀ ਦਿਤੇ। ਬੁਧ-ਧਰਮ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਕੇ ਦੂਰ ਦੂਰਵੇ ਚੀਨ, ਜਪਾਨ ਮਲਾਇਆ, ਬਰਮਾ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਉਹਦਾ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਵਿਚੋਂ ਨਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੀ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹੋ ਜੇ ਅਸਲੀ ਅਰਥ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦੇ ਅਧਨਾਂ ਹੋਏ ਅਹਿੰਸਾ ਪਰਸੰਗਰਾ ਦੇ ਅਸੂਲ ਦਾ।

ਅੱਜ ਕੱਲ਼ ਦੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਸੰਕਰ ਅਚਾਰੀਆ ਦੀ ਪਾਲਸੀ ਤੇ ਕ੍ਰਿਤਤਾ ਨਾਲ਼ ਚਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਸਭ ਸਿਆਸੀ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਿਕ ਆਰਥਿਕ, ਪ੍ਰਫੁੱਲਕੀ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਸਾਧਨ ਵਰਤ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਖੁਰਾ ਖੋਜ ਮਿਟਾਉਣ ਕੇ ਕੁਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹੋ ਹੀ ਸਹੀ ਅਰਥ ਹਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦੇ ਸਹਿਨਸੀਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬੁੱਟੇ ਦਾਵਿਆਂ ਦੇ। ਅਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਡਿਟਣੀ ਮਜ਼ਬੂਤ/ਧਰਮ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਛਾਉਣ ਦਾ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਧਰਮ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲੀ ਕੰਗਟ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗਰੰਥ ਕੁਰਾਨ-ਸ਼ਰੀਫ਼ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਖੜੀ ਹੋਈ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਰਬਨਾਸ਼, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ਼ ਚਿਹ ਚੋਰੀ ਕਰਨਾ, ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ ਵੁੱਟੋ ਮੁਕਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਸਾ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡੱਕਣਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਰੀਓਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ। ਵੁੱਟੋ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਬਗੈਰ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਿਆਂ ਬਾਣੇ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡੱਕੀ ਹੱਥਣਾ ਸਪਸ਼ਟ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਸਾਬਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਧੀ ਅਤਿਅੰਤ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਤਿਆਰ-ਬਰ-ਤਿਆਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਿੱਖ ਕਿਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਫੌਜੀ ਬਾਤਚੀਤ ਔਲਾਨਾ ਰਾਹੀਂ ਸਰਬਨਾਸ਼ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਕਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਬਤ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਕੁਕਰਮਾਂ ਉੱਤੇ ਵੁੱਟੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀ, ਕਾਤਿਲ ਅਤੇ ਦੇਸ਼-ਧਰੋਹੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ/ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਹਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਚੱਠਣ ਲਈ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਮੰਤਵ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸੰਸਕਰਿਯ, ਪੰਜਾਬ

ਤੇਸੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰ ਨਵਾਂਸਾਂ ਦੇ ਖਲੋ ਤੇ ਪਾਬੰਗੀ 1984 ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੋ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਦੱਸਾ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਾਢੀਆਂ ਤੰਗ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਰਾਜਪੂਤਲੀ (ਪਰੰਗਮੀ) ਭੱਗੋਮਿੰਟ ਆਭ ਚੰਗੀਆਂ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਪਾਸੋਂ "ਘੁਟ ਕੇ ਮਰ ਆਉ ਘਰੋਂ ਮਰਗੀ ਮੇਰੇ ਸਦੀਯਾਦ ਕੀ ਹੈ" ਸਾਡੇ ਸਰਕਾਰ ਮਰਨ ਦੀ ਆਖ ਲਾਈ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਅਭੱਗੋਸ ਨਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਮਰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਮਰਨਾ ਭਾਰੀ ਤਾਨ ਕਿ ਕੁਰਾਨਾ ਤੋਂ ਸੁੱਟ ਵਾਂਗ ਆਪਣਾ ਬੇਲ-ਗਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਖੇਪ ਸਿਹਾ ਵਰਨਣ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਥਕੌਰ ਟਿਠਾਨ ਕੀਤੇ (ਟੋਟਲਵਾਰ) ਸਰਕਾਰਨਾ ਦੀ ਟਿਠਾਨੀ ਛੇੜਨ ਦਾ। ਇਹ ਲੜਾਈ ਜੂਨ 1984 ਦੇ ਅਪਰੈਲ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਅਤੇ ਅਪਰੈਲ 1984 ਫੰਗ ਨਾਲ ਅਰੰਭ ਹੋਈ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਟੋਟ-ਪਰ-ਦਰ ਜਾਂਹੀ ਚੱਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛੇ ਜਦੋਂ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਭਾਰਤੀ ਵਿਹਿਰੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਮੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸ੍ਰੀ ਬਲਰਾਮ ਜਾਖਤ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਤੱਕ ਬੰਗਲੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨੀਲੀ ਮਾਮਲਾ ਦਸਿਆ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਿਮਾਨੀ ਫਾਹੁ ਪੁਨੇ ਦੀ ਕੁਰੱਤਣ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੋਠੇ ਠਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ., ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਐਮ. ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਕ ਅਵਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਮਰੋਪ ਹੋ ਗਏ। ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਰਕੋਲਾਅ ਅਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਸ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਨਾ ਮਾਰਿਆ ਘਿਨਾਉਣਾ ਦਿਖਾ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਗੈਰ ਐਲਾਨੀਆਂ (ਟੋਟਲਵਾਰ) ਦਾ। ਉੱਚੇ ਅਠਾਣ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਔਸ ਭੇਰ ਸਾਹ ਚੰਮੇਦ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ "ਸੋਭ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ" ਅਤੇ "ਚੜ੍ਹੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਪੁਰਖੀ ਚੱਖਣੀ ਜੀ"। ਇਸ ਕਠਨ ਸਿਧਾਂਤੀ ਵਿਚੋਂ

ਔਸ ਅਸੀਂ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਥਕੌਰ ਭਾਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਟੋਟਲਵਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਥੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਜਲਦ ਬਾਗੀ ਦਾ ਇਲਜਮ ਨਾ ਲੱਗ ਸਕੇ।

ਜੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਜਾਹਰਾਨਾ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਕ ਨਾ ਆਈ ਤਾਂ 26 ਜਨਵਰੀ 1986 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਯੁੱਦ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇਗ ਪਾਸੋਂ ਸਭ ਕਿਸਮ ਦੀ ਲੱਕੌਦੀ ਮਦਦ ਸਪਲਾਈ ਸਭਾਰਾ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗੀ। ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਪਾਸੋਂ ਭੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਬਿਖਤੀ ਘੜੀ ਵਿਚ

ਹਮਲਾ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਠਿਕਾਨ ਨਹੀਂ ਚੁਲਾਵਾਂਗੇ। ਬਦੇਗ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਸਿੱਖਣੀਆਂ ਦੇ ਭੀ ਅਸੀਂ ਬੜੇ ਸ਼ਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਮੱਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜੇ ਹੋਏ। ਜੋ ਬਦੇਗ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਹਿਰੀ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਵਾਂਗੇ।

ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਮਾਨ ਨਾ ਲੁੱਟਣ। ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜੂਝ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਸਿੱਖਣੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਹੋਸ਼ਟਾ ਹੜਜਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸੰਗਰ ਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਵਾਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦੇਸ਼ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਬਣਾ ਸੰਜੋਦਗੀ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਲਏ ਜਾਣ ਦਾ ਚਿੰਤਾ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਅਮਲੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅਗੇ ਸਿਰਫ ਅਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਉਤੇ ਹਾਲੀ ਕੋਈ ਅਸਰ ਐਲਾਨ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਇਸ ਵਾਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ। ਸਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਥਾਂ ਇਤਨੀ ਜ਼ਲਦੀ ਲਈ ਜੋਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵੀ ਵਜਾਇਆ ਟੁਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਅਸ ਦੇ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਗਲ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਮਹੱਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਅਗੇ ਵੀ ਹਿੰਸਕ ਹੈ। ਪਰ ਪਿੱਛਾਂ ਵਿਚ ਦੁਆ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਚੌਥੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੇ ਹੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅੰਦਰ ਸਹਿਮ ਹੋਦਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪਿੱਛਾਂ ਦੇ ਦੋ ਪਕੜਣ ਲਈ ਵਡੇ ਵਡੇ ਇਨਾਮ ਰਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਜ਼ਹੂਬ ਹਿੰਸਕ ਵਾਰਾਵਰਣ ਵਿਚ ਹੋਦਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਆਮ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਟਾਕਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਨਾ ਹੋਏ। ਇਸ ਐਲਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਥੋਂ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ ਉਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੁਝ ਵਧੀਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹਨ।

ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਦੇੜਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿੱਛਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਠਹਿਰਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਾਇਦ ਇਹ ਕੁਝ ਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਡੇ ਵਡੇ ਇਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਇਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਬਾਈਕਾਟ ਉਹ ਵੀ ਜਲਦੀ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਕਈ ਹੈ।

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ । ਕੀ ਵਹਹਿ ॥

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੰਥਕ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ

ਨੰ.....

-10--

ਜਿਤੀ.....

"ਖਾਲਿਸਤਾਨ" ਦੀ ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਕੀਏ ਬੰਗਣ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪਿਨੂ ਅਤੇ ਕ੍ਰੇਸ਼ਾ ਯਾਰੀ ਹਿੰਦਆਂ ਨੂੰ ਤਾਕਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੁਕੱਰਮਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੇ ਪਰੇਖੇ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਜਰੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਹਨੂੰ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਣੇ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਣ ਦਾ ਆਵੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਠਰਾਈਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣਾ ਟਰਚੁ ਨਿਭਾਵੇਗੀ।

ਕਬਿ-ਬਾਹਿ।। ਦੋਹਰਾ।।

ਠਾਠ ਭਠੇ ਮੈ ਜੋਰਿ ਕਰਿ ਬਰਨ ਕਰਾ ਸਿਰ ਨਿਆਇ।
ਪੰਥ ਚਨੈ ਤਖਤ ਜਗਤ ਮੈ ਜਬ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਸਰਾਇ।

ਬੇਠਿ ਜੋ ਨਿਰਾਨ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ

ਕੁਰੂ ਪੰਥ ਦੇ ਦਾਸ
ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ

ਭਾਈ ਪੈਨਾ ਸਿੰਘ
ਪੈਨਾ ਸਿੰਘ

ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ
ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ

ਭਾਈ ਗੁਰਬਰਨ ਸਿੰਘ
ਗੁਰਬਰਨ ਸਿੰਘ

ਭਾਈ ਅਰੂੜ ਸਿੰਘ
ਅਰੂੜ ਸਿੰਘ

ਭਾਈ ਚੈਸਣ ਸਿੰਘ
ਚੈਸਣ ਸਿੰਘ

ਨੋਟ: ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਜਦੋਂ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕ੍ਰੇਸ਼ਰੀ ਫੰਗ ਦੀ ਦਸਤਾਬਾ ਅਤੇ ਦੁਪੱਟੇ ਸਨਾਉਣ ਤਾਂ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੂੰਹ ਬੋਲੀ ਤਸਵੀਜ ਨਰੁਰ ਆਵੇ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਖਾਲਸਤਾਨ

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦਾ ਘੜੀ ਮੁੜੀ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਕੇ ਸਬੂਤ ਹਨ, ਇਕ ਵਾਧੂ ਜੇਹੀ ਗੱਲ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਤਨਾ ਬੇਕਰੂਦ ਨਹੀਂ ਸਲਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਹ ਖਾਲਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਦੀ ਡਾਹਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਖਾਲਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਲਾਭ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਹੈ। ਜੇ ਸਿਖ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਖੁਫਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੁਲਾਣ ਦਾ ਦੁਲਾਣ ਦੰਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਿਮ ਨਵਰਤ ਤੇ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਨਾਲ ਉਹ ਨਵਰਤ ਵਧੀ ਹੈ ਘਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਬੂਤ ਪਿਛਲੇ 38 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਪਾਕ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋ ਚੁਕੀਆਂ ਚਾਰ ਜੰਗਾਂ ਹਨ ਤੇ ਨਿਤ ਨਵੇਂ ਸੂਰਜ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਸਾਦ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਜੇਹੜੀ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਉਸਨੇ ਹੀ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੀਡਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਬਾਨੀ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਜਿਨਾਹ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਡੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਸਲਾਏ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਕਲਮੀਰ ਦੇ ਸ਼ੇਖ ਅਬਦੁਲਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਗੋਬ ਨਾ ਸਕਿਆ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਜੇ ਕਦੀ ਮਿਸਟਰ ਜਿਨਾਹ ਕਲਮੀਰੀਆਂ ਤੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਰਜ਼ਾਮੰਦ ਕਰ ਛੱਡਦਾ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਂ ਹੁਣ ਦੇ ਸੀਮਾ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਿਖ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹਦ ਨੂੰ ਅਗੇ ਵਧਣੇ ਹੋਰਦਾ ਹੈ। ਸਿਖ ਨੂੰ ਨਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਉਸੇ ਵਕਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਲਈ

ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਲਗਣ ਲਗ ਪਏ ਸਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੂਰੀ ਸਿਖਾਂ ਦਾ ਰਵਈਆ ਵੇਖਕੇ ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ, "ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਪ ਦੀ ਬਹੁਤ ਤਰੀਕ ਕਰਦਾ ਹੈ।" ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਜੁਆਬ ਦਿਤਾ, "ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਕਲਮੰਦ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਖਿਚਣ ਹਰੇ ਹੋ। ਅਸੀਂ ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਚਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਰਏ ਹਾਂ? ਤੇ ਨਾ ਆਪ ਦੇ ਖਿਚਣ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਤੇ ਜਿਥੇ ਖੜੇ ਹਾਂ ਉਥੇ ਹੀ ਖੜੇ ਹਾਂ।"

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਅਗੇ ਹੀ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬਲਦੀ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਇਤਨਾਂ ਚੋਰ ਦਾ ਬਕਾ ਮਾਰਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਸਿਖ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਾ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਗੋਂਦ ਵਿਚ ਜਾ ਪਏ। ਬਲਦੀ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਦੂਖੀ ਹੋ ਕੇ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਨੌਜੁਆਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹਦ ਪਾਰ ਕਰ ਗਏ। ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹਦ ਵੀ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਪਾਰ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਪਾਕ ਦੁਲਮਣੀ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਾਕੀ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਹਾਲ ਪਾਰਗਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਿਖ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਕੇ ਹਿੰਸਕ ਰੋਂਡ ਰੋਂਡ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੂਰਖਣਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਅਰੁਨ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਛੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹੱਥ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਹੜੀ ਕੋਹੜੀ ਥਾਂ ਸਿਖ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ

ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਕੈਂਪ ਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕੀ ਮਦਦ ਕੇਕੇ ਭਾਰਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਨ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਹਵਾ ਛੀਤਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ 25,30 ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀ ਪਕੜੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਛ ਤਾਛ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕੋਹੜੇ ਕੋਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਹੜੀ ਕੋਹੜੀ ਥਾਂ ਉਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਦੋਹੋ ਜੇਹੇ ਇਨਟੈਲੀਜੈਂਸ ਨੂੰ ਇਥੇ ਕੇ ਹਲਕੀਆਂ ਬਿਆਨਾਂ ਉਤੇ ਵੀ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕੀਆਂ ਬਿਆਨਾਂ ਉਤੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਯਕੀਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਖਰੇ ਵਖਰੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪਕੜੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਰਾਜਕਥਾਨ ਦੀ ਸਰਹਦ ਤੋਂ ਪਕੜੇ ਗਏ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਆਪਸ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਂ ਉਤੇ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਲਕੀਆਂ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੁਫ਼ੀਆ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੇ ਪਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹੱਥ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕੰਸ਼ਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਇਕ ਗੱਲ ਦਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿਖ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਕਾਗਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾਬਾਦ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰਖੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਜਿਤਨੇ ਵੀ ਕਥਿਤ ਅੰਤਰਵਾਦੀ ਪਕੜੇ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਖਤਰਨਾਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਜਾਦਮਿ ਪੱਕਾ ਲੱਭ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੀਕ ਲੁਣਟ ਦੇ ਦੰਡ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਉੱਟ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਖਾਲਸਤਾਨ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕਬਿਤ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ।

ਇਕ ਪਿੰਡ ਕੱਢਾਚਕ ਵਿਚ ਗਿਆ ਸੀ । ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਬਾਰਡਰ ਟਾਪ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪੁਜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

ਪੁਲੀਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਪਛਾਰ ਸਿੰਘ ਬੜੀ ਦੇਰ ਤਕ ਹੀਰੋਇਨ ਤੇ ਅਫੀਮ ਦੀ ਸ਼ਾਕਲਿੰਗ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਸਨ । ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਾਰਿਆਂ ਰਸਤਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਥੋਂ ਕਿਥੋਂ ਬਾਰਡਰ ਟਾਪਕੇ ਕਿਥੇ ਕਿਥੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਅਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠਾਹਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਸੀ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ।

ਪੁਲੀਸ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਮੁੜਲਾ ਸਬੰਧ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਜਿਥੇ ਕਿ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ੰਟ ਥੋਡੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ । ਕੁਰਬੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਵੰਬਰ 1984 ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹਦ ਟਪਕੇ ਉਥੇ ਫੌਜੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲੈਣ ਲਈ ਚਲਿਆ ਗਿਆ । ਕੁਰਬੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਬੰਧ ਕਿਸੇ ਏਜੰਟ ਨਾਲ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹਨ ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਹੋਕੇ ਆਏ ਕਬਿਤ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਰੁਸੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹਦ ਟਾਪ ਜਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ । ਰੁਸੀ ਸਿਧਾ ਹੀ ਪੁਲੀਸ ਚੌਕੀ ਚਲੇ ਜਾਉਂਦੇ ਤੇ ਉਥੇ ਜਾਕੇ ਦਸ਼ੰ ਕਿ ਉਹ ਪਿੰਡ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਲੂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਰਾਣੀ ਦੁੱਧ ਤੇ ਮਿਠਾਈ ਨਾਲ ਖਾਣਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਜਿੰਦਲ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਜੀਪ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਰਦੀ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਆਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਹੋਰ ਲੈ ਗਏ । ਉਹ ਤਕਰੀਬਨ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਕੁਰਬੰਦਰ ਤੇ ਦਵਿੰਦਰ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜਲਾਬਾਦ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਕਿ 200 ਹੋਰ ਬੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਬਲਦੂ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਦੌੜਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਏ ਸਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸੌ ਤੇ ਸਿਰਫ ਕੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜਿਲੇ ਦੇ ਹੀ ਹੋਏ ਹਨ ।

ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੌੜਕੇ ਗਏ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਫਸਰ ਆਕੇ ਸਿੱਖੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਬਿਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਂ ਲਈ ਅਜ਼ਾਦੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜ ਕੇ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿਰਕੂ ਏਠੇ ਹੋ ਜਾਣ । ਜੇ ਖਾਲਸਤਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਜੇ ਤਾਂ ਪੁੰਨ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਵਹਾਉਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ । ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਫਸਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਣਾ ਉਥੇ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ ਵੀ ਲਿਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਲੋਕਚਰ ਦਵਾਏ ਜਾਏ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਇਸੇ ਹੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਬੱਲਦੇ ਸਨ । ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਲਦੂ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤਕ ਸੈਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਸੀ । ਦਿਨਾਂ ਫੈਕਚਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਨਖਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਸੈਰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਹਨ ਤੇ ਦੁਣ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹਨ । ਦੂਜਾ ਸੀ ਸਰਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਸੈਕਟਰੀ ਜਨਰਲ ਖਾਲਸਤਾਨ ਤੇ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਦਾ ਮੁਖੀ ।

ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕੁਰਬੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਿੰਨਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕੋ ਲਿਜਾਇਆ

ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਲਾਹਬਾਦ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ । ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਈ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਸਨ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹ ਸੇਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਚੋਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ । ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣੇ ਵਾਲੇ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਚੌਜ਼ਾ ਦੇ ਸਮਝੌਤਰ ਉਪਛਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ । ਇਸ ਸਾਰੀ ਇੰਨਟੈਂਕੋਸ਼ਨ ਤੋਂ ਜੋ ਮੁਢਲਾ ਤੱਤ ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਬਾਰਡਰ ਟਾਪਣ ਕੋਈ ਅੱਖੀ ਕੱਲ ਨਹੀਂ । ਇਕ ਕਬਿਤ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀ ਕੁਰਬੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇ ਹਾਰਵਾਲ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਬਾਰਡਰ ਟਾਪਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਿਆ ਸੀ । ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਕੜੂ ਆਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਿਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫਡਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੇਮੂ ਤੋਂ ਕਲਮੀਰ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਦੀ ਬਸ ਉਤੇ ਬੈਠਾ ਅਤੇ ਹੌਲੀ ਜੇਹੀ ਕੁਪੀਤੇ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕਲਮੀਰ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਖਰੂਆਰੋਂ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ । ਇਕ ਹੋਰ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀ ਜਿੰਦਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਗੰਗਾਨਗਰ ਤੋਂ ਹੋਂਦ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਿਆ ਸੀ । ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਰਿਹੌਰਪੁਰ ਸਰਹਦ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਖਾਲਸਤਾਨ

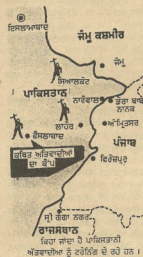
ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਉਹ ਹੋਰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਤਿਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਐਕਟਿਵਿਸਟ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੇਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਹਲਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ 38 ਬੋਰ ਤੇ 455 ਬੋਰ ਦੇ ਵਿਦਾਲਕਾਰ ਤੇ ਸਟੈਨ ਕੰਨਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਜਾਰ ਜਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਕ ਕੱਲ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਸੇਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਕੱਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਹਥਿਆਰ ਚਲਾਉਣਾ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਕੱਢੀ ਉਪਰੇ ਨਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ।

ਪੁਲੀਸ ਹਲਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸਾਇਣੀ ਹਥਿਆਰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਜਾਰ ਵੀ ਸਿਖਾਈ ਗਈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਦਸਿਆ ਕਿ ਦਰਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਥਣੇ ਹੋਏ ਪੁਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਡਾਈਏ ਹਨ, ਹੱਥਕੁਠੀਆਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਛੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਬੰਬ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥਣਾਈਏ ਹਨ।

ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਕਬਾਲ ਮੁਸਰ ਉਹ ਅਜਨਾਬੇ ਕੱਲੀ ਸਰਹੰਦ ਟੱਪ ਦੇ ਭਾਰਤ ਆ ਗਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਤਾਨ ਕਮਾਂਡੋ ਦਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਦਮਲੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਮੌਹਕਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫ਼ਲਕਵਾਨਾ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਖਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਿਕਲਣਿਆਂ ਹੀ ਪਕੜਿਆ ਗਿਆ।

ਪੁਲੀਸ ਕੱਲ ਇਥੇ ਇਕਬਾਲੀਆਂ ਬਿਸਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 20 ਹੋਰ ਚਰਿਤਰਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਰਹੰਦ ਟੱਪ ਕੇ ਆਏ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਸ਼ਟ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸਨ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਪੰਜਾਬ ਅਸੀਬਲੀ ਚੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣੀਆਂ। ਐਮਿ੍ਰਤਸਰ ਆ ਕੇ ਇਹ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਵਾਂ ਕਨਵੈਨਰ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨਾਇਟਿਡ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਲੀਡਰ ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਿੰਦ੍ਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਮਿਲੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜੇ ਦਾ ਫਸਤਾ ਮੁਕਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵੀ ਗਏ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਗਈ।

ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਰਾਮ ਲੁਭਾਏ ਨੂੰ ਦੁੱਠ ਦਾ ਅਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ ਕੰਮ ਉਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਹੀ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਰਾਮ ਲੁਭਾਏ ਨੂੰ ਕੱਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਉਹ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਤੋੜ ਕੇ ਸਦਰ ਪੁਲੀਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤੇ ਅਖਬਾਰ

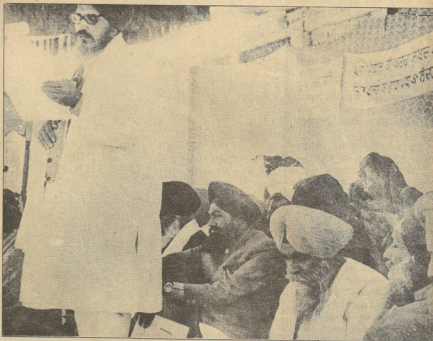
ਪਛੂਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸ਼ੱਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਉਹ ਰਾਮ ਲੁਭਾਏ ਦੀ ਅਰਥੀ ਨਾਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਇਆ। ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਭਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਥੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਵਕਰ ਦੇ ਆਦਮੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਤਿਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੰਬਰ ਤੇ ਬਲਸ਼ੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਹਨ। ਪਰ ਅਕਾਲ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਬੰਬਰ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕੋਟ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਬਾਦ ਦੋ ਕੁ ਸੌ ਬੰਬੇ ਹਨ ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਜੇਠੂ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸੌ ਆਦਮੀ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਬੰਬੇ ਸਿਆਲਕੋਟ ਵੀ ਹਨ। ਖੁਫੀਆ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ 1500 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2000 ਤਕ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੀ ਬਦੇਸ਼

ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਇਪੱਠਣਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਸੱਚੀਆਂ ਨਾ ਵੀ ਹੋਣ ਸਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਤ੍ਰਿਆ ਤੱਠਿਆ ਹੋਕੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਖ਼ਬਾ ਦੁਖ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਗਏ ਕੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਯਾਰਤਾ ਲਈ ਜੋ ਸਿੱਖ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਓਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਆਦਿ ਭਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਦਰ ਜਨਰਲ ਸਿਆ-ਉਲ-ਹਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਹਲੀਂ ਕਿ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਜਥੇ ਵਿਚ ਰਏ ਗਰੁਪ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਭਾਰਤੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਵਾਏ ਕੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਰੇਖ ਦੇਖ ਦੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਇਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਏਥੇ ਗੜਬੜ ਵੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬੱਠਿਆ ਫੇਲੂ ਹੋ ਜਾਣ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਿਯੋਵਾਰੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਹੀ ਉਦਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਖਾਲਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਕੱਢੀ ਸਖਤ ਕਦਮ ਚੁਕਣ ਦੀ ਸੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤ੍ਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਰੁਸੇ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੀ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ। ਨਹੀਂ ਤੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਭੜਏ ਹੀ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੀ ਖਾਲਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕੁਝ ਹਦ ਤਕ ਹੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਹੋਂਦ ਤਕ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗੜ ਬੜ ਪਾ ਸਕਣ। ਜੇ ਸੰਗ੍ਰਹੇਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਇਆ ਹੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਖ ਆਪਣਾ ਵਧਾਰ ਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਲੈਣ ਤਾਂ ਇਹ ਠੀਕ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸਿਖ ਆਪਣਾ ਵਧਾਰ ਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਲੈਣ ਤਾਂ ਕਿਧਰੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕੱਠੇ ਵੀ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾ ਮੰਗਣ ਲੱਗ ਪੈਣ ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਬੇ-ਨਜ਼ੀਰ ਟੂਟੋ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਦੇ ਹੀ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁਨੀਸਿ ਕਾਰਵਾਈ

ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਸਰਬੰਤ ਖਾਲਸਾ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਮਤੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ।

29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 26 ਜਨਵਰੀ 86 ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਸਾਖਾਣੀ ਚਮਕੀ ਟਕਸਾਲ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੰਥਕ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਪੰਥਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਥਣਾਈ ਗਈ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਕ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬੁਲਾਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਦਾਰ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫਾਹਲੋਂ ਕਨਵੀਨਰ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਾਥੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ । ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਾਰੇ

ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਾ ਕੀਤੀ । ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਿੰਘ ਉੱਚੇ ਖਿਸਕਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ । ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਅਫਵਾਹ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਅਗੇ ਚਾਹ ਤੇ ਮਿਠਾਈ ਵਗੈਰਾ ਰੱਖ ਕੇ ਬਾਹਰੋਂ ਕੁੰਡਾ ਮਾਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਜਦੋਂ ਤਕ ਚਾਹ ਪੀ ਕੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਡਮਰੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਉਤਰੀ ਏਹ ਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ

ਚੁੱਕੇ ਸਨ । ਇਹ ਅਫਵਾਹ ਤਾਵੇਂ ਬੜੀ ਵਾਹਾ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਇਕ ਕੱਠ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਿੰਘ 30 ਮਈ ਨੂੰ ਹੀ ਚਰਬਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਵਗਾਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ।

30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੇ ਐਲਾ ਸਬੰਧੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਰੋਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਤਕਰੀਬਨ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਵਾਲੀ ਵਜੇ ਸੀ, ਆਰ. ਪ. ਖੀ, ਅੱਸ. ਐਫ. ਦੇ ਦਸਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿ ਦੇ ਬਜਾਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ । ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦ ਦੁਪਹਿਰੇ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਮੀਟਿੰਗ

ਰਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਸਤੇ ਬਰਾਮ
 ਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਉਸ ਵਕਤ
 ਾਲ ਹੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ
 ਚਾਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।
 ਕਾਨਵਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜੰਦਰੇ
 ਾਰ ਕੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋੜਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਪਰ
 ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਰਕਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ
 ਕੰਨੇ ਹੋਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਹੀ ਨਾਹਰੇ
 ਾਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ "ਖਾਲਸਾਗਾਨ
 ਜੰਦਾਬਾਦ" ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਜੋ
 ਟੈਂਕ ਵਰਕਰ ਆਏ ਸਨ ਉਹ ਤੋਂ ਨਾਹਰੇ
 ਗਏ ਹਰੇ ਤੇ ਜੋ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇਸਤਿਹਾਰੀ
 ਜ਼ਮ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸਨ ਜਾਂ ਉੱਥੇ ਸਰਕਾਰੀ
 ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪੈਂਕੇ ਵਰਕਰ
 ਨ ਉਹ ਖਿਸਕਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਸਾਇਆ ਨੇ
 ਾਣਾ ਲਾਹਿਆ ਤੇ ਕਈ ਖਿਸਮ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ
 ਪਲੇ ਪਾ ਕੇ ਖਿਸਕ ਗਏ।

ਨੀਮ ਫ਼ੌਜੀ ਦਸਤੇ 4, 50 ਉੱਤੇ ਗੁਰੂ
 ਰਾਮਦਾਸ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਆ
 ਗਏ। ਸਾਰੇ ਕਮਰਿਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ।
 ਜੋ ਕਮਰੇ ਬੰਦ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੰਦਰੇ ਤੱਤ ਦਿਤੇ
 ਗਏ। ਜੋ ਲੜਕੇ ਨਾਹਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ
 ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ
 ਸੁਣ ਕੇ ਕਈ ਜਨਾਨੀਆਂ ਤੇ ਆਦਮੀ ਵੀ
 ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ
 ਹੀ ਏਥੇ ਸਨ। ਸਾਹਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ
 ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਟਰੱਕ
 ਦੇ ਵਿਚ ਬਸ ਭਰ ਗਈ। ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ
 ਕੋਈ ਡਰੇ ਜਾਂ ਘਬਰਾਏ ਨਹੀਂ। ਅਰਮ ਨਾਲ
 'ਸਿੱਤਰੀ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲੇ ਜੰਦਾਬਾਦ' ਤੇ "ਖਾਲਸਾਗਾਨ
 ਜੰਦਾਬਾਦ" ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਲਗਾਏ ਰਹੇ।

ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਾਢੇ ਦਸ ਵਜੇ ਪੁਲੀਸ, ਨੀਮ
 ਫ਼ੌਜੀ ਦਸਤੇ ਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਕਮਾਂਡੋ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ
 ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਿਲ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਲੀਸ, ਸੀ.
 ਆਰ. ਪੀ. ਤੇ ਬੀ. ਐਸ. ਐਚ. ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ
 ਵਲੋਂ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦਿਵਾਨ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਅੱਗੋਂ,
 ਲੰਗਰ ਵਲੋਂ ਤੇ ਘੰਟਾ ਘਰ ਵਲੋਂ ਦਰਬਾਰ
 ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਦਾਖਿਲ ਹੋਏ।
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੂਟ ਲਾਹੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰ ਫ਼ੌਜੀ
 ਠਾਂਡੇ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ
 ਚਿਹਰੇ ਬਣੀ ਹੋਈ ਚਿਵਾਰ ਤੋਂ ਇਕ ਦਮ ਹੀ
 ਬੂਟਾ ਲਮੇਤ ਹੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ
 ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਵਿਚ ਛਾਲਾ ਮਾਰਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ
 ਸਾਹਿਆਂ ਨੇ ਕਾਲੇ ਬੂਟ ਪਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ
 ਫ਼ੌਜੀ ਕਮਾਂਡੋ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ
 ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਵਿਚ ਦਾਖਿਲ ਹੋ ਕੇ ਗੋਲੇ ਸੁੱਟੇ।
 ਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਜੋ ਅਖੰਡਪਾਠ ਹੋ

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਰਾਇਨਾਤ ਪੁਲੀਸ

ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਥੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਖੜਕਾ ਹੋਇਆ ਪਰ
 ਇਕ ਸਿੱਖ ਅਫਸਰ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ
 ਕੋਈ ਐਸੀ ਫਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿਤਾ
 ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਖੰਡਨ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਸਰਾਵਾਂ ਵਿਚ
 ਵੜਦਿਆਂ ਹੀ ਨੀਮ ਫ਼ੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਨੇ ਪਾਣੀ
 ਦੀ ਟੈਂਕੀ ਉੱਤੇ ਤੇ ਲੰਗਰ ਉੱਤੇ ਪੁਜੀਸਨਾਂ ਲੈ
 ਲਈਆਂ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਅਟਲ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਵੀ

ਉਹ ਹਵਾ ਵਿਚ ਗੱਲੀ ਚਲਾ ਕੇ ਬਾਬਾ ਅਟਲ
 ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜੀਲਨ
 ਲੈ ਲਈ ਸੀ। ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਇਤਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੁਝ ਅਸਲਾ ਸੀ। 70-80 ਹੱਥ
 ਬੰਬ ਹੋਣ ਦੀ ਇਤਲਾਹ ਸੀ। ਪੰਜ ਚੁੱਠੇ
 ਸਟੇਨ ਗੋਨਾਂ ਤੇ ਕੁਝ ਡਾਈਡਲਾਂ ਤੇ ਇਕ ਐੱਸ
 ਐੱਲ. ਜੀ. ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਮਿਲੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ
 ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਇਤਲਾਹ ਕੀ

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ।

ਸੀ। ਪਰ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋੜਨ ਲੱਗਿਆ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਹਨ ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਤੇ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ 70-80 ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ । ਜੇ ਦੂਜੇ ਸਿੰਘ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸਕਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਕੇ ਦੋੜਨਾ ਯੋਗ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ।

ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਵਫ਼ਾ ਕੇ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲੇ ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਘੰਟੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਰਮ ਸਮਰਪਣ ਲਈ ਲਕੌਣ ਸਪੀਕਰ ਉੱਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ । ਇਸ ਉੱਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਲਕੌਣ

ਸਪੀਕਰ ਉੱਤੇ ਹੀ ਜੁਆਬ ਦਿਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਰਮ ਸਮਰਪਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਲਕੌਣਾ ਹੋਇਆ ਸਹੀਦੀ ਪਾਵੇਗਾ । ਅਖੀਰ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਣ ਸਹੀਦੀ ਪਾਣ ਦਾ ਬਦਲਕੇ ਆਰਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝਮ ਦੇ ਦਿਤਾ । ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਰਮ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ।

ਜਿਸ ਵਕਰ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਸਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁੱਥਾ ਕੱਲੀ ਚਲਾਈ । ਪਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਿੰਘਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨੇ ਵੀ ਜੁਆਬੀ ਕੱਲੀ ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੱਲ ਕੋਹਤਾ ਕੱਈ ਹਥਿਆਰ ਸੀ । ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੱਈ ਪਥਰ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਵੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ।

ਜਦੋਂ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਸਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੁਖ ਭੰਜਨੀ ਬੋਰੀ ਗਈ । ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ।

ਚੰਬਦਾਰ ਨੇ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਨੇ ਅੰਦਰੋਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰ ਲਿਆ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਕੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਤੋੜ ਦਿਤਾ ਚੰਬਦਾਰ ਨੂੰ ਗੱਲੀ ਵੀ ਮਾਰੀ ਗਈ । ਉਸਨੂੰ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ ਵਾਲੇ ਪੁਛਣ ਲਗੇ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਕਿਥੇ ਹਨ ? ਉਸ ਥਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ । ਨਾ ਕੱਈ ਹਥਿਆਰ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ । ਇਥੇ ਸੀਜ਼ਾ ਵੀ ਗੱਲੀ ਨਾਲ ਟੁਟਿਆ ਹੈ ਤੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਤੇ ਖੰਡਤ ਹੋਣਾ ਹੀ ਸੀ । ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘੱਟਿਆਂ ਲਈ ਖੁੜ੍ਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਦੁਖ ਭੰਜਨੀ ਬੋਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਕੱਲ ਖੂਨ ਫੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖਬੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਕੁਸਲਖਾਨੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ । ਉਸ ਕੁਸਲਖਾਨੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਤੇ ਅੰਦਰ ਦੋਨੋਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧਾਂਬ ਸਨ । ਇਹ ਖੂਨ ਦੇ ਧਾਂਬ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦਰਬਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਖਬੇ ਪਾਸੇ ਉੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਦੇ ਕੱਲ ਵੀ ਸਨ ।

ਪ੍ਰਕਰਮ ਵਿਚ ਦੋ ਕਮਰੇ ਐਸੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਫੌਜੀ ਕਮਾਂਡੋ ਨੇ ਡੱਚੇ ਮਾਰਕੇ ਤਬਾਹ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣ ਦੀ ਖੁਲ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਮਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ "ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਰਕੂਫ਼।"

ਇਸ ਸਾਰੀ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਦੋ ਬੰਦੇ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਚਾਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਤੇ ਤਿੰਨ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਨ ਹੋਏ। ਫੌਜੀ ਕਮਾਂਡੋ ਤੇ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਵਾਲੇ ਪਾਠੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਬੜੀ ਬਦ-ਤਮੀਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਏ। ਕੁਝ ਨੂੰ ਧਕੇ ਸੁਕੇ ਕੀ ਮਾਰੇ ਤੇ ਬੰਦਜ਼ੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੁਖ ਭੰਜਨੀ ਬੋਠੀ ਦੇ ਇਲਾਨਾ ਅਰ ਦੇ ਵਫ਼ਾਫ਼ ਵਿਚ ਤੇ ਜਿਥੋਂ ਕੜਾਹ ਪੁਸ਼ਾਇ ਬੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਲੈ ਕੇ ਜਾਈਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾ ਬਾਏ ਉੱਤੇ ਅਠ ਅਠ, ਦਸ ਦਸ ਸਿਗਰਟਾਂ ਦੀ ਪੀੜੇ ਹੋਏ ਟੋਟੇ ਵੀ ਮਿਲੇ।

ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਨਹੀਂ ਚਲੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਖ਼ੀਰਤਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਰਮ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੜੀ ਵਾਈ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਤਾਈ ਕੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਜੋ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਬੰਨੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹ ਆਰਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦੇਣ। ਘੜੀ ਮੁੜੀ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਹ ਬਾਹਰ ਨਾ ਆਏ। ਫਿਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਸੰਗਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਅਸਥਾਨ ਤੋਂ ਬੁਲਾਕੇ ਖੜਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁੰਨਾ ਨਾਲ ਸਵੇਰੇ ਜਾਂਚੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਛਾਈ ਕੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਆਰਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਮਰਯਾਦਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਦੋ ਤਰੀਕੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਹੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਤੋਂ ਕਰਕੋਊ ਕੁਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਨੇੜੇ ਤੋੜੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਡੱਚ ਪਏ ਸਨ। 3 ਮਈ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤੋ ਕਰਕੋਊ ਕੁਝ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸਵੇਰੇ ਧਾਰਾ ਵਜੇ ਤਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੁਖ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਮੰਡਲ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮਥਾ ਟੇਕਣ ਆਏ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਖਾਲੀ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਮੰਡਲ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਮਥਾ ਟੇਕਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਰਦਾਰ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਉੱਥੋਂ ਬਾਹਰ ਬਾਏ

ਛਾਈਕੋਟਰ ਜਨਰਲ ਰਬੇਰੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ।

ਦੀ ਬੋਰ ਕੱਲ ਹੀ ਖੜੇ ਰਹੇ। ਵਜੀਰਾ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਗਏ। ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਘੋਲਕੋ ਕੱਲ ਬੀ, ਐਸ, ਐਫ਼ ਤੇ ਸੀ, ਆਰ, ਪੀ ਦੇ ਜਵਾਨ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ। ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਕਹਿਣ ਉੱਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਉਣ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਦੇ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਕੁਝ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਉੱਥੇ ਪੁਜਕੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਰੂਧ ਵੀ ਲਿਆਪਾ ਕੀਤਾ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈ ਲਈ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਬੰਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਠ ਕੁੱਝੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤਿੰਨਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਮਥਾ ਟੇਕਣ

ਗਏ। ਉਥੇ ਹੀ ਸਹਿਰ ਦੀਆਂ ਜਨਾਨੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਲ ਪੈ ਗਈਆਂ। ਬੜਾ ਵਾਹੂ ਘਾਟੂ ਬੱਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਠਾਹਲਾਂ ਵੀ ਕਥੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਿਆਪਾ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਉਸੇ ਦਿਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਸਮੇਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਆ ਗਿਆ। ਜਨਾਨੀਆਂ ਉਸਦੇ ਵੀ ਗਲ ਪਈਆਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਤੇ ਫਿਰ ਆਪ ਹੀ ਮਥਾ ਟੇਕਣ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਗਵਰਨਰ ਨਾਲ ਜਨਾਨੀਆਂ ਅੱਥੀਆਂ ਤੇ ਹੋਈਆਂ ਪਰ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਂਤ ਰਿਹਾ। ਦਮਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਹਰਮ ਪਤਨੀ ਜਰੂਰ ਘਬਰਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਨਾ ਗਾਹਲ ਕੱਚੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਚੰਡਾ ਮੰਦਾ ਬੱਲਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਵਿਚ

ਕਰਨਰਠ ਪੰਜਾਬ ਆਪਣੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ।

|ਬੀਬੀਆਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਮੁਜਾਹਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ।

ਸਿਖ ਸਾਹਿਬ ਜਰੇਦਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਜਰੇਦਾਰ ਪੁਲੀਸ ਐਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਏ ।

ਉਸਦਾ ਵੀ ਜਨਾਨੀਆਂ ਨੇ ਸਿਆਪਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਉਸਦੀ ਸੁਲਭਾ ਵਾਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਾ ਕੇ ਲੈ ਗਏ ।

ਯਾਰ ਮਈ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਾਰਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਤੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡਿਆ ਹੈ ਉਹ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮਥਾ ਟੇਕਣ ਆਏ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਆਗਤ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲੀਆਂ ਭੰਡੀਆਂ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਮੀਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਹਿਰੀ ਅਕਾਲੀ ਜਥਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ 25, 30 ਆਦਮੀ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁਦਲਾਂ ਦਾ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਵੀ ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸੰਧੂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੇ ਬੰਦੇ ਸਨ । ਬੀਬੀ ਲਛਮਣ ਕੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਹਿਰੀ ਇਸਕੂਲ ਅਕਾਲੀ ਜਥਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਹੱਥ ਜੋੜਕੇ ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਗੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ ਹੁਣ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲੀਆਂ ਭੰਡੀਆਂ ਨਾ ਦਿਖਾਓ । ਇਹ ਲਛਮਣੀ ਕਿਹੜੇ ਹੋਰ ਕਰੋ ਏਥੇ ਨਾ ਕਰੋ । ਉਸਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ

ਅਸੀਂ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕਾਲੀਆਂ ਭੰਡੀਆਂ ਦਿਖਾਉਣੀਆਂ ਹਨ । ਇਸਨੇ ਅਗੇ ਛਿਹਾ ਕਿ ਦਿਖਾ ਅਸੀਂ ਤੈਰੀਆਂ ਭੰਡੀਆਂ ਸਾਡੇ ਦੋਆਗੇ । ਕੁਝ ਹੋਰ ਬੀਬੀਆਂ ਵੀ ਇਕੱਠੀਆਂ ਸਨ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਭੰਡੀਆਂ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਿਛੇ ਪੈ ਗਈਆਂ । ਇਹ ਹੋਰ ਲੋਕ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਲ ਪੈ ਗਏ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਰੇ ਮੁਕੇ ਵੀ ਪਦੋਂ ਤੋਂ ਪੱਗ ਵਗੈਰਾ ਵੀ ਉਤਰ ਗਈ । ਇਹਨੇ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਅੱਖਰੂ ਗੋਲ ਛੱਡ ਦਿਤੀ । ਜਿਥੇ ਸੌਂਕੜਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਉਥੇ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਕਲਤ ਲੱਕੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ।

ਪੰਦਰਾਂ ਮਈ ਨੂੰ ਸਿਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਡਫ਼ਰੇਸ਼ਨ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰੂਪ ਦੀਆਂ 30,35 ਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਸੜਕ ਉਤੇ ਨੰਗੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜਲੂਸ ਕਢਿਆ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਤੇ ਡੀ. ਐਸ. ਐਫ ਮੁਕਦਵਾਦ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਖਾਲਸਾਹਾਨ ਦੇ ਹਕ ਵਿਚ ਵੀ ਨਾਹਾਰੇ ਲਗਾਏ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਨੂੰ ਰਾਹੁਣ ਵਗੈਰਾ ਨਹੀਂ ਕਥੀ । ਇਨ੍ਹਾਂ

ਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਕਮਰੇ ਉਤੇ ਵੀ ਜੰਦਰਾ ਤੰਡਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਕੱਚੀ ਘੋੜਾ ਘੰਟਾ ਉਥੇ ਬੈਠੀਆਂ ਰਹੀਆਂ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਥੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇਹ ਉਸ ਕਮਰੇ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ।

ਇਸ ਵਕਤ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ । ਸਿਰਫ ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖ਼ਤਾਬ ਨੂੰ ਹੀ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੱਚੀ ਯਾਰਤੂ ਉਥੇ ਰਾਤ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰ ਸਕਦਾ । ਪੁਲੀਸ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹੇ ਕਮਰੇ ਹਨ ਸਭ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਡਾਹੀ ਪਈ ਹੈ । ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਨਾਮ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ । ਇਸ ਚਾਲ ਨਾਲ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਸੌ ਸਾਲ ਤਕ ਵੀ ਨਾ ਬਣ ਸਕੇ । ਭਾਵੇਂ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਮਾਰੀ ਜਿਸ ਚਾਲ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਆਮ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇਮਾਰਤ 20,25 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ । ਹੁਣ ਤੇ ਉਹ ਚਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਤੇ ਕੱਚੀ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਬੀਬੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਡਿਮਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ

ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਆਏ ਤਾਂ ਪ੍ਰਕ੍ਰਮਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ।

30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਹੋਈ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਉਤਨਾ ਤਿਖਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਿਹਨਾ ਕਿ ਜੂਨ 1984 ਦੇ ਬਲਦਿ ਸਟਾਰ ਉਪਰੋਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਸਾਇਦ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੂਨ 1984 ਦਾ ਬਲਦਿ ਸਟਾਰ ਉਪਰੋਸ਼ਨ ਇਤਨੇ ਵਧੇ ਪੈਮਾਨੇ ਉੱਤੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਉਤਨਾ ਤਿਖਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਸਿਖ ਕਹਿੰਦੇ ਇਸ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਛੋਟਾ "ਬਲਦਿ ਸਟਾਰ" ਹੀ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਵੱਡੇ ਉਪਰੋਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟੇ ਉਪਰੋਸ਼ਨ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਘਟ ਹੋਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਛੱਡਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ

ਸਨ ਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਇਹ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣਦੇ ਸਾਂ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਅਗੇ ਇਥੇ ਵਾਰ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ ਉਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਗੱਲ ਦੇ ਅਵਗ ਹੋਣ ਦਾ ਯਕੀਨ ਹੋਵੇ ਉਸਦਾ ਦੁੱਖ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁਸਾ ਨਹੀਂ। ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਗੁਸਾ ਹੈ ਪਰ ਗੁਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾ ਇਹਨਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਹੀਂ।

ਆਮ ਸਿਖ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਮੁਖ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਕੋਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਪੁਲੀਸ ਭਿਜਵਾ ਕੇ ਇਹ ਸਾਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਵੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਫੌਜ ਭੇਜਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਠੀਕ ਸੀ।

ਅਭਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਕੇ ਵਖਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਫੌਜ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਆਮ ਸਿਖ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਪੁਲੀਸ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਭੇਜਣ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਉੱਤੇ ਸਖਤ ਨਰਾਜ਼ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਕੁਰਸੀ ਕਾਰਨ ਚਿਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਣਪੁਰਲੀ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਦਵੀਆਂ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਗੱਲ ਬਣੀ ਹੈ। ਉਹ ਹੁਣ ਇਤਨੇ ਜੋਰੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਦਿਵਾਨ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਸੁਭਖਾ ਲਏ ਦੇ ਬੱਲ ਸਕਦੇ

ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਰੋਧੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਾਲੀ ਝੰਡੀਆਂ ਨਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅੱਠ ਵਾਂਝੂ ਪੁਲੀਸ ਦੀਆਂ ਫਾਰਸਾਂ ਲੈ ਕੇ ਚਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਜੇ ਬਰਨਾਲੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਇਕੱਠ ਹੋਕੇ ਚਲਣ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਘਟ ਘਟ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਲਾਈਨ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਇਹ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੇ ਰਾਜਸੀ-ਲੈਂਡ-ਫੋਰਵਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸੁਰਖਿਆ ਅੰਗੂਠੀ ਦੇ ਪਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਡੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵੀ ਇਲਜ਼ਮ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਈਸ਼ਾਂ ਤਕ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਸੁਰਖਿਆ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਫੌਲ ਮੀਨਿਆਂ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੁਲੀਸ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਰੁ-ਪੱਛ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਾਇਲ ਜਾਂ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਮਹਿਲਾ ਵਿਚ ਹੀ ਪਨਾਹ ਲਈ ਸੀ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਕਾ ਡਟਵੇਦੀਆ ਨਵਵਰ ਸਿੰਘ ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਮੌੜੀ ਹੈ ਤੇ ਹੈ ਵੀ ਰਾਜਪੁਤ ਕੰਠ-ਸਿਖ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਈ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਆਏ ਲਗਾਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਗਲਤ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਹੀ ਹੋਂਦੇ। ਪਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਅਜਤੀਬਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿਤੀ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਜਨਕ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਟਿਕਣੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸਗੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਵੱਡਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸਦੇ ਚਾਰ ਹਮਾਇਤੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਟਿਕਣੇ ਦਿਤੀਆ ਗਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਕਾਲੀ ਰਾਜਸੀ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਹੀ ਯੂਜ਼ਰ ਮੁਸਰ ਹੁਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਉਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ

ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬੰਡ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਸਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਪਰਧਾਨ ਵੀ ਤੇ ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤੇ ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਜ਼ਖਿਆ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦਾ ਬਿਲਾਦ ਹਲਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੋਠੀ ਖੁਲਾਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਦੀ ਖੁਤੇ ਸਾਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਟ ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਲਈ ਪਕੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੀ ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਣਵਾਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਗੋਂ ਵੀ ਤੇ ਚਲਣ ਦੀ ਸਿਧਾਵਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਜਦੋਂ ਤਕ ਸਿਖ ਪੰਥ ਲਈ ਰਾਜਸੀ ਨਿਯੰਤਾਨ ਸਿਫਕੇ ਉਸ ਉਤੇ ਚਲਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਉਤਨੀ ਦੇਰ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੂਰੀ ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਇਹ ਲੋਕ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖਾਲਸਤਾਨੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਗਲਤ ਠੱਲੇ ਸੀ ਪਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਰਹੇ ਖਾਲਸਤਾਨੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਜੋ ਖ਼ਾਨਣ ਮਈ ਢੰਗ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਣ ਦਾ ਬਰਨਾਲੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਕਿਤਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਕਰਕੇ ਰਾਜਸੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਬਰਨਾਲੇ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਸੰਚੇਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰਖਣ ਵਾਸਤੇ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿਆ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰਖਣ ਲਈ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਭੀੜੀ ਗਈ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਖੁਸ਼ ਕਰਕੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਰਾਜਸੀ ਤਿਆ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਹ ਲੀਡਰ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਖਾਲਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸਿਆ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਤਾਂ ਪੰਥ ਦੀ ਅਜਾਦ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਇਹ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ

ਸ਼ੋਬੀਆਂ ਪੁਲੀਸ ਐਂਕਸਨ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਮੁਜਾਹਰਾ ਕੀਤਾ।

ਦੇ ਮਰੇ ਦੀ ਪੁਰਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ? ਜੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਸਿਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਗੇ। ਨਹੀਂ ਤੋਂ ਆਮ ਸਿਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਪੰਥ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰ ਤਲੀ ਉਡੇ ਪਹੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੰਸਕ ਢੰਗਾਂ ਦੇ ਆਮ ਸਿਖ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਵਕਤ ਤੇ ਸਿਖ ਅਵਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਨਣ ਦੇ ਇਛਕ ਹਨ ਜੋ ਪੰਥ ਲਈ ਸਿਰ ਏਣ ਦੇ ਇਛਕ ਹਨ। ਰਾਜਸੀ ਹੋਰਾ ਵੇਰੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਹੁਣ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਕੱਲ ਬਣਨੀ ਮੁਸਕਲ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਬਣੇ ਜਾਂ ਨਾ ਬਣੇ ਪਰ ਬਰਨਾਲੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭਾਇਆ ਹੋ ਚਿਅਾ ਹੈ। ਆਮ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਵਿਰੋਧੀ ਨਫਰਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਕਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜੇ ਹੁਣ ਚੋਣ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਇਦ ਇਕ ਵੀ ਨਾ ਜਿਤ ਸਕੇ। ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਸਰਮੋਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਚੰਟਾ ਕਰਵਾ ਚੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਇਦ ਹੀ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਰਿਹੋ ਜਿਤ ਸਕੇ।

ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਗਲਤ ਦਿਨ ਤੇ ਗਲਤ ਵਿਭਾ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਰੋਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਹੀਦੀ ਦਿਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇੰਦ੍ਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਫੌਜ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਭੋਜੀ ਸੀ ਤਾਂ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਪੰਥਕ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦਾ ਕਿਤਾਨਾ ਕੁ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇੰਦ੍ਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਬਰਨਾਲੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਕੀ ਵਧਕ ਹੋਇਆ।

ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਚੋਰਨ

ਦਿਸ ਕਰਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਭੇਜਣਾ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕੇ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨਾਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣ ਨਹੀਂ ਚਲਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਐਲਾਨ ਨਾਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣਦਾ ਵੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਤਕਲੀਫ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਉਤੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਿਚ ਕੀ ਤਕਲੀਫ ਹੈ? ਸਿੱਖ ਰੋਜ ਅਰਦਾਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ "ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ ਖਾਲਿਸਾ" ਵਾਲਾ ਦੰਧਰਾ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਕਿਸ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਚੋਰ ਅਚੋਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਲਾ ਤੇ ਇਲਾਕ ਉਤੇ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਤੇ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਛੁਕਦਾ ਹੋਇਆ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਯਕੀਨਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਛੁਕਦੇ ਮਾਰੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਵੀ ਜੋ ਕਿਧਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

ਕੋਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਜ਼ੀਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਏ। ਨਾਲ ਜਥੇਦਾਰ ਤਾਲਬ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਤੇ ਹੋਰ ਐਮ. ਐੱਫ. ਏ. ਹਨ।

ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਬੁਝਾਏ ਗਏ ਸਰਬੰਤ ਖਾਲਸੇ ਸਮੇਂ ਤਰਾਹੀਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਉਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਜਿਸ ਵਕਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਇਲਾਜ਼ਤਾਰੀ ਮੁਜਰਮ ਕੁਰਦਆਰਾ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਪੁਲ੍ਹੇ ਆਮ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੇਗਾਰਦੇ ਸਨ। ਜਿੱਥੇ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਹੀ ਵੱਟੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਬਦਰਸ਼ੀ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਕੁਝ ਕੰਮ ਹੋਣਗੇ ਹੀ। ਪੁਲੀਸ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਖਾਲਸਤਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਕੌਲੀ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਸਿੱਖ ਕੌਂਸਲ ਵਾਰ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਜਨਰਲ ਬਲਬੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਵੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਹੀ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਕੋਈ ਪੁਲੀਸ ਇਥੇ ਕਾਰਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ। ਬਲਬੰਦਰ ਸੰਧੂ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਹੋਣ ਲਗੇ ਸਨ।

ਸਮੇਂ ਦੀ ਖਾਲਸਤਾਨ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਲੱਕੜੇ ਹਰੇ ਤੇ ਝੰਡੇ ਝੁਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਕੋਈ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਹੋਈ। ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਖਾਲਸਤਾਨ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਲੱਕੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜੇ ਨਾਹਰੇ ਲੱਕੜੇ ਨਾਲ ਖਾਲਸਤਾਨ ਬਣਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੀ ਬੜੀ ਸੰਖੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਵੀ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁਲੀਸ ਭੇਜਣੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਆਮ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਫਿਰ ਜੇ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਪਕੜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਕੁਝ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਜੇ ਪਕੜਿਆ ਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਚਲੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਨੇ ਜੁਆਬੀ ਗੱਲੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈ। ਜੇ ਜੁਆਬੀ ਗੱਲੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚਲੀ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਗੱਲੀਆਂ ਨਾਲ ਫੰਦੇ ਕਿਉਂ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਏ ਖੰਦੇ ਮਰੇ ਤੇ ਦੋ ਜ਼ਖਮੀ ਹਨ ਪਰ ਆਮ ਸਹਿਰ ਵਿਚ ਅਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਡਿਟਰੀ ਸ਼ਿਕਾਰਾ ਹੈ। ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਖੰਡੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਥਰੂ ਹੋਣ ਇਹ ਸੁਆਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਸੁਆਲ ਸਿਧਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅੱਗੋਂ ਕੋਈ ਖੰਡਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਗੱਲੀ ਚਲਾਈ ਹੀ ਕਿਉਂ

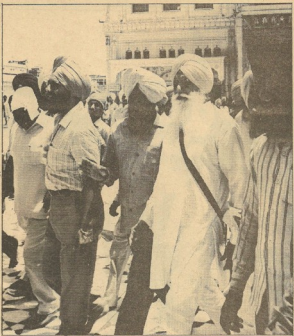
ਗਈ। ਗੱਲੀ ਚੱਲਣ ਕਾਰਨ ਜਿਥੇ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਉਥੇ ਕੁਝ ਕੁਝ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਖੰਡ ਖਾਣ ਖੰਡਨ ਹੋਏ, ਮਰਦਮ ਦਾ ਭੰਗ ਹੋਈ ਇਕ ਦਿਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਸਾਫ਼ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪੁਕਰਮਾ ਵਿਚ ਫਿਰ ਸਿਧਾਂਤ ਪੈਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਕੁਝ ਡੋਜ਼ੇ ਕਮਾਂਡੋ ਜੁੱਗੀਆਂ ਸਮੇਤ ਵੀ ਪੁਕਰਮਾ ਵਿਚ ਗਏ। ਹੋਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ੀਕ ਸੱਚਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਖਾਲਸਤਾਨ ਕਾਰਨ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੌਜਵਾਨ ਡੀਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਉੱਤੇ ਦਿੱਲੀ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੁਝਾ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੁਕਰਮਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਡੋਜ਼ੇ ਕਮਾਂਡੋ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ ਮੰਨਦਾਰ ਕਰਕੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਡੋਜ਼ੇ ਕਮਾਂਡੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਕਾਰਦੇ ਰਹੇ। ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਨਰਿੰਦਰ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਕਾਰੇ। 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਰਾਤ

ਸਾਰੀ ਪਛੰਨ ਬਣਾਈ ਰਖੀ ਤੇ 1 ਮਈ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਚਲੀ ਗਈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੱਲ ਗ਼ੈਰ ਸਿੱਖਾਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਫਟ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਝਥਕ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਤੇ ਲਾਲਚ ਨਾਲ ਖਰੀਦੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਦਾ ਹੋ ਲਏ ਹਨ। ਪਰ ਲੋਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਿਲਾਫ ਕਰਕੇ ਏਸੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਕਿਤਨੀ ਦੇਰ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਫਿਟਕਾਰ ਕਈ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਨੂੰ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਦੇਣ ਉਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਤੋਂ ਵਧਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਕਿ ਆਪਣਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਗਾਭ ਕੇ ਦੁੱਜਿਆਂ ਦੇ ਵਹਿੰਡਿਆਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਵਜ਼ਾਰਤੀ ਕੁਰਸੀ ਉਤੇ ਕਿਤਨੀ ਕੁ ਦੇਰ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਤੋਂ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪੁਰਾ ਭਰੋਸਾ ਦਵਾਇਆ ਹੈ। ਅਗੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵਿਗਾਭ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਾਣਨੀ ਚਾਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਲਾਜ ਉਣਾ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਧ ਦੀ ਰੂਪੀ ਹੋਈ ਗਿਟਕ ਵਾਂਗੂੰ ਬਾਹਰ ਵਗਾਹ ਮਾਰਿਆ। ਏਥੇ ਹੁਣ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਹ ਹਸਰ ਕਿਸ ਵੱਲੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਦੇ ਤੋਂ ਇਹ ਹਰ ਨਹੀਂ ਤੇ ਘਾਟ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਟਿਕਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ। ਸਿੱਖ ਹੋ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਘਰ ਉਤੇ ਗੱਲੀਆਂ ਚਲਵਾ ਦਿਤੀਆਂ ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਕੇਗਾ।

ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੇ ਸਾਰੇ ਮਾੜਾ ਕਰਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਸਮੇਂ ਕਈ ਗਲਤ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਦਰ ਆਖਿਰ ਕਿਰਨੇ ਕੁ ਨੌਜੁਆਨ ਸਨ। ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ 300 ਯਾ 400 ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵੱਧੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਸੌ ਕਹਿ ਲਵੋਂ। ਸਰਮੰਟੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਮੂਹੇ ਪੰਥ ਦੀ ਜਥੇ-ਬੰਦੀ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਵਰਕਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਸਟੂਡੈਂਟ ਡਿਫਰੈਂਸ ਨੇ ਟਕਸਾਲ

ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਦ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਏ।

ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਕੱਢ ਸਕਦੇ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਤਨੀ ਵੀ ਵਰਕਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਅਖਵਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਰਮੰਟੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੋਲ ਵਰਕਰਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਦਾ ਭੱਗ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਥੇਦਾਰ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਹਰ ਵਰਕਰ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਹਾ ਵਿਚ ਹਾ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ ਉਤੇ ਹਾ ਵਿਚ ਹਾ ਮਿਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਥੇਦਾਰ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੁਖ਼ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜਥੇ-ਦਾਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਤੋਂ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਆਠਾਨ ਭਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਨਹੀਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚੋਂ ਤੌਰ ਸਕਦੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਹੀ ਉਠਦੇ ਹੋਣ।

ਇਸ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਬਲੀ ਤੋੜੀ ਨਾਲ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ

ਸਮੇਂ ਭੀਤੇ ਸਿਖਾਂ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਪਹਿਲੂ ਤੋਂ ਵੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਨਾ ਰਾਜੀਵ-ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਨਾ ਵੋਜੀ ਮੁੜ ਨੌਕਰੀਆਂ ਉਤੇ ਬਹਾਲ ਹੋਏ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜੋਪਪੁਰ ਦੇ ਕੈਦੀ ਹੀ ਛੱਡੇ ਗਏ। ਅਗੋਂ ਹੀ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਸਿਖਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਕਾਰਨ ਬਦਨਾਮ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਰਹਿੰਦੀ ਬਸਰ ਇਸਨੇ ਸਿਖ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।

ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਹ ਰਹਿਣਾ ਕਿ "ਜੋ ਸਰਬਰ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਨਜ਼ਾਇਰ ਕਥਕਾ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਲਾਈ ਸੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ", ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਉਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ। ਆਮ ਲੋਕ ਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹੋਏ ਸਰਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮਹਾਨ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਕੱਠ ਸਰਕਾਰੀ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸ੍ਰੀਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਜ਼ੀਰੀ ਡੱਡ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਏ ।

ਮਥਾ ਟੋਕਣ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਕੌਲਕ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੌਲਕ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਜੋ ਹਸਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਗਲਤ ਫ਼ਹਿਮੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਸਿਖ ਜਜ਼ਬਾਤ ਕਿਧਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦਿਹ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਜ਼ਾਰਤ ਜੋ ਕਿਰਤੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਵਧਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਕ ਦਮ ਲੱਭ ਪੈ ਗਈ । ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਭੜਕੇ ਹੋਏ ਸਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਦਾ ਵੀ ਵਜ਼ਾਰਤੀ ਧੜੇ ਤੋਂ ਝਾਗੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ । ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਡੀਐੱਕਸ ਖੰਸ਼ ਵਿਚ ਲੱਦਕੇ ਸਿਖਲਾ ਸੈਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭੰਜ ਦਿਤੇ । ਉਥੇ ਹੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ

ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ । ਵਾਪਿਸ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਚਾਰ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਡੱਡ ਕੇ ਬਾਗੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾ ਦਿਤਾ । ਸਾਰੇ ਹੀ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਲਏ । ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਵਲੂੰਦਰੇ ਗਏ ਪਰ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋ ਗਿਆ ।

ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕੌਲੋਂ ਤਨਖਾਹ ਲਗਵਾ ਕੇ ਕੁਝ ਬਖਸ਼ਾਉਣੀ ਹੀ ਯੋਗ ਸਮਝੀ ਹੈ । ਕਿਹਾ ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਫ਼ਾਈਕਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ । ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਸੀ । ਹੁਣ ਨਵਾਂ ਸ਼ਖ਼ਾਣੀ-ਬਰਨ ਕੀ ਲਿਆ ਜਾਣਾ

ਸੀ । ਨਾ ਹੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਂ ਵਲੋਂ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਚੀਗੀ ਗਈ ਪੁੰਝਤਾ ਦਾ ਹੀ ਕੋਈ ਅਸਰ ਹੈ । ਇਸ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਸ਼ਾਖ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮੱਟ ਵਜੀ ਹੈ । ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ।

ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਇਦ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੁਸੇ ਦਾ ਫ਼ਿਆਨ ਹੈ ਇਸੇ ਬਰਕੇ ਹਾਲੀ ਤਕ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾਮਪਲੈਕਸ ਪੁਲੀਸ ਤੇ ਥੀ. ਪੀ.ਸ. ਐਫ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਸਿਆ ਉਤੇ 8 ਮਈ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਕਰਫਿਊ ਲਾਉਣਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਥੀ ਸੰਗਤਾਂ ਇਕਠੀਆਂ ਹੋਕੇ ਕਿਧਰੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਕੁਸੇ ਦਾ ਪਰਛਟਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ । ਆਖਿਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਫਿਊ ਲਗਾ ਕੇ ਗੋਲ ਕਿਰਤੀ ਦੇਰ ਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲੇਗੀ ।

ਜੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਸਮੇਂਕੀ ਕੋਈ ਗਲਤ ਫ਼ਹਿਮੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਯਾਰਾ ਮਈ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ

ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਫਾੜ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕਦੀ ਵਾਰੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਪਾਟਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਕੱਚੀ ਨਕੀਂ ਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਉੱਚ ਵੀ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਦੀ ਹਿਸਿਆ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਦੋ ਹਿਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਆਮ ਜੇਹੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਗੁਲਾਮ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਤੇ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਦੀ ਦੇਕੜਾ ਰਹਿਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਸਮੇਂਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਹੰਮੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰੀ ਪਾੜਾ ਖਿਆ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵਧੇਰਾ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕਣਕ ਵਿਰੋਧੀ ਇਕਠੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਸਾਥੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਵਖਰੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਅਜ ਦਾ ਦੱਸਤ ਕੁਲ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਜ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੁਲ ਦਾ ਚੰਦਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਜਿਸ ਤੋੜੀ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਜਾ ਬਦਲੀ ਹੈ ਉਹ ਜ਼ਰਾ ਜਿਆਦਾ ਹੀ ਹੈਰਾਨੀ ਜਨਕ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕਣਕ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ। ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਖਿਸ ਵਿਚ ਭਾਲ ਮੇਲ ਵੀ ਨਿਹੀ ਹੈ ਰਾਵੇਂ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਚਮੇੜਾ ਅਕਾਲੀ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਜਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਜਾਂ ਨਿਰਦਲਦੀਏ। 1980 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਚੰਟਾਂ ਵੇਲੇ ਠਿਕਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅੰਦਰ ਖਾਣੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਅੰਦਰ ਖਾਣੇ ਦੀ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਯਕੀਨ ਨਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਕ ਭਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚੰਟੇ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੇ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਮੁਖਾਲਫ਼ਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟਿਆਲੇ ਦੀ ਪਾਰਟੀ

ਮੈਂਟਰੀ ਸੀਟ ਤੋਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ ਉੱਤੇ ਚੰਟੇ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਹੰਦੀ ਸਨ। ਸਰਹੰਦੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਕੱਚੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹਲਕਾ ਪਟਿਆਲਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਪਟਿਆਲਾ ਡਫ਼ਕੇ ਸਰਦਾਰ ਖ਼ਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਹਲਕੇ ਰੰਧੜ ਵਿਚ ਹੀ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹੇ।

ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਚਮੇੜਾ ਕਣਕ ਵਿਰੋਧੀ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿਤਾ ਤੇ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਜਿਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਡਫ਼ਕੇ ਮੁਖਾਲਫ਼ਤ ਕੀਤੀ। ਰਾਜੀਵ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਅਖੌਰੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਮਝੋਤੇ ਦੀ ਚਮੇੜਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਪੁਕਾਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਆਪਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਬਾਦਲ ਵਜਾਰਤ ਵਿਖੋਂ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਡਫ਼ਕੇ ਮੁੜ ਆਪਣਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਫੇਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਰਾਜੀਵ-ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਸਮਝੋਤੇ ਦੀ ਚਮੇੜਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

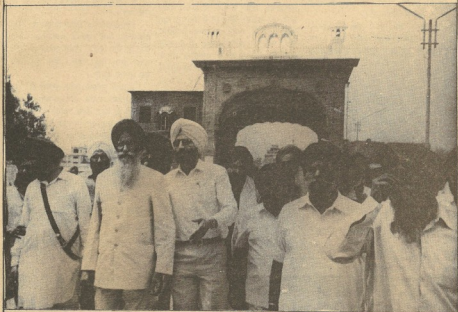
ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਤੇ ਦੋ ਪੁਰਾਣੇ ਵਡੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਧੜੇ ਚਲੇ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮੁਖਾਲਫ਼ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਬਾਦਲ ਧੜੇ ਵਿਚ ਜਾ

ਹਲਦਾ ਸੀ ਤੇ ਜੋ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮੁਖਾਲਫ਼ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧੜੇ ਨਾਲ ਜਾ ਰਹਦਾ ਸੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਹੀ ਧੜੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਜੋ ਵਰਕਰ ਭਿਸ਼ੋ ਧੜੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਧਾ ਹੋਇਆ ਉਸਦੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਸੁਣਦਾ ਵੀ ਕੱਚੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਧੜੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਕੌਲ ਬਾਲਾ ਹੈ। ਹਰ ਇਕ ਅਕਾਲੀ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਧੜੇ ਵਿਚ ਬਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਧੜੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਿਰ ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧੜੇ ਦੇ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਭਾਵੇਂ ਰਾਜੀਵ-ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਸਮਝੋਤੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਨ ਤੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਸਮਝੋਤੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕੋਵਲ ਵਿਚਾਰ-ਪਾਰਾ ਦੀ ਸਾਥ ਦੀ ਹੀ ਕੱਲ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਤੇ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਕਠਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਣਨ ਉੱਤੇ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੀ ਸਾਥ ਦਿਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਚਮੇੜੇ ਸਰਦਾਰ ਮੋਜਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਖ਼ਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਵੀ ਲਏ ਗਏ। ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਇਹ ਪੁਕਾਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਜਾਰਤ ਵਿਚ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹੀ ਚਲਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਪੁਕਾਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੁਕਰੇ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਕੋਂ ਬਣੇ ਸਮਰਥਕ ਜੋ ਰਾਜਸੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਅਨਾਠੀ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸੋਚੀ ਵਿਚ ਆਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ, "ਤਾਂ ਦਿਰਾ ਨਾ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਨੁਕਰੇ?" ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਾਜਸੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

ਬਰਨਾਲਾ, ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ

ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ-ਜੂਨ 1986

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਫਾੜ

ਮੁਖ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਪੁਲੀਸ ਐਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਏ ।

ਬਾਫੀ ਦੇਹ ਤਕ ਬਣਦੀ ਰਹੀ। ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਖਾਲਫਿਤ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆ ਵੀ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪਰਧਾਨ ਤੇ ਬਣੇ ਪਰ ਇਹ ਪਰਧਾਨਗੀ ਜਾਂ ਪਟਿਆਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੇਖ ਨਿਵਾਰਨ ਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਜਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਰਕਟ ਹਾਊਸ ਤੋਂ। ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਬਤਰ ਘਟ ਝੱਧ ਹੀ ਵਤਰੇ ਸਨ। ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹਰ ਕੋਲੋਂ ਹਰ ਕੋਲੋਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਰਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਟਦਿਆਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਰਾਜ਼ ਕਰ ਲਿਆ।

ਬਲਿਉ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਸਰਾਵਾਂ ਵਿਖੇ ਫ਼ੌਜ ਕੱਚ ਕੇ ਮੁੜ ਸਰਾਵਾਂ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਟਿੱਭੀਆਂ ਡਈਆਂ ਤਾਂ ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਸਰਾਵਾਂ ਕੋਵਲ ਯਾਰਨੂਆਂ ਦੇ ਠਹਿਰਨ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਮੁੜ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਮਰੇ

ਅਲਾਟ ਹੋਏ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਯੂਨਾਇਟਿਡ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਮਰੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਪ ਕਮਰੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪੋ ਮਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ। ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੇਕੁ ਵਿਚੋਂ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਡਈ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਚਾਹੁਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਐਲਾਨ ਤੇ ਕਰ ਦਿਤਾ ਪਰ ਚਾਹੁਣ ਨਾ। ਜਦੋਂ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵਾਲੇ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਚਾਹੁ ਕੇ ਬਨਾਉਣ ਨੂੰ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਚਾਹੁਣ ਦੀ ਤਰੀਕ 27 ਜਨਵਰੀ 86 ਮਿਥ ਦਿਤੀ ਪਰ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ 28 ਜਨਵਰੀ 86 ਮਿਥ ਲਈ। ਅੰਤ ਟੋਹੜਾ

ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਮਝੋਏ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਜੇਵਾ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਜਾਨ ਛੁਡਾਈ।

ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਨ ਤਾਂ ਛੁਟੀ ਨਾ ਪਰ ਹੋਰ ਹੀ ਫਸਦੀ ਗਈ। ਟਕਸਾਲ ਤੇ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪੈਂਡ ਕੁੰਥੀ ਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਆਪਣੀ ਮਰਗੀ ਨਾਲ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਾ ਚਿਹਾ। ਸਾਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਤੇ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਚਲਦੀ ਸੀ। ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਬਰ ਬਰ ਕੰਬਏ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਲੁਕਾਉਂਦੇ ਵਿਰਠੇ ਸਨ। 28 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਜੇ ਪੰਚਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮੈਂਬਰ ਇਲਾਹਾਬਾਦੀ ਮੁਜਰਮ ਸਨ। ਹੋਰ ਵੀ ਇਲਾਹਾਬਾਦੀ

ਮੁਜਰਮ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਲੰਕਰਚ ਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸੀ । ਇਸਤਿਹਾਰੀ ਮੁਜਰਮਾਂ ਦਾ ਔਲਾਨੀਆ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਹਰਿਮਾ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਕ ਚੈਲੰਜ ਸੀ ।

ਹਾਲਾਤ ਐਸੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਲਕੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ । ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਚ ਮੰਤ੍ਰੀ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਲਿਖ ਕੇ ਏਣ ਤਾਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਪੁਲੀਸ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਇਹ ਲਿਖ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਬਦਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ । ਇਸ ਖਿਚਾ ਖਿਚੀ ਵਿਚ ਹੀ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਰੋਮਣੀ ਕੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿਤਾ ਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲੇ । ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਛੱਡਣ ਕਾਰਨ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਦਿਲੋਂ ਰੋਜ਼ਸ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣੀ ਹੈ ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ ।

ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਤਿਆ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਇਆ । ਇਸ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਸੰਭਵ ਵੱਧੀ ਹੋਈ ਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਖਾਲਿਫ਼ ਇਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਉੱਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁ ਕਿਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਿਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸਦਾਏ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਸੁੱਖ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇ ਪੁਰ ਦੇ ਜੋ ਵਜੀਰੀਆ ਛੱਡ ਕੇ ਆਏ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਵਜੀਰੀਆ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਖੱਟਿਆ ਹੀ ਹੈ ।

ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਬਰਨਾਲੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਿੱਟੇ ਜਾਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਝੀ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਸੀ । ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਕੱਲੇਂ ਸਰੋਮਣੀ ਕੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਖੋਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਧਕੇਲ ਦਿਤਾ ਗਿਆ । ਉੱਚ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੀਡਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿਫ਼ਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਿਲੋਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਚਾਵੇਂ ਕਿਰਤੀ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਪਰ ਜਾਹਿਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਗਵਾਈ ਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ

ਮਿਲਦੇ ਵੀ ਪੂਰੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਹਨ । ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਥਾਰੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਦੋਂ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਦੋਂ ਵਖ ।

ਇਕ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਥੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਿਥੇ ਪੁਚਾ ਦਿਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਕਤ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂ ਮਾਜਰਾ ਵੀ ਹੈ ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁਲੀਸ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੁਖਾਲਿਫ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਬਣਾਈ ਹੈ । ਪਰ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜੁਆਬ ਨਹੀਂ । ਇਕ ਕਿ ਜੋ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਕਥਿਰ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਆ ਸਕੇ ਹਨ । ਦੂਜਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਤੋਂ ਪੁਲੀਸ ਹਟਾਇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕੀ

ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ

ਗੁਰੰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਦਰਸ਼ਨਵਾਦੀ ਤੋਂ ਇਲਾਜਿਰਾਹੀ ਮੁਜ਼ਮ ਮੁੜ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੇ। ਟੈਂਗੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਸੁਆਲ ਦਾ ਇਹ ਸੁਆਬ ਦਿਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਪ ਦੇ ਜਹਾਜ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਦੂਣ ਅਸੀਂ ਉਸ ਜਹਾਜ ਤੋਂ ਥੱਲ੍ਹੇ ਉਤਰ ਰਏ ਹਾਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੁਲੇ ਅਜ਼ਾਦ ਫਿਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਟੈਂਗੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਹ ਜੁਆਬ ਕੱਢੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ। ਟੈਂਗੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕੱਢੀ ਪੁਛੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਾਪ ਦੇ ਜਹਾਜ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਕਿਉਂ ਸੀ ?

ਅਸਲ ਵਿਚ ਦਲਾਮੀ ਟਕਸਾਲ ਤੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਟੈਂਗੜਾ ਸਾਹਿਬ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇ ਪੁਰੀਏ ਨਾਲ ਸਖਤ ਨਰਾਜ ਸਨ। ਕਾਰਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਠੰਢਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣਾ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਜ਼ ਜੀ ਕੱਢ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਰਨਾਲੇ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਦਾ ਚੰਗਾ ਮੌਜਾ ਲੱਭਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਹਿਟ ਲਿਸਟ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਣ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਥਿਤ ਦਰਸ਼ਨਵਾਦੀਆਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣੇ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਸ ਵਕਤ ਕੀ ਕਰ ਦੇਣ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਖ਼ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਖਬਰ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਅੰਦਰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਨਹੀਂ ਗਏ।

ਦੂਣ ਬਾਦਲ, ਟੈਂਗੜਾ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਬਰਨਾਲੇ ਵਿਰੁਧ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਖ ਮੰਤ੍ਰੀ ਤੋਂ ਸਰਮੋਟੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦਿੱਤਾ ਪਦਵੀਆਂ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਵੇ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਇਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਲਈ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਦ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਹਿਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਬਰਨਾਲੇ ਕੋਲੋਂ ਇਹ ਪਦਵੀਆਂ ਖੰਭ ਲੈਣ ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਦਵੀਆਂ ਉਤੇ ਆਵੇਗਾ ਉਹ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਖਲ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਪਰਧਾਨ ਲਾਹੌਰੀਆਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਪਰ ਥਣਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬਨਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬਣਨ

ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਲਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁਲੀਸ ਕੋਲੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੁਲੀਸ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਈ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਪੁੱਛੋ ਹਨ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਖਿਰ ਪੰਥ ਦੀ ਮੰਜਲ ਕੀ ਹੈ ? ਉਸ ਬਾਰੇ ਹਾਲੀ ਤਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਰਨਾਲੇ ਦੀ ਮੁਖਾਲਫਿਤ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਤੇ ਸਮਝਦੇ ਦੀਆਂ ਤਰ੍ਹਣੀਆਂ ਤੇ ਨਸਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਜੋ ਟੁਟ ਗਈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜੋ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਨਿਯਮ ਆਵੇਗਾ ਉਹ ਸਿਖਾਂ ਲਈ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਮਾੜਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਚੰਗਾ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਭਾਪਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਾਇਦ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਤੋੜਨ ਦੇ ਹਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ ਬਰਨਾਲੇ ਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੀ ਇਛਾਕ ਹਨ ਜੋ ਦੰਦੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁਲੀਸ ਤੋੜਣ ਦੇ ਚਿੰਮੋਂਦਾਰ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਪਰ ਇਸਾਰੇ ਤੋਂ ਹੀ ਸਲ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਿਖ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਮੁਖਾਲਫਿਤ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਇਕੋ ਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸਨੇ ਕਦੀ ਕੋਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇਹ ਯਮੋਸ਼ਾ ਬਣਾਏ ਠਪਦਾ ਹੈ ਤਦੇ ਹੀ ਫ਼ੌਜ਼ ਪਤੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਹਰ ਵਾਰੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇਹ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੌਰਏ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਜਥਾ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਜ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਿਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਉੱਥੇ ਗਵਰਨਰੀ ਚਾਜ ਵੇਲੇ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚਲਦੀ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦਾ ਤੇ ਸਿਖੀ ਚੰਦਰ ਮੌਰਤਾ ਤੇ ਜੋਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਮੁਖ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਸਲ ਮੁਖ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੀ ਹੈ।

ਜਿਹਨੇ ਵੀ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਲਈ ਲੀਡਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਅੱਜ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਵਿਚ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਹੁਣ

ਬਰਨਾਲਾ ਵਜ਼ਾਰਤ ਟੁਟ ਗਈ ਤਾਂ ਮੁੜ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲੀਡਰੀ ਵਿਚ ਪੈਰ ਵਜਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਗਾਠਖਾਨੇ ਹੀ ਚਲਾਵੇਗਾ। ਦੇਖੋ ਹਾਲੀ ਹਾਲਾਤ ਕੀ ਕਰਵਾਈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਬੰਦਾ ਬੜਾ ਹੁਸਿਆਰ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਪਾਸਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਬੜੀ ਵਧੀਆ ਜਾਹ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਦੇ ਜਾਣਕ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮੁਖ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਨ ਤਾਂ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਣਕ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅੰਨ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਸਾਥ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵੀ ਵਕਤ ਆਉਣ ਉਤੇ ਇਸਨੇ ਸਾਥ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕੇ ਵਿਆਏ ਲਗਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਖੋ ਹੁਣ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲੇ ਦਾ ਸਾਥ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਛਡਦਾ ਹੈ।

ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕੌੀ ਬਰਨਾਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਲ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਜੇ ਉਹ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਖੋ-ਪ੍ਰਤੀਤੀ ਦਾ ਮੜਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਵਰਤਕੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜਿਤ ਹੋਣੀ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਜੇ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਬਨਾਉਣ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੌਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਟੈਂਗੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਟੈਂਗੜਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਯੋਗ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਟੈਂਗੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਤੇ ਕਿਹਨੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਮੋਟੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਇਛਾਕ ਹਨ। ਟੈਂਗੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਤੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਠੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਾ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਆਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਜੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੌੜ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਖਿਸ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਾਲੀ ਇਹ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੀ ਪੁਰਾਰ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਜਲਦੀ ਜਲਦੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਕੌਈ ਬਨਾਉਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨਾਲ ਜੋ ਬਰਨਾਲਾ ਵਜ਼ਾਰਤ ਟੁਟ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਪਦਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੇਡੀਆਂ ਸੰਖੀਆਂ ਪੈ ਜਾਣ। ਫਿਰ ਤੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਮੁਖ ਮੰਤ੍ਰੀ ਤੇ ਟੈਂਗੜਾ ਸਾਹਿਬ ਸਰਮੋਟੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਰਮੋਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਰਧਾਨਗੀ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਹਾਲ ਕਾਇਮ ਰਹੀ ਜਾਂ ਰਹੀ ਗਈ ਤਾਂ ਬਰਨਾਲੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਖਿਸਕਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਬਰਨਾਲੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਅਜੇ ਵੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਹਵੀ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ, ਤੇ ਉਹਵੀ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ

—ਸ: ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਨਿਰਛਲ

ਪੰਥ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ, ਦਿਲ 'ਚ ਲੁਕਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਪੰਥ ਦਾ ਪਿਆਰ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਤਾਂ ਏਨੇ ਪੰਥ ਦਰਦੀ ਨੇ, ਪੰਥ ਉਹੜੇ ਆਪਣੀ ਓਹ ਜਾਨ ਦੋਹੇ ਵਾਰ ਨੇ।
ਅੱਸੇ ਜਥੇਦਾਰ ਉਹੜੇ ਕਿਉਂਨਾ ਵਾਰੇ ਵਾਰੇ ਜਾਈਏ, ਜਿਹੜੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸਿੰਗਾਰ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਬੜੀ ਕੌਮ ਦੀ 'ਚ ਪਾਣ ਵੀਟੇ, ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਸਹਿਦੇ ਮੁਸਕਲਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਛੱਟਿਆਂ ਲੁਹਾਣ ਵਾਲੇ, ਹੋਰਾ ਵੇਰੀ ਵਿਚ ਦੇਖੇ ਬੜੇ ਹੁਸਿਆਰ ਨੇ।
ਇਕ ਬੰਗੀ ਡੰਬਦੇ ਨੇ, ਇਕ ਬੰਗੀ ਤਾਰਦੇ ਨੇ, ਉਹਵੀ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਤੇ ਇਹਵੀ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ।

ਲੱਕੇ ਜਦੋਂ ਮੋਹਰਾ ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਲੁਕ ਜਾਏ, ਜਦੋਂ ਹੱਟ ਜਾਏ ਬਹਿਦੇ ਮੋਹਰਲੀ ਕਰਾਰ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਪੱਕਾ ਰੱਖਦੇ ਨੇ ਚੋ ਚੋ, ਜਦੋਂ ਵਕਤ ਆਏ ਲੰਦੇ ਬਦਲ ਦਸਤਾਰ ਨੇ।
ਜਿਹੜੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜਥੇਦਾਰੀ ਲਈ ਜਥੇਦਾਰ, ਸਮਝੋ ਨਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੱਚੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨੇ।
ਉਹਨਾਂ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਮਾਨ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੋ, ਉਹੜਾ ਸੁੱਚਾ ਰੱਖਦੇ ਜੋ ਕੌਮ ਦਾ ਵਕਾਰ ਨੇ।
ਜਿਹੜੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਨਾ ਕੌਮ ਕਹਿਣ, ਕੌਮ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਉਹ ਕੌਮ ਦੇ ਭਾਦਾਰ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਘੜਾ ਘੜਾ ਨੇ ਸਰਾਬ ਪੀਏ, ਪੀਕੇ ਸਰਾਬ ਖੂਬ ਮਾਰਦੇ ਡਕਾਰ ਨੇ।

ਕੋਈਆਂ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਤਾਈਂ ਰੱਜਵੀ ਨਾ ਮਿਠੇ ਹੋਣੀ, ਹੁੱਖੀ, ਸੁੱਖੀ ਖਾਕੇ ਵੀ ਸੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਡਿੱਗਾ ਵੱਠਾ ਢਾਗਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਰਹੇ ਕੱਟੀਆਂ ਉਸਾਰ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਕਿੰਨੇ ਮੂੰਹ ਹੁੰਦੇ, ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਮੂੰਹ ਕੋਈ ਰੂਪ ਲੰਦੇ ਧਾਰ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਬੜੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਕੁਟ ਖਾਣ, ਖਾਕੇ ਵੀ ਕੁਟ ਨਾ ਉਹ ਕਰਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਬੜੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਕੁਟ ਖਾਣ, ਖਾ ਕੇ ਵੀ ਕੁਟ ਨਾ ਉਹ ਕਰਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਬੜੇ ਸੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਹੋ ਕੇ ਵੀ, ਸਦਾ ਹੋ ਜਾਤੇ ਬੇ ਇਨਸਾਫੀ ਦਾ ਸ਼ਕਾਰ ਨੇ।
ਜਿਹੜੇ ਜਥੇਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਉਪਰੋਂ ਵੀ ਠੱਕੇ ਹੋਏ, ਕਾਹਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਉਹ ਦਾ ਜਥੇਮਾਠ ਨੇ।

ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਨਿਰਨੋਰੀ ਪੰਜਾ ਬਾਣੀਆਂ ਦੇ, ਦਾਨੀ ਤੇ ਪੁੰਮੀ ਉਹੜੇ ਸੁੱਚੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੇ।
ਉਹਨਾਂ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਅਭੇ ਸੀਸ ਖੁਕ ਜਾਵਦਾ ਏ, ਤਨੇ ਮਨੇ ਕੌਮ ਦੇ ਜੋ ਸੱਚੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਦਰਸ਼ਨੀ ਪਹਿਲਕਾਨ, ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਲਗਦੇ ਉਹ ਬੜੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨੇ।
ਕੋਈਆਂ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਕੱਚ ਬੜਾ ਫੋਟਾ ਜਿਹਾ, ਕੋਈ ਡੇ ਡੇ ਦੁਟੇ ਉਹੜੇ ਲੰਮੇ ਸਰਦਾਰ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਪਾਣੀ ਕੌਮ ਦੇ ਨੇ ਫੋਟ ਸੀਏ, ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਲਾਹੀ ਜਾਵਦੇ ਲੰਗਾਰ ਨੇ।
ਜਿਹੜੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕਰਦੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਬਲੈਕ ਮੇਲ, ਪੰਥ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਨਹੀਂ ਉਹ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਧਾਰ ਨੇ।

ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਤਲੀ ਤੇ ਟਿਕਾਈ ਜਾਨ, ਦਿਲ ਦੇ ਦਲੇਰ ਸ਼ੇਰ ਬੜੇ ਜਾਨਬਾਜ ਨੇ।
ਕੋਈਆਂ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਬੱਲਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਤਾਂ ਬਣੇ ਹੋਏ ਬੱਕਰੀ ਨੇ, ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਦਾਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦਾ ਬਾਜ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਹੈਣ ਰੱਖਦੇ ਦੁਵਲੀ ਸਾਥ, ਮੂੰਹ ਦੇ ਮਿੱਠੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ ਕਰਦੇ ਨਰਾਜ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਸੰਦਾ ਕੌਮ ਦੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਪੰਦਾ ਕੋਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਵੀਆਂ ਕੋਈ ਕੋਈ ਕੋਲੀਆਂ ਨੇ, ਵਕਤ ਵਕਤ ਨਾਲ ਲੰਦੇ ਬਦਲ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਨੇ।

ਅੱਸੇ ਵੀ ਜਥੇਦਾਰ ਹੈਣ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ, ਤੱਤ ਥਾ ਉਤੇ ਜਿਹੜੇ ਪੈਰ ਨਾ ਟਿਕਾਏ ਨੇ।
ਪੰਨ ਜਥੇਦਾਰ ਪੰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਡਮਾਈ ਆਖ, ਵੇਚ ਵੇਚ ਨਾ ਜੋ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦਾ ਪੈ ਖਾਏ ਨੇ।
ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਹੈਣ ਮਾਰਦੇ ਜੈਗਰੇ ਬੜੇ, ਜਦੋਂ ਵਿਕਣ ਲੱਗਣ ਖੇਰ ਨਾ ਚੰਦ ਨਾ ਲਗਾਏ ਨੇ।
ਹੁੰਦੇ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੱਖ ਉਹਨਾਂ ਸਜਾ ਚੋਵੇ, ਜਿਹੜੇ ਜਥੇਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੀਕ ਪੈ ਲਕਾਏ ਨੇ।
ਚੱਪਟੀ 'ਚ ਪਾਣੀ ਪਾਕੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਉਹ ਮਰ ਜਾਵੇ, ਮਾਰੀ ਜਿਸ ਸੱਟ ਜਥੇਦਾਰੀ ਦੇ ਵਕਾਰ ਨੂੰ।
ਜਿਸ ਜਥੇਦਾਰ ਜਥੇਦਾਰੀ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤੀ, ਪਾਕੇ ਫਿਟਕਾਰ ਨਿਰਛਲ ਓਸ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ।

ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੀ ਰੁਤ

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਨ ਨਾਲ ਹੀ ਬਲਿਉ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦਾ ਅਕੂਟ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਫੌਜੀ ਭਾਰਵਾਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਥਮ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਹੀ ਚਲੇ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਿਵਾਨ ਸਜਾਉਣ ਤੇ ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਬਚਨ ਖਿਲਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਚਾਲੇ ਪਾਏ ਹੋਏ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵੇਲੇ ਈ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਚੜ੍ਹਤ ਨਾਲ ਖੁੰਝ ਪੈਣ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਹਾਗੀਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਆਪਣੀ ਜੋਵਨੀ ਵਿਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਇਹ ਪਾਖੰਡ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਬਿਠਨੀ ਹੋਰ ਤੋਂ ਚਲ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਭੱਲੇ ਭਾਲੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਈ ਮੁਖਤਮ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀ ਫਸਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਇਹ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਕਰਨੀ ਹੀ ਯੋਗ ਸਮਝੀ।" ਸਿਖੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋ ਰਸਤਾ ਜਹਾਗੀਰ ਨੇ ਆਪਣਾਇਆ ਉਸ ਨੇ ਸਿਖੀ ਦੀਆਂ ਜਤਾ ਪਤਾਲ ਵਿਚ ਗੱਡ ਦਿਤੀਆਂ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤਕ ਧਰਮ ਪਿਛੇ ਮਰ ਮਿਟਣ ਵਾਲੇ ਸਿਖਾਂ ਲਈ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਦਾ ਫੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹਵੇਗੀ। ਇਸ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨਾਲ ਸਿਖੀ ਹੋਰ ਉਜਾਗਰ ਹੋਈ ਤੇ ਹੋਰ ਪਕੀ ਹੋਈ, ਮਿਣਾਈ ਨਾ ਜਾ ਸਕੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੁਣ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਤੇ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰੀ ਪਈ। ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਖਿਲਾ ਨਾਲੋਂ ਕਿਹਰੇ ਗਿਆਦਾ ਪ੍ਰਫਲ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੀ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਗੁੰਸਦੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ। ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਛੱਡੀ।

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕੁਝ ਭੰਡੇ ਖੜੇ ਹੋ

ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਹਿਰਾਂ ਦੀ ਕਰਮੀ, ਚੱਲੇ ਅੱਗ ਤੇ ਉਰੇ ਤੰਤੀ ਰੋਤਾ ਪੈਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸ਼ਾਂਤ ਚਿਰ "ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ਮੈਠਾ ਲਾਗੋ" ਦੀ ਧੁੰਨ ਅਲਾਪ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰੀਰ ਉਰੇ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਕਹਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਡੱਲ ਮਨ ਨੂੰ ਫੁਲਾ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਕਹਿਰ ਦੇ ਜੁਲਮ ਨੇ ਸਿਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵਾਂ ਮੌਤ ਦਿਤਾ, ਇਕ ਨਵਾਂ ਜ਼ਬਾਹ ਤੇ ਧਰਮ ਲਈ ਮਰ ਮਿਟਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿਚ ਭਗਤੀ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਜੋੜ ਦਿਤਾ। ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਵੀ ਅਥੀ ਹੈ। ਸਿਖ ਧਰਮ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਜਾਕੇ "ਰਾਮ, ਰਾਮ" ਕਰਨ ਦਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਨਿਰਵਾਰਤੀ ਦਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਤੇ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂਸ਼ਰੀਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਕਤ ਕਿਸੇ ਗੁਰੂਸ਼ਰੀ ਨੇ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਵੇਲੇ ਦਾ ਜੁਲਮ ਤੇ ਯਕੋ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਜੂਝਦਾ ਹੈ। ਜੁਲਮ ਠਮਠੋਰ ਆਦਮੀ ਨਹੀਂ ਕਰਿਆ ਕਰਦਾ। ਜੁਲਮ ਉਹ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਜੁਲਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵੇਲੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਭ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਲਵਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਸਭ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਲਵਾਨ ਮਹਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਉਹ ਹੀ ਜੁਲਮ ਤੇ ਧੰਡਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਧਰਮ ਉਤੇ ਚਲਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜੁਲਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੁਰੂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਢਾਹਿਆ ਹੈ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਹੁਣ ਦੇਖੋ ਕੀ ਠੇਕ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਇਦ ਇਹ ਕੁਝ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੇ ਪੰਥ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਉਤਰ ਰਹੀ ਧਰਮ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਯੁੱਧਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਧਰਮ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਟਕਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਡਾਕਰ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਉਤੇ ਮਾਣ। ਜਹਾਗੀਰ ਸ਼ਾਹਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਰਾਜਸੀ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸਿਖੀ ਦਾ ਕੂਟਾ ਯੁੱਧਾਂ ਲਈ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿਖੀ ਉਤੇ ਮਾਣ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੁਲਮ ਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਯੁੱਧਾਂ ਧਰਮ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸੇ ਮੂਰਖ ਰਾਜ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਅੰਤ ਹੋਏ ਜ਼ਾਲਿਮ ਕੋਲੋਂ ਧਰਮ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਲੰਡ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਚਲਦਾ ਹੈ। "ਸ਼ਸਤਰਨ ਕੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਰਾਜ।" ਇਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਣ ਲਗਿਆ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੱਟਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਏ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕੀਤੀ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਪਾਈਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਲੀਹਾਂ ਉਤੇ ਤੋਰਨਾ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਬਲਿਉ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਚਿੱਲੀ ਦੰਗਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਰਾਜ ਸ਼ਕਤੀ ਹਥਿਆਉਣ ਦੀ ਤਰਨੀ ਪੂਰੇ ਚੌਰ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਦੇਖੋ ਇਹ ਤਰਨੀ ਹੁਣ ਕਿਹੜਾ ਰੰਗ ਪਕੜਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੁਰੂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਸਿਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਢਾਹਿਆ ਹੈ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਹੁਣ ਦੇਖੋ ਕੀ ਠੇਕ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਇਦ ਇਹ ਕੁਝ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੇ ਪੰਥ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਹੈ।

ਕਰਫਿਓ ਲਾ ਮੁਕਾਮ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ

ਚਿਟੀ ਕਾਂਗੇ ਦੇ ਕਾਲੇ ਕਾਰਨਾਮੇ,
ਕਈ ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਸਕਦੇ।
ਫੁਲਿਆ ਮੁਨ ਨਿਰਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜੋ ਦੇਖੇ,
ਉਹ ਪੰਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਫੁੱਲ ਸਕਦੇ।

ਤਿੰਨ ਜੂਨ ਚੌਰਾਸੀ ਦੀ ਗਲ ਸੁਣ ਲੋ,
ਏਥੇ ਬੰਬਾਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਢਕਾਇਆ ਗਿਆ।
ਬੇ-ਕੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਅੱਰਵਾਈ,
ਹਦਾਂ ਵੱਧ ਕੇ ਜੁਲਮ ਕਮਾਇਆ ਗਿਆ।

ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ ਬਿਆਨ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਜੀ,
ਜੋ ਜੋ ਜੁਲਮ ਜੁਆਨਾਂ ਤੇ ਢਾਇਆ ਗਿਆ।
ਬੇਰੀ ਦੁੱਖ-ਭੰਜਨੀ ਵਿਚ ਪੁਕਾਰੀ ਜੋ,
ਉਹੋ ਓਸ ਦੇ ਟੈਂਕ ਢਕਾਇਆ ਗਿਆ।

ਦਰਸਨੀ ਭਿਓੜੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਕਈ ਤੱਪਾ,
ਅਣਖੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ ਗਿਆ।
ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਸਫਾਂ ਤੇ ਕਹਿਰ ਹੋਇਆ,
ਨਿਰਦੋਸ਼ ਜਿੰਦਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ ਗਿਆ।

ਪੁਸ਼ਟੀਕ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਸਾਡਾ,
ਲਾਈਟ-ਗੰਨਾਂ-ਮਸੀਨਾਂ ਨਾਲ ਢਾਇਆ ਗਿਆ।
ਕਰਫਿਓ ਲਾ ਅਵਾਮ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ,
ਗੁਰੂ-ਧਾਮਾਂ ਤੇ ਕਹਿਰ ਕਮਾਇਆ ਗਿਆ।

ਜਿਸ ਤਖਤ ਤੇ ਅਕਾਲ ਵਸਦਾ,
ਉਸ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਵਿਚ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ।
ਪਰਖਣ ਵਾਸਤੇ ਕੌਮ ਦਾ ਇਲ ਸਿਰਗਾ,
ਧਰਤੀ ਉਹੋ ਤੁਝਾਨ ਚੜਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸੀ-ਪੀ-ਆਰ ਆਈ ਬੀ-ਐਸ-ਐਫ ਆਈ,
ਟੈਂਕਾਂ ਤੱਪਾਂ ਦੇ ਬੜੇ ਰੁਝਾਨ ਆਏ।
ਕਿਹੜੀ ਗਲ ਦਾ ਹਰੀਏ ਕਿਹੜਾ ਅਸੀਂ,
ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਣ ਆਏ।

ਵਿੰਨੂੰ ਗਏ ਸਰੂਪ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕਈ,
ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਨੇ ਤੇ ਜਰ ਲਿਆ।
ਤੰਬਾਖਾਨਾ ਬਰਬਾਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਢੀ,
ਸੁਹਣੀ ਚਾਨਣੀ ਦਾ ਘਾਟਾ ਜਰ ਲਿਆ।

ਮੱਰਾਕਸੀ ਤੇ ਨੀਲਮ ਦੇ ਕਈ ਗਹਿਣੇ,
ਰਿਹਾ ਕੱਢੀ ਨਹੀਂ ਘਾਟਾ ਜਰ ਲਿਆ,
ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਈ ਆਏ ਦਰਸਨਾਂ ਨੂੰ,
ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਵਾਪਸ ਭਾਟਾ ਜਰ ਲਿਆ।

ਤਿੰਨ ਜੂਨ ਸੀ ਦਿਨ ਸਹੀਦੀ ਵਾਲਾ,
ਹਰ ਕੋਈ ਇਲ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਧਾਰਦਾ ਏ।
ਉਪਰ ਵੇਖਾਂ ਤੇ ਲਾਲ ਅਸਮਾਨ ਹੋਇਆ,
ਪ੍ਰਾਅ ਤੰਬ ਦਾ ਘੁਟ ਘੁਟ ਮਾਰਦਾ ਏ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੋਕੇ ਹੈ ਜਾਨ ਲਾਈ,
ਕੌਮੇ ਨਹੀਂ ਜੋ ਜੰਗ-ਮੈਦਾਨ ਵਿਚੋਂ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਜਾਨ ਦਿੱਤਾ,
ਐਸੇ ਸੂਰਮੇ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਚੋਂ।

ਜਨਰਲ ਸਿੰਘ ਸੁਬੇਗ ਜਥੇ ਵੀਰ ਸੂਰੇ,
ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ ਲੱਖ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਚੋਂ।
ਕਰਨੀ ਵਾਲਿਆਂ ਕਰ ਕਮਾਲ ਦਿੱਤਾ,
ਮਿਲਦੀ ਨਹੀਂ ਮਿਜਾਲ ਕਰੋੜ ਵਿਚੋਂ।

ਐਸੇ ਯੋਧਿਆ ਨੂੰ ਧੰਨ ਧੰਨ ਆਖੋ,
ਬਾਜ਼ੀ ਸੀਸ ਤੇ ਧੜ ਦੀ ਲਾ ਰਏ ਜੋ।
ਜਿਦੀ ਸੂਰਮੇ ਕਈ ਬਲਵਾਨ ਯੋਧੇ,
ਜਿਰ ਦੇ ਕੇ ਤੰਤ ਨਿਝਾ ਰਏ ਜੋ।

—ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ 'ਖਾਮੋਸ਼'

ਸਾਸ਼ਰ ਜੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ

(ਸਿੱਖੀ ਗਹਿਤ)

ਮੈਂ ਇਉਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਵਿਚ ਆਲੀ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਰਾਂ ਦਾ ਖਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਛੋਟਾ ਮੋਟਾ ਖਿਆਲ, ਹਰ ਚਲਾ ਦਾ ਝੰਡਾ, ਹਰ ਖਾਣੀ ਦੀ ਘਣੀ ਤੇ ਹਰ ਮਿਣੀ ਦਾ ਡਿਟਕਾ ਜੋ ਕੱਚੇ ਲੱਘ ਵੀ ਸਾਰਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਲੀ ਦੇ ਮਨ ਉੱਤੇ ਕਰ ਨਾਲ ਕਰ ਪੜਾ ਅਸਰ ਛੱਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤਾਂ ਮਹਾਤਮਾ ਨੇ ਹਰ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਖਰੇ ਖਿਆਲ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਹੈ, 'ਪਰ ਨਾਹੀ ਕੀ ਸੋਚ ਭੁਲ ਰੁਪਨੇ ਕੀ ਨਾ ਜੀਓ।' ਕਿਹਾ ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਮਹਾਤਮਾ ਨੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮਨ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਸਰਥਾ ਨਾਲ ਭਰੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਦਾਸ ਸਦਾਸ, ਵਹਿਰਦੁ ਸਪਣ ਨਈ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਲ ਕਾਰਣੀ ਜੋ ਕੀ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ, ਭਾਰੇ, ਵੇਖਦੇ ਚਾਹਦੇ ਤੇ ਛੋਹਦੇ ਹਾਂ, ਸਭ ਦਾ ਅਸਰ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਉਂ ਮਤ ਸਮਝੋ ਕਿ ਜੋ ਰੁਝਾ ਕਪੜੇ ਪਾਏ ਹਨ, ਉਹ ਲਾਭ ਦਿਤੇ ਤੇ ਫਲ ਮੁਕ ਰਹੇ; ਜਾਂ ਜੋ ਹੋਣੀ ਰੁਝਾ ਖਾਏ ਸੀ ਉਹ ਨਾਮ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਉਸਦਾ ਅਸਰ ਹਟ ਗਿਆ ਤਰਾਫ਼ ਪਾਏ ਕਪੜੇ ਤੇ ਰੁਝਾਈ ਖਾਏ ਹੋਣੀ ਕਰ ਨਾ ਕਰ ਪੜਾ ਅਸਰ ਜਦਾ ਲਈ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਰਾਂ ਦਾ ਖਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੀ ਤਾਂ ਕੇਦਾ ਹੈ।

ਨਿਜ ਭਰ੍ਹਾ ਨੇਕ ਕਰਮਾ ਤੇ ਨੇਕ ਖਿਆਲਾ ਦਾ ਅਸਰ ਪੜਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਭਰ੍ਹਾ ਕਰਕਰਮਾ ਤੇ ਖੁਫੇ ਖਿਆਲਾ ਦਾ ਅਸਰ ਵੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਵੇਲੇ, ਹਰ ਘੜੀ, ਹਰ ਪਲ ਆਪਣੇ ਮਨ ਉੱਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਿਓ। ਸਦਾ ਸਦਾਸ ਸਦਾਸ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜਪ ਤੇ ਪੁਸ਼ਾਰਾ ਦੇ ਪਰੋਸੇ ਵਿਚ ਰਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਹੋ ਨਿਸ਼ਾਨਾ। ਇਸ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਲ ਖਿਆਲ ਲਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਧਨ, ਫਸਲਾ ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਨ ਜੋਤੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਾਧਨਾ ਵਿਚੋਂ ਤਾਂ ਸਿੱਖੀ ਰਹਿਤ ਭੀ ਇਕ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਪਰ ਚੋੜਾ ਰੁਪੇ, ਨਾਮ ਜੱਪਨਾ, ਖਾਣੀ ਪੜਨਾ, ਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ, ਆਦਿਕ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਤਾਂ ਹੈ ਉਸ ਪੁਸ਼ਾਰਾ ਦੇ ਪਰੋਸੇ ਵਿਚ ਰੁਝ ਜਾਣਾ। 'ਸਚ ਕਰ੍ਹੇ ਸੁਣ ਨਿਓ ਸਭੇ, ਨਿਨ ਪਰੋਸ ਗੋਚਿ ਤਿਨ ਹੀ ਪੁਰ ਪਾਇਓ।'

ਉੱਤੇ ਲਿਖੇ ਹਰ ਸਭ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਫੌਡ ਕੇ ਅਸ ਮੈਂ ਰਹਿਤ ਬਹਿਤ ਉੱਤੇ ਹੀ ਕੁਝ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ। ਬਥੇਰੇ ਭੱਲੇ ਵਜਾ ਹਨ ਜੋ ਰਹਿਤ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਬਿਤਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਹਿਮ ਜਾਂ ਪਖੰਡ ਵਿਚ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਹਿਤ ਹੈ ਉਸ ਗੁਰੂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਤੇ ਉਸ ਗੁਰੂ ਦੀ ਗੁਣਾਵਨੀ। ਜਿਸ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਕਰੋ ਉਸੇ ਨਜ਼ਰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਗੁਰੂ ਵਿਚਿ ਸੇ ਯਾਦ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਰੋੜਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਕੜਾ ਪਾਣਾ ਤਾਂ ਖਾਣੀ ਪੜਨ ਨਾਲੋਂ ਘਟ ਲਾਭਦਾਇਕ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਜੇ ਕੜਾ ਕਿਸੇ ਪਖੰਡ ਲਈ ਜਾਂ ਵਹਿਮ

ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖੀ ਰਹਿਤ ਛਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਜਸਥੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਹਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਖੰਡ ਤੇ ਵਹਿਮ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰੋ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਖੋਜ਼ੀ ਦੀ ਉਤਨੀ ਲਈ ਇਸ ਭੀਲੇ ਨੂੰ ਕੱਢ ਮਾਰਨ ਦਾ ਰੋੜਾ ਭੀ ਵਰਤੀ ਚਲੋ।

ਵਿਚ ਜਾਂ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਗਲ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਬਿਤਰ ਕੇ ਖਰੇ ਵਿਚ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ। ਰਹਿਤ ਹੈ ਹੀ ਉਹ ਜੋ ਸਹਾਯਾ ਵਿਚ ਰਖੀ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਜੁਪਦਾ ਹੀ ਰਹੇ।

ਪਖੰਡ ਜਾਂ ਵਹਿਮ ਵਿਚ ਰਖੀ ਰਹਿਤ ਪਖੰਡ ਤੇ ਵਹਿਮ ਵਧਾਈ ਹੈ ਤੇ ਸਹਾਯਾ ਵਿਚ ਰਖੀ ਰਹਿਤ ਸਹਾਯਾ ਵਧਾਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਖੰਡ ਜਾਂ ਵਹਿਮ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਦਾਨ, ਸੇਵਾ ਤੇ ਖਾਣੀ ਕੀ ਪਖੰਡ ਤੇ ਵਹਿਮ ਹੀ ਵਧਾਏ ਹਨ।

ਮਨ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਤਾਂ ਉਹੋਂ ਖਿਆਲਾ ਦਾ ਹਲੂਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਨ ਵਿਚ ਉੱਠੇ। ਜੋ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਰਤੱਬ ਜਾਂ ਕੋਈ ਖਿਆਲ ਮਨ ਵਿਚ ਸਹਾਯਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਉਹ ਪਖੰਡ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੀਕਾ ਪਨ ਪੈਦਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਹ ਅਪਵਿੱਤਰ ਹੈ।

ਹਰ ਪਵਿੱਤਰਾ ਨੂੰ ਪਖੰਠ ਲਈ ਇਹੋ ਹੀ ਕਸਦੀ ਹੈ। ਵਲੋਂ ਹੋਏ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ਯਾਦ ਕਰਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ਦਿਤੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਠੀਕ ਹੈ। ਜੇ ਪਿਆਰੇ ਨੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਨਾ ਦਿਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਲੱਭ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਣਾ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਕਿਆ ਜਾਂ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪੁਸ਼ਾਰਾ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਚੇਤਾ ਕਰਾਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਰਹਿਤ ਜਾਂ ਰਸਮ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਦੀ ਰਹਿਤ ਜਾਂ ਰਸਮ ਨੂੰ ਨਿੱਦਿਆ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਸੱਚੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਹਿਤਾਂ ਤੇ ਰਸਮਾਂ ਵਿਚ ਕਲੋਠੇ ਵਹਿਮ ਤੇ ਪਖੰਡ ਨੂੰ ਨਿੱਦਿਆ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪਖੰਡ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰੱਚੇ ਨੂੰ ਜਾਂ ਜੰਜੂ, ਤਿਲਕ ਜਾਂ ਮੁੰਨਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਨਿੱਦਿਆ ਹੈ ਉਹੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਠੀ ਸਕਲ ਉੱਤੇ ਚਾਨਣਾ ਕੀ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸਭ ਨੇਕ ਕੰਮਾ ਤੇ ਨੇਕ ਰਹਿਤਾਂ ਵਿਚ ਪਖੰਡ ਤੇ ਵਹਿਮ ਆ ਹੀ ਵਫਲਾ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਕੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੀਅਰੀਆ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਉਪਚਾਲਾ ਕਰਦੇ ਹੀ ਰਹਿਤਾ ਢਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਧਾ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਰਤ ਨੇਮ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪੁਸ਼ਾ ਧਾਨ ਸਾਡੇ ਚੜੀ ਹਨ, ਪਰ ਪਖੰਡ ਜਾਂ ਵਹਿਮ

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਹਿਤ ਬਹਿਤ ਤੇ ਆਪਣੇ ਰਸਮ ਰਿਵਾਜ ਦਿਤੇ ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਚੇਤਾ ਕਰਾਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਵਿਚ ਰਖੇ ਮਾੜੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਂ? ਇਹ ਵੀ ਨੀਕ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਫੇਰ ਨਾਲ ਕਈ ਵੱਡੇ ਪੱਖਤ ਤੇ ਵਹਿਮ ਇਤਨਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਮਾਤ ਹੀ ਵੇਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਰ ਚੁਕੀ ਰਹਿਤ ਬਹਿਤ ਤੋਂ ਖ਼ਲਾਸੀ ਪਾ ਲੈਣਾ ਹੀ ਪਾਖੰਤ ਤੇ ਵਹਿਮ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਸੰਘਾ ਢੰਗ ਹੋਵੇਗਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਉਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਜੋਭੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਤੇ ਬਹਿਤ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਇਹੋ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮੁਰਦੇ ਨੂੰ ਪਰੇ ਸੁਟ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਦਬ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਹੋਰ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਰਹਿਤ ਬਹਿਤ ਜੋ ਪ੍ਰਭੀ ਨਹੀਂ ਮੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਧਰਤੀਓਂ ਪਈ ਸੀ।

ਇਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਹਿਤ ਬਹਿਤ ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਸਮ ਵਿਚਾਲੇ ਦਿਤੇ ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਚੇਤਾ ਕਰਾਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਨੀਕੀ ਦੇ ਦਵਾਲੇ ਪੱਖਤ ਤੇ ਵਹਿਮ ਹੀ ਆ ਉਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਰਹਿਤ ਬਹਿਤ ਦੇ ਦਵਾਲੇ ਭੀ ਇਹ ਉਘ ਪਏ ਹਨ। ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਵਿਕਰ ਨਹੀਂ ਜੇ ਇਸ ਵਹਿਮ ਤੇ ਪੱਖਤ ਦਾ ਇਤਨਾ ਜ਼ੋਰ ਨਾ ਪੈ ਜਾਵੇ ਕਿ

ਵੁੱਲੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦੀ ਯਾਦ ਕਰਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ਦਿਤੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਠੀਕ ਹੈ। ਜੇ ਪਿਆਰੇ ਨੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਨਾ ਦਿਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਭੀ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਲੱਭ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਣਾ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅਸਲ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਇਹ ਖਾ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਸਿੱਖੀ ਰਹਿਤ ਦੇ ਦਵਾਲੇ ਉੱਠਿਕਾ ਪੱਖਤ ਤੇ ਵਹਿਮ ਬਾਹਲਾ ਜੋਰ ਪਕੜ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮੀ ਕਈ ਕੋਮਾਂ ਦੀਆਂ ਰਹਿਤਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖੀ ਰਹਿਤ ਭੀ ਮਰ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰਕ ਇਸ ਨੂੰ ਭੀ ਪਰੇ ਸੁਟ ਦੇਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਿਕਲ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖੀ ਰਹਿਤ ਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਹਾਂਦ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਜਗੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਹਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੱਖਤ ਤੇ ਵਹਿਮ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰੋ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਖੇਤੀ ਦੀ ਉਨਤੀ ਲਈ ਇਸ ਭੀਲੇ ਨੂੰ ਕੱਚ ਮਾਰਨ ਦਾ ਠੰਘਾ ਭੀ ਵਰਤੀ ਚਲੋ।

ਜੇ ਪੱਖਤ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਰਹਿਤ ਫੜੋਗੇ। ਕੱਲ ਤੁਸੀਂ ਇਸੇ ਡਾਂ ਤੋਂ ਖਾਣੀ ਡਫੜੋਗੇ, ਇਹ ਸੰਦਾ ਡਫੜੋ, ਤੇ ਖਾਣੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ ਨਾਸਰਕਰਤਾ।

ਮੈਂ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਾਂ ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹਾਂ

ਮੰਗੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਸੰਜਣਾਂ ਨੇ ਡਲਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਸਜਣ ਉੱਚ ਹੀ ਡਲਤ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਹਨ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕਈ ਵਾਰ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਅਗਲਾ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਅਰਦਾਸ ਹੋਏ, ਲਿਖਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਲਿਖਤਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਈਆਂ, ਪਰ ਬੌਝੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਲੜਾਈ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ 'ਉਹ ਸਮਝੌਤਾ ਤੌਰ ਗਿਆ ਜੇ।' 'ਉਹ ਸਮਝੌਤਾ ਤੌਰ ਗਿਆ ਜੇ।' ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਕੇਵਲ ਅੱਗ ਨੂੰ ਕੱਠਾ ਨਾਲ ਚਕਣਾ ਹੈ, ਅੱਗ ਬੁਝਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੌਝੇ ਚਿਹ ਵਿਚ ਹੀ ਇਹ ਕਥੇ ਸਗੋਂ ਵਧੇਰੇ ਅੱਗ ਨੂੰ ਰਜਗਾਣੀ। ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕਈ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਤੇ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਸਗੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੜਾਈ ਦਾ ਮੁਢ ਬਣੇਗਾ। ਅਗੇ ਹੋ ਚੁਕੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਪਕਿਆਈ ਰਾਜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤਿਤਰ ਬਿਤਰ ਹੋ ਜਾਣ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮੁਝ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾ ਬਣ ਸਕਣ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਸੂਝੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਣ ਜਾਣ ਤਾਂ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਤਰ ਬਿਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਹਨੇ ਢੰਗੇ ਆਦਮੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਸਕਣ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਇਕੱਠੇ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ ਉਹ ਕੁਝ ਚਿਹ ਆਰਾਮ ਕਰਨ। ਜੇ ਮਾੜੇ ਆਦਮੀ ਆ ਵਰੇ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਕੇਵਲ ਅੱਗ ਨੂੰ ਕੱਠਾ ਨਾਲ ਚਕਣਾ ਹੈ, ਅੱਗ ਬੁਝਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੌਝੇ ਚਿਹ ਵਿਚ ਹੀ ਇਹ ਕੱਠੇ ਸਗੋਂ ਵਧੇਰੇ ਅੱਗ ਨੂੰ ਚਮਕਾਣਗੇ। ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਤਾਂ ਉਹ ਕਈ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਤੇ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਸਗੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੜਾਈ ਦਾ ਮੁਢ ਬਣੇਗਾ।

ਹਨ ਤੇ ਏਕਤਾ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਰੌੜੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਲਾਭੋ ਕਰਨਾ ਸਖ਼ਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ ਵਿਚ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਗੀਆਂ ਤਾਂ ਮਾੜੇ ਆਦਮੀ ਵੀ ਢਕੇ ਰਹਿਣਗੇ ਤੇ ਕਈ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਡੇਰੀ ਹੀ ਅੱਗ ਬੁਝਕ ਨਾ ਉਠੇ। ਪਰੋ ਬੈਠੇ ਸੰਜਣਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਸਜਣ ਅਜੇਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਪੰਚੀਸ਼ਨ ਕੇਵਲ ਇਸ ਵੁਟ ਤੇ ਨਿਚਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਉਹ ਕਈ ਵੁਟ ਦੁਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਤੇ ਸਦਾ ਅੱਗ ਬੁਝਕਾਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਤਸਵੀਸ ਯੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹੰਮਟੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਅਸਤੀਫੇ, ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪੰਥਕ ਇਕੱਠਰਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਖ ਦੇਣ। ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਉਹ ਪਰਗਟ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਤੇ ਜੇ ਸਭ ਅਸਤੀਫੇ ਦੇ ਦੇਣ ਤਾਂ ਪੰਥਕ ਇਕੱਠੇ ਦੇ ਹੱਥ ਭਾਰੀ ਤਾਕਤ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸ ਇਕੱਠੇ ਦੇ ਵਸ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਤਰ ਬਿਤਰ ਕਰ ਕੇ ਢੰਗੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ ਅਜੇਹਾ ਜੁਟ ਬਣਾ ਦੇਵੇ ਜੋ ਠੀਕ ਡਾਕ ਵਿਚ ਪੰਥ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜੋ ਪੰਥ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚੜ੍ਹਦਿਆਂ ਕਲਾ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ ਵਿਚ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਗੀਆਂ ਤਾਂ ਮਾੜੇ ਆਦਮੀ ਵੀ ਢਕੇ ਰਹਿਣਗੇ ਤੇ ਕਈ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਡੇਰੀ ਹੀ ਅੱਗ ਤਝਕ ਨਾ ਉਠੇ।

ਕੀ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਫੁਡਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ?

ਚਾਰਲਸ ਸੰਬਰਾਜ ਅਸ਼ੂਰ ਅੰਤੂ ਰਾਸਟਰੀ ਮੁਜਰਮ ਦੇ ਜੇਲ ਤੋਂ ਚੁੱਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥਾਈਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਚਸਾਣਿਆਂ ਵਾਲੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਆਵੇ ਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕੌਈ ਅਰੰਭੇ ਵਾਲੀ ਕੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਭਾਖੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਚੌਸੀ ਸਰਦਾਰ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਇਹ ਦਿਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਸਰਦਾਰ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੈਲਾਂ ਵਿਚ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੈਲਾਂ ਵਿਚ ਚਾਰਲਸ ਸੰਬਰਾਜ ਸੀ ਤੇ ਚਾਰਲਸ ਸੰਬਰਾਜ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੇ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣ ਘਟ ਕੀਸੇ ਗਲੇਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜੇ ਚਾਰਲਸ ਸੰਬਰਾਜ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਬਰਾਜ ਦੇ ਹਮਦਰਦ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਸਮੇਤ ਦਾਇਰਾ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਰੇ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿਧੀ ਤੇ ਹਮਦਰਦਾਂ ਦਾ ਕੌਈ ਮਿਠਿਆ ਹੋਇਆ ਸਮੇਤ ਦਾਇਰਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਜਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਥਾਰੇ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ।

ਇਹ ਕੱਲ ਦੌਰਾ ਵਿਚ ਸਾਥੀ ਹੈ। ਸੰਬਰਾਜ ਅਗੇ ਵੀ ਕਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਚੁੱਤ ਚੁਕਾ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਉਹ ਕਿਹਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਉਸਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਤੌਰ ਭਰੀਕੇ ਐਸੇ ਸਨ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਖ਼ੈਂਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਬਰਾਜ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਪਲੈਨ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਕਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਦੌੜਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਦਾ ਕੌਈ ਦੌੜਨ ਦਾ ਪਲੈਨ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਅਕਾਲ ਰਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨਕ ਉਸਾਰੀ ਸਮੇਂ ਸਰਦਾਰ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਮਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਦਾਸਾ ਉਪਰੰਤ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਅਖਬਾਰ ਨਵੀਸਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਸਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਤਨੀ ਏਰ ਤਕ ਚੈਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਫੈਂਟਣਗੇ ਜਿਤਨੀ ਏਰ ਤਕ ਉਹ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦੇ। ਸਹਾਇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਘਿਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸਿਧਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ

ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਫੁਡਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਭਰੀਕੇ ਵਰਤਣਗੇ।

ਰਿਹਾਤ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਜੇਲ੍ਹ ਏ. ਸੀ. ਸ਼ੁਕਲਾ ਜੋ ਹੁਣ ਡੀ. ਆਈ. ਜੀ. ਜੇਲ੍ਹ ਹਨ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤਿਹਾੜ ਜੇਲ੍ਹ ਦਾ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਯਾਕੀ ਡਰੇ ਪਤ੍ਰ ਮਿਲਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕੁੰ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਫਰਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰ ਨਹੀਂ ਤੇ ਭੇਰੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੇ ਇਹੋ ਜੇਹੀਆਂ ਯਾਕੀਆਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਪਰ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕਿਆਵੇ ਹਨ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਤਿਹਾੜ ਜੇਲ੍ਹ ਦਾ ਕੌਈ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸ਼ਾਇਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਾਕੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਚਸਾਣਿਆਂ ਵਾਲੇ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਇਸ ਭਰਕੇ ਵੀ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਬਰਾਜ

ਵੀ ਤੇ ਪੇਸੇ ਦੇ ਜੋਰ ਨਾਲ ਹੀ ਰਿਹਾਤ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਤੌੜਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਕੁਝ ਅਵਸਰਾਂ ਦੀ ਮਿਲੀ ਭਗਤ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਸੰਬਰਾਜ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਇਥੇ ਪੇਸੇ ਤੇ ਡਰ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਉਸ ਲਈ ਪੈਸਾ ਵੀ ਖਰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਰ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੌਈ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕਿਆਵੇ ਲਾਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ ਕਿ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਇਕ ਦਿਨ ਆ ਜਾਵੇਗੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਮਦਰਦ ਅਗੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੌਈ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਫਰਾਰ ਕਰਕੇ ਲੈ ਕਏ ਹਨ।

x ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਿਹਾਤ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਦਰ।

ਦੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਾਕਸ਼ਾਤਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ

1985 ਵਿਚ ਜੋ ਚੰਟ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਲੜੀ ਉਹ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਹਠਿਆ ਥਣਾ ਕੇ ਜਿੱਤੀ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋ ਜਹਿਰੀਲਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰੈੱਸ, ਦੁਰਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਆਕਾਸ਼ਬਾਣੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਪਾਸ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖ ਸੰਤ ਕਿੱਠੋਂ ਵਾਲਿਆ ਤੋਂ ਵੀ ਜਿਆਦਾ ਗਿਆਨਕ ਤੇ ਖਰੜਨਾਕ ਹੈ? ਜਦ ਹਿੰਦੂ ਅਫਸਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਕ ਮਤੇ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹਦ ਨਾ ਰਹੀ। ਉਪਰੰਤ ਹਿੰਦੂ ਅਫਸਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜੋ ਇਹ ਪੁੱਛਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਉਹ ਸਿੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਅਤੇ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ ਹੈ ਕੀ? ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਜਹੇਰੇ ਹਰ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਉਡਰਵਾਚੇ, ਅੱਤਵਾਦੀ, ਅਲਗਵਾਦੀ ਦਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾ ਜਿੱਤੀ ਤਾਂ ਭਾਰਤ-ਵਰਜ਼ ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਚੰਟ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਜਿੱਤ ਗਈ ਪਰ ਨਫਰਤ ਦਾ ਬੀਜ ਬੀਜਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਫਸਲ ਹੁਣ ਜਹਿਰੀਲੀ ਘਾਸ ਦੀ ਸਕਲ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ: ਜੋ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿੱਥਰ ਦਾ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ਅਤੇ ਚਾਹੇ ਦੀ ਫਸਲ ਦਾ ਟਿੱਤਸ਼ਾਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਆਣਾ ਨਹੀਂ ਘਿਰਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ:

"ਫਰੀਦਾ ਲੱਤੇ ਦਾਖ਼ ਬਿਜਉਇਆਂ
ਕਿਕਰਿ ਬੀਜੇ ਜੰਟ,
ਹੰਦੈ ਉੱਨੋਂ ਕਤਾਇਦਾ ਪੈਰਾ ਲੱਭੈ ਪਟ।"
ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਅਤੀ ਦੁਖਦਾਈ ਕੱਲ ਇਹ
ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖੱਬਾ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਨ ਥਾ

ਅਫਸਰ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੈੱਸ, ਦੁਰਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਆਕਾਸ਼ਬਾਣੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਤਪਰ ਸਨ। ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੁਖ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ:

"ਨਮ੍ਰਦ ਹਰ ਸੇ ਮੈਂ ਹੈ ਹਮਾਰੀ,
ਪਰ ਹਮਾਰਾ ਵਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਪ੍ਰਫੈਸਰ ਲਾਸਕੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀ ਨੂੰ ਇਹ ਭਾਸਣ ਲਗ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਉਥੇਰਾ ਪਿਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕਸੂਰਵਾਰ ਸਿੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾ ਤੇ ਵੇਰਵਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕਚਹਿਰੀ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧੀ ਗੈਰ ਸਿੱਖ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਉੱਕਾ ਹੀ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਪਰੰਤ ਜਹਿਰੀਲਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਟੋਕੜਾ ਦੇ ਨਾਂ ਪਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ

ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਮਨਰਥ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫਰਤ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਥਾਕੀ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਗੋਠਲਜ਼ ਹਿਟਲਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੰਤਰੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਖੁਣ ਨੂੰ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸੱਚ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੱਲ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੇ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਕ੍ਰਹਿਟ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋ ਨਫਰਤ ਦਾ ਤੂਫ਼ਾਨ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਉਸ ਦੀ ਮਿਜ਼ਾਲ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਟਿੱਤਸ਼ਾਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

ਕਾਸ਼! ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਨਸੀਅਤ ਪਹਿਲ-ਮੀਡੀਆ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਦੇਵੇ:

"ਰੱਬਰ ਕਾਇਮ ਮਿਲਤ ਜੇ ਹੈ,
ਅੰਗ ਤਿਨਹਾ ਕੁਛ ਨਹੀਂ,
ਮੌਜ ਹੈ ਦੁਰਿਆ ਮੇਂ
ਅੰਗ ਬੰਦੂਕ-ਏ-ਦੁਰਿਆ ਕੁਛ ਨਹੀਂ।"

(ਇਕੱਠੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕੋਈ ਕੌਮਤ ਨਹੀਂ ਸਦ ਤਕ ਉਸ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਕੌਮ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਲਹਿਰ ਦੀ ਕੌਮਤ ਦੁਰਿਆ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਲਹਿਰ ਦੁਰਿਆ ਤੋਂ ਪਿਛੇ ਹੱਟ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਕੌਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ।)

ਸਰਦਾਰਨੀ ਅਜੀਤ ਕੌਰ
ਪਤਨੀ ਸ: ਕੁਰ ਰਤਨ ਪਾਲ ਸਿੱਖ ਐਡਵੋਕੇਟ,
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਏਏ ਜੇਹੇ ਸਾਧਾਰਨ ਨਿਹੰਗਾ ਨੂੰ ਛੇ ਪੈਸੇ ਵਾਲੇ ਅੜਿਆਈ ਘਿਰਦੇ ਨਹੀਂ ਟਾੜਦੇ।

ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ

ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਲਿਖਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਥੇ ਆਚਰਨ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾ ਐਸਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾ ਤਜ਼ਕਾਉਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਬਿਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਫਰਲਫ ਦੇ ਪ੍ਰਫਾਢੇ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਹੇਜ਼ ਸੀ। ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਜ਼ਨਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਲਗਿਆਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਬੀਕਾਨੇਰ ਸਟੇਟ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਹੀ ਰੋਟੀ ਖਾਏ ਆਏ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਬੀਕਾਨੇਰ ਨੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਦਿਲ ਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਸਜੀ ਧਜੀ ਹੋਈ ਲੜਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਲਗਿਆਂ ਬਿਠਾ ਦਿਤੀ। ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਕੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਮਾਂ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲਗੇ, "ਕਿਆ ਸਾਂ ਮਹਾਰਾਜੇ ਬੀਕਾਨੇਰ ਕੋਲ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਲਗਿਆਂ ਇਕ ਚੁੜੀਲ ਜੇਹੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਬਿਠਾ ਇਹੀ ਸੁ। ਰੋਟੀ ਖਾਣੀ ਵੇਖੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।"

ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਮਿਥੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕਰਦਾਂ ਕੰਮਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸ਼ਰਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਾਕਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਜ ਤੋਂ 40,50 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਨਾਨੀਆਂ ਦਾ ਨਾਚ ਮਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਿਫਲਾਂ ਦਾ ਆਮ ਸਿੰਗਾਰ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜੇ, ਮਹਾਰਾਜੇ ਬਹੁਤ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਤ ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮ ਨਾਚ ਦੀਆਂ ਮਹਿਫਲਾਂ ਲਗਿਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਇਕ ਵਾਰ ਕਪੂਰਥਲੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਕੋਲ ਗਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਤ ਰੋਟੀ ਉਥੇ ਹੀ ਖਾਧੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਨਾਚ ਦੀ ਮਹਿਫਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਲਗੀ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਉਠਕੇ ਆ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਜੋ ਹੋਰ ਅਕਾਲੀ ਲੌਡਰ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਵੀ ਉਠ ਪਏ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਸਿਆ ਕਰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਾਠਾ ਨੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਕੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ "ਕੋਈ ਆਲੀ ਨਾਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ ਹੁੰਦਾ" ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਤਾਵ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਮੀਰ ਰਾਜਿਆਂ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ

ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਉਦੋਹੀਆਂ ਕੰਮਤਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਟਕਾਰੀ ਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਰੀਰ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਦਸਿਆ ਕਰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਮੰਗਲ ਵਿਚੋਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀਆਂ ਵਾਲੇ ਨਾ ਉਠੋ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਈ ਨਾਹਿਬ ਭਾਈ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਰਹਿਣੀ ਦੀ ਆਸ ਪਿਤਾ ਜੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਸਰੀਰ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕਿ ਠਾਚ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਕੀ ਹਰਜ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਕੰਮਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਏਹੋ ਜੇਹੇ ਢਕੋਲੇ ਵਿਥਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਵਿੰਗਾ ਟੋਡਾ ਸਾਧਨ ਹਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਨਚਣਾ ਵੀ ਇਕ ਕਲਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਜੁਆਬ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਇਕ ਕਲਾ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਖੋਦਿਆਂ ਦੇ ਇਕਠ ਵਿਚ ਹੀ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਜ਼ਨਾਨੀਆਂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਖੋਦੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਨਚਦੇ। ਵਿਹ ਖੋਦਿਆਂ ਦਾ ਨਾਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਜ਼ਨਾਨੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਹੁਨਰ ਵਿਚ ਕੀ ਫ਼ਿਸ਼ਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਾ ਜੋ

ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦੀ ਅਗਯਨਾ ਵਿਚ ਨਾਚ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਰਾਜ ਵਾਂਗੂੰ ਨਾਚ ਵੀ ਇਕ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਮਤ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਰੋਕ ਦੀ ਭਗਤੀ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤ ਲਓ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਕਮਰੋਹੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਵਰਤੋਂ। ਚੀਜ਼ ਉਹ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਮਰਥੀ ਵਰਤੋਂ। ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਮਾੜਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਤਲਵਾਰ ਖੜੀ ਚੰਗੀ ਹੈ ਜੇ ਮਜ਼ਹੂਮ ਦੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇਹ ਹੀ ਤਲਵਾਰ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਹੈ ਜੇ ਮਜ਼ਹੂਮ ਦਾ ਹਕ ਖੋਹਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ।

ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਜਾਤੀ ਚਲਣ "ਪਰ ਨਾਈ ਕੀ ਸੇਜ ਕੂੜ ਸੁਪਨੇ ਭੀ ਨਾ ਜਾਇ ਹੋ।" ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜੋ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸੀ ਉਹ ਤੇ ਅਜ ਕਲ ਦੀਆਂ ਪੁਰਖਤ ਕੰਮਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਇਦ ਸਮਝਣੀ ਵੀ ਆਖੀ ਹੋਵੇ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਰੋਮਣੀ ਕੁਰਦੁਆਰਾ ਪੁੱਠਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ ਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿਪਰੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕੰਮ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਘਰੋਂ ਰੋਟੀ ਖੰਨੂਕੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਘਰੋਂ ਰੋਟੀ ਨਾ ਲਿਜ ਸਕਣ ਤਾਂ ਕਈ ਦਾ ਹ ਬਦਾਰੋ ਹੀ ਕੁਲਚੇ ਛੋਲੇ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਖਾ ਲਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਲਚੇ ਛੋਲੇ ਖਾਦਿਆਂ ਕਈਆਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਵੇਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕਈ ਸਰੋਮਣੀ ਕੁਰਦੁਆਰਾ ਪੁੱਠਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਾਰ ਦਫਤਰ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਟਾਂਗੇ ਉੱਤੇ ਸਵਾਰੀ ਦੇ ਜਿਹਾਬ ਸਿਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਰੋਮਣੀ ਕੁਰਦੁਆਰਾ ਪੁੱਠਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਪੂਰੇ ਟਾਂਗੇ ਦੇ ਤੇ ਪੈਸੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਕਈ ਸਵਾਰੀ ਦੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਪੈਦਲ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਈਕਲ ਉੱਤੇ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸੀ। 1946 ਤੋਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕੋਲ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਾਰ ਹੋਇਆ

ਕਰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਕਾਰ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕਾਰ ਆਪ ਕਰਦੀ ਪੰਚਕ ਪੋਸਿਆ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਕਦੀ ਕੋਈ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਅਮੀਰ ਦੌਸਤ ਖਰੀਦ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਕਦੀ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁਸ਼ਿਕ ਸੰਗਤਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਖਰੀਦ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਕਾਰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਿਨ ਰਾਤ ਵਰਤਦੇ ਸਨ ਤੇ ਮੁਹੰਮਤ ਵਰਗੇ ਵੀ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਕ ਕਾਰ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਸਾਲ ਹੀ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਕਦੀ ਵਾਰ ਪਹਿਲੀ ਕਾਰ ਦੇ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਦੇ ਖਰੀਦਣ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਫ਼ਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਦਿਨਾਂ ਵਕਰੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਾਈਕਲ ਰਿਕਸ਼ਾ ਉੱਤੇ ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਰਿਕਸ਼ਾ ਉੱਤੇ ਹੀ ਵਾਪਿਸ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕੋਲ ਕਾਰ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਉਸ ਵਕਰ ਵੀ ਉਹ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਕਾਰ ਵਿਚ ਪਟਰੋਲ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਪਿਛੇ ਜੇਹੇ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਕਾਰ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚੋਂ ਇਤੋਂ ਜਾਣੀ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਹੀ ਕਦੀ ਹਮਾ ਕੁਮਾ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵੀ ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ।

ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸ਼ੁੱਧਦਾਰ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕਤਰ ਸਨ, ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਫ਼ਤਰੋਂ ਘਰ ਆਉਣ ਲਗੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਕਾਰ ਲੈ ਜਾਉ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਜੁਆਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਜੇ ਕਾਰ ਲੈ ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੱਢੀ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਜੇ ਮੈਂ ਜਾਇਜ਼ ਵੀ ਕਾਰ ਵਰਤੀ ਤਾਂ ਬਾਕੀਆਂ ਨੇ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਸਰਦਾਰ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਕਤਰ ਸਕਣ ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵੀ ਮੈਂ ਹਾਲ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮੰਝ ਰਖੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕਦੀ ਮੰਝ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਕੋਈ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਆਪ ਹੀ ਮੰਝ ਨੂੰ ਗੁਣਾਵਾ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ ਮੰਝ ਦਾ ਕੰਮ ਸਰਦਾਰ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮਤ ਪੜਨੀ ਲਏ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਹੁਣ ਤੇ ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਛੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਿਹਾ ਦੂਜੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਤੇ

ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਮੁੰਡੇ ਸਫ਼ਾਰਸੀ ਦਾਖਿਲ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਵੀ ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਭਾਡੀ, ਜੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਬੁਢੇ ਮਰ ਗਏ ਹੈ ਉਥੇ ਵੀ ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਭਾਡੀ। ਹੋਰ ਤੇ ਹੋਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮਿਤ੍ਰ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਦਰਗਹਾਂ ਲਈ ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਭਾਡੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਂ। ਹੁਣ ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਕਦਰਾ ਗੋਮਤਾਂ ਹੀ ਬਦਲ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫੰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਫੰਡ ਸਮਝਕੇ ਉਸਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਗਿਆਂ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਗਿਆਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਉਸਨੂੰ ਲਾਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਾਂਗੂ ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਚਲੇ ਜਾਏ, ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਢਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅੰਦਰ ਕੱਚੇ ਝੰਡਾ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ। ਸਰਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰਨ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਹੱਥੇ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਹੱਥੇ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੇਹੜੇ ਸਿਖ ਨੇ ਪੰਜ ਦੂਜੀ ਕਿਤਨੀ ਕੁ ਸਰਦਾਰ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਅੱਡੇ ਕੜ੍ਹਾਏ ਤੇ ਅੱਠੀ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਆ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤੋਂ ਗੱਲ ਹੀ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਹਿਣ ਦੇਉ, ਧਰਮ ਯੂਧ ਮੱਠਵੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਜੇ ਸਿੰਘ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈਆਂ ਦੇ ਲਖੀ ਲੇਖੇ ਸਨ। ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੱਥੇ ਯਾ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਫਿਜ਼ਲੀ, ਪਖਾ ਤੇ ਬਲਦਾ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਝੰਗ ਵਿਚੋਂ ਦਾਣ ਪ੍ਰਸਾਦਾ ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਿਹਾ

ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਐਸਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਹੋਵੇ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਪੈਸਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਪੈਸਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਸੰਕੋਚ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਿਧਰੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਪੈਸਾ ਜਾਇਆ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦੈਦਾਰ ਨਾ ਬਣੀਏ।

ਦੁਪ ਵੀ ਜੇ ਬਹੁਤਾ ਆ ਡਿਠਾ ਹੈ ਤੇ ਪੀਣ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਕਮਰੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਮਰਯਾ ਜੇ ਜਾਣਾ ਤੇ ਬਾਦ ਦਿਕ ਫਲਸੇ ਆ

ਟਨੀ ਵਿਚ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਦੇਖੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਐਸਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਫਿਕਰ ਹੋਵੇ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਪੈਸਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਪੈਸਾ ਹੈ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਸੰਕੋਚ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਿਧਰੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਪੈਸਾ ਜਾਇਆ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦੈਦਾਰ ਨਾ ਬਣੀਏ।

ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਪਿਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਪੰਚਕ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਖਾਂ ਰੁਪਏ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਤੇ ਲਖਾਂ ਰੁਪਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਪੰਜੇ ਸਬੰਧੀ ਉਹ ਆਮ ਰਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਪੰਜ, ਦਸ, ਪੰਜ ਜਾਂ ਤਕ ਪੈਸਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਖੀ ਸਰਦਾਰ ਤੇ ਪੰਚਕ ਜਥੇ ਨਾਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਜੇ ਪੰਜ ਜਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਈ ਸਰਮਾਇਆ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਪਿਤਾ ਜੀ ਪੈਸਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਮੈਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕਹਿ ਬੈਠਾ ਕਿ ਪਿਤਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜੇ ਜੁਆਬ ਦਿਤਾ ਇਨ੍ਹਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਦਿਤਾ "ਪੰਜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਪੈਸਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ।" ਪੈਸਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੈਸੇ ਵਾਲਾ ਕਦੀ ਜੋਬ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਿਆ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਗਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪੰਜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੀ ਸਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਉੱਤੇ ਭਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਰਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੰਚਕ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਕਾਫੀ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਦਰ ਉਸਦੇ ਪੈਸਾ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਕੋਢਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੱਸਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜਾਗੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪੰਚਕ ਪਿਤਾ ਲਈ ਸਰਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਈਆਂ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗਾ ਸੀ। ਪਰ ਸਰਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਿਚ ਕਈ ਚਾੜੇ ਐਠਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕਦੀ ਉਸਨੂੰ ਸਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨੌਝੇ ਨਹੀਂ ਫਟਕੋਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਰਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਉੱਤੇ ਕਦੀ ਭਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਰੋਮਣੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਭਰਿਣਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਸਮਝਿਆ।

ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੱਸਿਆ ਕਰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਕਿ ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

ਸਾਇੰਸ ਫੀਚਰ

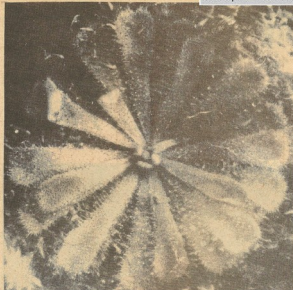
ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਰੰਗ ਵੀ ਨਿਆਰੇ ਹਨ। ਖੁਬੀਕ ਦੀ ਤਲਾਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਯੂ-ਪੰਫੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬੂਟੇ ਵੀ ਸਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਿਕਾਰ ਕੀਤੇ ਮਕੋੜਿਆਂ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੱਚੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੱਭ ਪੱਟ ਉੱਤੇ ਬੂਟੇ ਵੀ ਮਾਸਾਹਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੂਟਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਸੌ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ। ਸਿਕਾਰ ਦੀ ਤਲਾਸ ਵਿਚ ਬੂਟਾ ਆਪ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਜਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸਿਕਾਰ ਉਸ ਵਲ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੂਟਾ ਵਰਗੀ ਨਾਲ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸੇ ਸਿਕਾਰ ਵਾਸਤੇ ਬੂਟੇ ਦੇ ਜਾਲ ਦੀ ਨਿਕਲਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਬੂਟੇ ਦਾ ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝਿੰਗੀ ਪਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਬੂਟਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੂਟਾ ਆਪਣੇ ਰੰਗ, ਅਕਾਰ ਜਾਂ ਮੁਸਕੂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ-ਮਕੋੜੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੱਭੀ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਹੁਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਖੋਲ੍ਹੜਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬੂਟਾ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਕਾਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੁੱਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪੱਤੇ ਪਾਏ ਹਨ। ਇਹ ਇਕ ਆਮ ਗਲਤ ਫਿਲਮੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਕੀਤੇ-ਮਕੋੜਿਆਂ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਸਿਕਾਰ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਜਗੁਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਜਲੀ ਸਿਕਾਰ ਫੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਪੱਤੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਹਿਮ ਕ੍ਰਿਆ ਵਾਸਤੇ ਪੱਤੇ ਲੱਭ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਕਈ ਵਾਰ ਪੱਤੇ ਵਿਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੱਤੇ ਉੱਤੇ ਸਥਿਤ ਚਿਪਚਿਪੇ ਰੇਸ਼ੇ ਕੀਤੇ ਨੂੰ ਫੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਕੀਤੇ ਪੱਤੇ ਦੇ ਪਿੱਠੇ ਵਿਚ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਬਟਰਫਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੂਟੇ ਦਲਦਲੀ ਇਲਾਕੇ ਜਾਂ ਉਸ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਕੁਝ ਰੇਸ਼ਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਟਰਫਲਾ ਦੇ ਪੱਤੇ ਉੱਤੇ ਗੁੱਥੀ (ਕਲੋਂਡ) ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰਿਸਣ ਪਦਾਰਥ (ਸਿਕਰੀਬਨ) ਨਿਕਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੱਸਲਾ ਜਿਹਾ ਪਦਾਰਥ ਕੀਤੇ ਨੂੰ ਜਕੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਬਟਰਫਲਾ ਦੇ ਪੱਤੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਕੀਤੇ ਨੂੰ ਲਪੇਟ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਕਾਰ ਹੋਰ ਗਲੋਂਡ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ

ਸਾਇੰਸ ਫੀਚਰ

ਫਰੰਸੀਸੀ ਦੇ ਪੱਤੇ ਉੱਤੇ ਸਥਿਤ ਰੇਸ਼ੇ ਅਤੇ ਬੂਟੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚਿਪਚਿਪਾ ਪਦਾਰਥ, ਜੋ ਕੁੱਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਸਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਕੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਫਰੋਸੀਰਾ ਦੇ ਪੱਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਗਦੇ ਹਨ ।

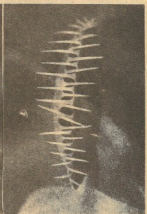
ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਫਰੋਸੀਰਾ ਦੀ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਫਰੋਸੀਰਾ ਦੇ ਪੱਤੇ ਉੱਤੇ ਗਲੀਬ ਬੀ'ਗਨੀ ਰੰਗ ਦਾ ਚਿਪਚਿਪਾ ਪਦਾਰਥ ਫੜਦੇ ਹਨ । ਦੁੱਪ ਵਿਚ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਮਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰੋਹੋ ਸਰੋਹੋ ਅੰਸ ਚਮਕਦੀ ਹੈ । ਜਦ ਸਿਕਾਰ ਇਸ ਰੇਸੇ ਜਿਹੇ ਨਾਲ ਚਿਪਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫੁਫਾਉਣ ਲਈ ਛਟਾਪਟਾਉਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਰੇਸੇ ਉੱਤੇ ਜਿਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪੱਤਾ ਸਿਕਾਰ ਹਲਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਬਟਰਵੋਰਟ ਅਤੇ ਫਰੋਸੀਰਾ ਵਿਚ ਵਰਥੇ ਸਿਕਾਰ ਹਲਕ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਿਚ ਹੈ । ਵੜਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਇਕੋ ਹੈ ।

ਕੁਝ ਬੁਟਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿਕਾਰ ਲਈ ਦੋ ਕੋਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਿਕਾਰ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ-ਭਾਈਅੰਨੀਆ । ਭਾਈਅੰਨੀਆ ਦੇ ਕੋਲਾਂ ਦਾ ਸਾਈਜ਼ ਭੈਦ ਤੋਂ ਦੋ ਵਰਗ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਡੱਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਤੋਂ ਕੰਢਿਆਂ ਉੱਤੇ ਰੇਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਲਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਵਿਚ ਰਿੰਨ ਵਾਲ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਇਹ ਵਾਲ ਬਹੁਤ ਸੂਖਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਜਦ ਕੋਈ ਸਿਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਕੁਝ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਕੋਲੇ ਇਕ-ਦਮ ਘੁੱਟ ਕੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਜੇ ਕੋਈ ਕੈਮੀਕਲ ਉੱਤੇ ਜਨਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਕਾਰ ਪਿੰਜਰਾ ਦਸ ਤੋਂ ਚੌਦਾ

ਘੁੱਟਿਆ ਬਾਦ ਬੁਲ੍ਹੇ ਖਾਣਾ ਪ, ਭਾਵ ਇਸ ਬਾਦ ਕੋਈ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪੱਥਰ । ਕੈਮੀਕਲ ਉੱਤੇ ਜਨਾ ਦਾ ਸੁਰਭ ਉਹ ਮਲ-ਨਿਕਾਸ (ਐਕਸਕਰੀਬਨ) ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਿਕਾਰ ਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਕਾਰ-ਪਿੰਜਰੇ ਤੋਂ ਫੁਟਾਉਣ ਦੀ ਛਟਪਟਾਹਟ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਨਾਲ ਬੁਟਾ ਸਿਕਾਰ ਚੋਂ ਲੱਭੀਏ ਤੱਤ ਚੁਸ ਕੇ ਚਾਕੀ ਕੁਝ ਸੁਟਣ ਲਈ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਬਾਦ ਕੋਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਿਕਾਰ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਜੀਵ ਖਾਣ ਨਾਲੋਂ ਬੁਟਿਆਂ ਵਿਚ ਯੂਟਰੀਕੁਲੋਰੀਅ ਵੀ ਬਹੁਤ ਅਨੋਖਾ ਹੈ । ਇਹ ਪਾਣੀ ਦਾ ਬੁਟਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਿਸਮਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ । ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਰੀਬਨ ਵੀਹ ਕਿਸਮਾਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੀ ਹਨ । ਯੂਟਰੀਕੁਲੋਰੀਆ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਕੁਝ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਬੁਟੇ ਦੀਆਂ ਜਘ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਤਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਦੀਆਂ ਪਤਲੀਆਂ ਪਤਲੀਆਂ ਅਨੋਖੇ ਟਿਹਟੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੱਤੇ ਕੁੱਝੀਆਂ ਵਰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਕੁੱਝੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਇਕ ਦੱਬਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਸੂਖਮ ਵਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਜਦ ਸਿਕਾਰ ਇਸ ਵਾਲ ਨੂੰ ਫੁੱਹਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੱਬਣ ਖੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਕਾਰ ਅੰਦਰ ਚੂਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਵਾਲਵ ਕ੍ਰਿਆ ਨਾਲ ਸਿਕਾਰ ਸਿਫ਼ ਅੰਦਰ ਹੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾ ਨਹੀਂ

ਇਹ ਭਾਈਅੰਨੀਆਂ ਦੇ ਖੁੱਲੇ ਕੋਲੇ ਹਨ ਜੋ ਸਿਕਾਰ ਕੱਸਣ ਤੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਹੁੰਦਾ। ਯੂਟੀਕਲੋਰੀਆ ਦੇ ਸਿਕਾਰ ਪਿੰਡੇ ਗੁੱਥੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਈਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਕਾਰ ਫੜਨ ਵਿਚ ਬੂਟੇ ਕੱਲ ਜਿਆਦਾ ਚੋਣ-ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੀਟਾਹਾਰੀ ਬੂਟਾ ਯੂ. ਪੀ. ਵਿਚ ਸਰਲੀਆਂ ਵਿਚ ਆਮ ਖੁੰਫੜਾ ਲਿਖ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਬੂਟਾ ਸਿਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੱਭੀਓ ਤੇ ਕੱਲ ਹਸਮ ਕਰਕੇ ਗੁੱਥੀ ਦਾ ਵੱਡਣ ਪੱਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਲੋ ਸਿਕਾਰ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੀਵ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਬੂਟਿਆਂ ਦੇ ਸਿਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਧੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਬੂਟੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੰਧੀ ਹਰਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸੰਘ ਰੰਗ ਵਾਲੇ ਬੂਟੇ ਉੱਤੇ ਲਣਕਦੀਆਂ ਥੈਲੀਆਂ ਕੀਤੇ ਮਕੌੜੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਥੈਲੀ ਦੇ ਸਿਰੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਨੋਕਟਰ ਗਲੋਂਡ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੀੜੇ ਰਸ ਬੂਟਣ ਦੇ ਲਾਭਕ ਵਿਚ ਥੈਲੀ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਤਿਲਕਣੀ ਥਾਂ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਵਲ ਨੂੰ ਮੁੜੇ ਹੋਏ ਵਲ ਕੀੜੇ ਨੂੰ ਹੱਲੀ ਹੱਲੀ ਅੰਦਰ ਹੱਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਕਾਰ ਇਹ ਸਿੱਖਾ

ਗੁੱਥੀ ਦੇ ਤਲ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਚੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਨਿਕਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਗੁੱਥੀ ਦੇ ਸਿਰੇ ਉੱਤੇ ਸਥਿਰ ਵੱਕਣ (ਲਿਫ਼) ਆਪਣੇ ਆਪ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੀੜੇ ਵਿਚੋਂ ਲੱਭੀਓ ਪਦਾਰਥ ਜੂਸ ਦੇ ਬਚਿਆ-ਮੁਕਿਆ ਹਿੱਸਾ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟਣ ਵੇਲੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੂਟਿਆਂ ਦੀ ਆਮ ਕਿਸਮ ਨਿਪੋਨਥੀਸ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਦਿਲਚਸਪ ਡਾਰਲਿੰਗਰੋਨੋਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਗੁੱਥੀ ਦੇ ਵੱਕਣ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੀੜੇ ਗੁੱਥੀ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਕੰਢੇ ਤੋਂ ਰਸ ਬੂਟਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸ ਵਲ ਖਿੱਚਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਕੇ ਗੁੱਥੀ ਅੰਦਰ ਦੇ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਵਿਚ ਖਿੰਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੂਟਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਲਬ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਜੀਵ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਬੂਟਿਆਂ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਕਿ ਨਾਈਟਰੋਜਨ ਦੀ ਕਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਾਈਟਰੋਜਨ ਬੂਟੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ

ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਰੋਟੀਨ, ਵਾਟਰ ਲਈ ਕਰੋਬ ਹਾਰਮੋਨ, ਆਦਿ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਇਹ ਤੱਤ ਮਿੱਟੀ ਥੋਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਤਾਂ ਉਹ ਕੀੜੇ-ਮਕੌੜੇ ਵਜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥੋਂ ਆਪਣੀ ਨਾਈਟਰੋਜਨ ਦੀ ਕਮੀ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਵੀ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅੰਨੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮਸ਼ਾਹਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਕਿਸਮ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਸ਼ਾਹਾਰੀ ਬੂਟੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਠੰਡੀ ਛਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਬੇਬੇਬਰ ਯਾਤਰੀ ਇਸ ਦੀ ਛਾਂ ਵਿਚ ਸੌ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਬੂਟੇ ਦੇ ਪੱਤੇ ਥੱਲੇ ਵਕ ਉਸ ਨੂੰ ਲਪੱਟ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਤਨੀ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਜ਼ਕੜਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਦਮੀ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਆਦਮੀਓਰ ਬੂਟਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਹਾਣੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਅਕਲੀਅਤ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ।

-ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ

(ਸਫ਼ਾ 58 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਿਰੰਦਰ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਕੋਈ ਬੰਦਸ਼ ਨਹੀਂ ਤੇ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਧਰਮ ਵਿਚ ਬਹੁਤੇ ਪਰਪਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਾਰੀ ਗੁਰ ਸਿਖ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਰਾਬ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜੇ ਮਨਮੁੜੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਰਾਬ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਬੰਦੇ ਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਭਾਗ ਹੋ ਸਕਣਗੇ। ਧਾਰਮਿਕ ਸਿਖ ਤਾਂ ਹੀ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਣਗੇ ਜੋ ਸਰਾਬ ਨਾ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਕੇਵਲ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿਖ ਹੀ ਵੱਟਰ ਹੋਣਗੇ। ਚਾਚੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਪਿਛੋਂ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੇਰੀ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਰਾਬ ਪੀਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰੀ ਤੋਂ ਵੱਟ ਤੋਂ ਵਾਇਆ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਸਗੋਂ ਸਾਖੀ ਕੌਮ ਹੀ ਬੁਠਿਆ ਦੀ ਬਣਾ ਦਿਤੀ। ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਸਰਾਬ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਹਰ ਸਿਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵੱਟਰ ਬਣਨ ਲਾਗਿਆ ਖੁਸ਼ੀ ਸਹੁੰ ਬੁਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਾਬ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦਾ।

ਜਦੋਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ। ਉਸ ਵਕਤ ਵੱਖਰੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਵਿਚ ਜੋ ਤਰਮੀਮ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ

ਬਹੁਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਬੂਟੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਦਲਾ ਬਦਲੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਦੂਜੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਦੀ ਫੱਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਿੱਖ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਕਮ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ। ਸਰਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭਾਖੇਂ ਆਪ ਪੀਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰੋਣੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸਕਮ ਦੀ ਵੱਟ ਕੇ ਯਕੀਨਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਨੂੰ ਮਨਮੁੜ ਦੀ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕੋਠਿਓ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਵਾਲ ਚਾਹੀਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਰਾਬ ਛੱਡ ਦੇਵੋ। ਜੇ ਸਰਾਬ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਲਾਭੋ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਇਹ ਸਰਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤਰਮੀਮ ਸਰਬ-ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਛਾਵਾਚੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਰਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਯਕੀਨ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰੋਠਤਾ ਕੀਤੀ ਪਰ ਤਾਂ ਵੀ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕਦੀ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉੱਤੇ ਭਾਰੂ ਹੋਣਾ ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਿਰਾ ਕਈ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਯਕੀਨ ਸਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਲੰਘਿਲੇਚਰ ਤੋਂ

ਵੱਖਰਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਜੋ ਜਥੇਦਾਰ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਲਈ ਖਤਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰੀ ਛੱਡਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਜਥੇਦਾਰ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੁੰਦੇ। ਕਈ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਤੇ ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਵੇਲੇ ਵੀ ਜਥੇਦਾਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਗੱਲ ਲਾਭੋ ਚਲੀ ਗਈ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਕੌਮ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਪੈਸਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਜਾਤ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਦੁਨਿਆਵੀ ਜਿੰਦਗੀ ਸਦੀਵ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਲ ਵਿਚ ਵੱਧੋ ਹੋਈ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਚਾਰ ਦਿਨ ਸੁੱਖ ਦੇ ਕੱਟ ਲਏ ਜਾ ਅਓ ਕੱਟ ਲਏ ਡਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਪੈਸਾ ਪੰਥਕ ਕੌਮ ਲਈ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੈਸੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਲੱਭ ਤਾਂ ਵੱਧ ਲਿਭਾਕ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਸੀ। ਉਹ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਪੈਸੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਪੰਥਕ ਕੌਮ ਲਈ ਪੈਸਾ ਦਿਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪੰਥਕ ਕੌਮ ਲਈ ਲੰਗ ਗਿਆ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਫੇ ਲਈ ਸਰਮਾਇਆ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘਾਟਾ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਹੈ।

ਵਰਕਣ ਲਈ ਪੈਸਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਪੈਸਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਮਸ਼ਾਹਰੇ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਨਜਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਲਾਹੜਤ ਸੀ। ਉਸ ਛਾਠੇ ਅਸੀਂ ਵਿਸਥਾਰ ਸਾਹਿਤ ਅਕਲੋ ਅੰਕ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਸੀ।

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ

ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਲਾਹੌਰ ਚੂਨਾ ਮੰਡੀ ਭਾਈ ਹਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਦਇਆ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖ ਤੋਂ 24 ਸਤੰਬਰ 1591 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਮਾਂ ਪਿਓ ਨੇ ਆਪਦਾ ਨਾਮ ਜੋਠਾ ਜੀ ਰੱਖਿਆ।

ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਭਾਈ ਜੋਠਾ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਚਲਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਆਪਦੀ ਉਮਰ ਸੱਤਾ-ਅੱਠਾ ਸਾਲਾ ਦੀ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਬਾਸਰਕੇ ਲੈ ਆਈ। ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਗ਼ਰੀਬੀ ਕਾਰਨ ਭਾਈ ਜੋਠਾ ਜੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਮੰਗਨਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਆਪ ਛੱਲਿਆ ਦੀਆਂ ਘੁੰਗਣੀਆਂ ਵੇਚ ਕੇ ਆਪਣਾ ਨਿਰਥਾਪ ਕਰਦੇ। ਬਾਸਰਕੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਜਨਮ ਨਗਰੀ ਸੀ। ਉਥੋਂ ਕਾਹੀ ਸੰਗਤਾਂ ਹੋਂਦਵਾਲ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਆ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਭਾਈ ਜੋਠਾ ਜੀ ਜਦੋਂ ਜਰਾ ਸਿਆਣੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਆਪ ਵੀ ਗੋਂਦਵਾਲ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ। ਆਪਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਤੋਂ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਰਤੀ ਮਿਲੀ ਤੇ ਆਪ ਗੋਂਦਵਾਲ ਹੀ ਟਿਕ ਗਏ। ਉਥੇ ਸਤਿਸੰਗ ਵੀ ਕਰਦੇ ਤੇ ਫੰਗਿਆਂ ਦੀਆਂ ਘੁੰਗਣੀਆਂ ਵੇਚ ਕੇ ਆਪਣਾ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਵੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ।

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਪੁੱਤ੍ਰੀਆਂ ਸਨ ਬੀਬੀ ਦਾਨੀ ਜੀ ਤੇ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ। ਬੀਬੀ ਦਾਨੀ ਜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਭਾਈ ਰਾਮਾ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਤੇ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਤੇ ਕੁਆਰੇ ਸਨ। ਇਕ ਦਿਨ ਮਾਤਾ ਰਾਮ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਦਾ ਵਰ ਢੂੰਡਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸੇ ਵਕਤ ਭਾਈ ਜੋਠਾ ਜੀ ਘੁੰਗਣੀਆਂ ਵੇਚਦੇ ਹੋਏ ਉਥੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਜੋਠਾ ਜੀ ਵੱਲ ਦਿਸਾਰਾ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਸੁਨੱਖਾ ਕੱਝੂ ਭਾਨੀ ਵਾਸਤੇ ਵਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਉਤਰਕ ਦਿਤਾ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਤੇ ਇਹ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਈ ਜੋਠਾ ਜੀ ਦੀ ਫ਼ਾਰੀਬੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨਾ

ਕਰਦੇ ਹੋਇਆ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਭਾਈ ਜੋਠਾ ਜੀ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਮਾਤਾ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ, ਮਾਧਦੇਵ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ।

ਭਾਈ ਜੋਠਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਥਕ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੀ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਜੁਆਈ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਈ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਗ ਸ਼ਰੀਰ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੋਹਣੇ ਮਾਰਦੇ ਪਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਇਆ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਜੁਟੇ ਰਹੇ।

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਪਾਰਖੂ ਅੱਧ ਭਾਈ ਜੋਠਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਕਈ ਸੀ। ਆਪ ਨੂੰ ਅਣਥਕ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਮ ਦਾਸ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਜੋਠਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਰਾਮ ਦਾਸ ਹੀ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਪੱਕ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰ-ਗੱਦੀ-ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਹਨ ਪਰ ਗੁਰ-ਗੱਦੀ ਸੰਪਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੈਣੀ ਯੋਗ ਸਮਝੀ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਸੁਆਈ ਭਾਈ ਰਾਮਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਲੀ ਦੀ ਲਿਆਰਤ ਬਣਾਏ ਵੇਖਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਬੜੇ ਦੀ ਲੱਤ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾ ਦਸਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਇਕ ਬੜਾ ਬਣਾ ਦਿਓ। ਭਾਈ ਰਾਮਾ ਜੀ ਨੇ ਬੜਾ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਕੱਢ ਕੇ ਬੜਾ ਦੁਰਾ ਦਿਤਾ। ਜਦੋਂ ਚੰ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਬੜਾ ਦੁਰਾਇਆ ਤਾਂ ਭਾਈ ਰਾਮਾ ਜੀ ਕਾਲ੍ਹ ਪੈ ਗਏ ਤੇ ਆਖਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਜੰਗਾ ਭੜਾ ਬਣਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪ ਅਦਾਸ਼ਾ ਰਹਕੇ ਲਿਆੜ ਚਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਬੜਾ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਜੋਠਾ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਥਾਂ ਉਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਦਾ ਬੜਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਭਾਈ ਜੋਠਾ ਜੀ ਬੜਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਿਚ ਦੁਆ ਦਿੰਦੇ, ਉਹ ਫਿਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਿਰ ਦੁਆ ਦਿੰਦੇ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਭਾਈ ਜੋਠਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਕੁਝ ਹੋ ਤਿਆ ਹੈ ਜੇ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਬੜਾ ਦੁਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਮੁੜ ਮੁੜ ਬੜੇ ਬਣਾਓ ਤੇ ਚਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਭਾਈ ਜੋਠਾ ਜੀ ਨੇ ਬੜੀ ਨਿਮੁੜਾ ਨਾਲ ਉੱਠ ਦਿਤਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ। ਜੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਬੜਾ ਬਣਾ ਦੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਜੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਦਾਹ ਦੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਬੜੇ ਦਾਹੁਣੇ ਤੇ ਬਣਾਉਣੇ ਕੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੋਈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਜੋਠਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਰਤਤਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਉਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾ ਕੀਤਾ। ਅੰਤ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸਚਰੰਭ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ ਆਪ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸਤੰਬਰ ਸੰਨ 1574 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਅੱਗੇ ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਤੇ ਨਾਰੀਅਲ ਚੱਕ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਉਤੇ ਬਿਠਾਇਆ। ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਤੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੇ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਪੁੱਤ੍ਰ ਬਾਬਾ ਮੋਹਰੀ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਸਿਰਫ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਪੁੱਤ੍ਰ ਬਾਬਾ ਮੋਹਰੀ ਜੀ ਹੀ ਨਾ ਆਏ।

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਛੇਲੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਰੋਵਰ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਨਗਰੀ ਵਸਾਉਣ ਲਈ ਆਗਿਆ ਕਰਕੇ ਭੇਜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਆਪ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤੋਖ ਸਰੀ ਦੀ ਖੁਦਵਾਈ ਕਰਵਾਈ। ਸੰਦਾ ਸ਼ਾਂ ਆਪ ਜਿਸ ਟਾਪਲੀ ਬੱਲੇ ਬੈਠਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਉਥੇ ਅੱਜ ਕੱਲ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟਾਹਲੀ ਸਾਹਿਬ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸੰਤੋਖਸਰ ਤੋਂ ਬੜੀ ਹੱਟਣੀ ਇਕ ਪਿੰਡ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਢੰਕ ਕਰਕੇ ਮਕਰਾਹ ਹੋਇਆ ਤੇ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਮਦਾਸ ਢੰਕ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਗੁਰ-ਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬਿਰਾਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੱਕਾ ਟਿਕਾਣਾ ਰਾਮਦਾਸ ਢੰਕ ਹੀ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਆਪ ਕੱਲ ਦੇਖੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਪੰਜ ਸੌ ਵਿਗੇਂ ਹੋਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭੁੰਗ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸ਼ਿਮੀਦਾਰ ਕੱਲੋਂ 700 ਸੌ ਅਕਬਰੀ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੇ ਖਰੀਦ ਲਈ। ਇਹ ਇਸ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪ ਨੇ ਸਹਿਰ ਵਸਾਉਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਅਰੰਭੇ। ਆਪ ਨੇ ਦੇਖੇ 52 ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿੱਤੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਵਸਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੁਹਾਰ, ਸੁਨਿਆਰੇ, ਜੁਲਾਹੇ, ਮੋਚੀ ਆਦਿ ਸਭ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੀ ਇਕ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਵਸਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤਕ ਗੁਰੂ ਬਜ਼ਾਰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਨਅਤ ਤੇ ਵਪਾਰ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਿਆ।

ਇਸੇ ਸਾਲ ਆਪ ਨੇ ਦੁਖ ਭੰਜਨੀ ਬੇਈ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਇਕ ਮਕਾਨ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜੋ ਗੁਰੂ ਦੇ ਮਹਿਲ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਇਸ ਸਹਿਰ ਦਾ ਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੈ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਵਯਾਏ ਹੋਏ ਇਸ ਸਹਿਰ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰਪੁਰ, ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਾਂਗੂੰ ਛਿਰ ਲੰਗਰ ਲਗਣ ਲਗ ਪਏ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਜੁੜਨ ਲਗ ਪਈਆਂ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਕਿੱਟੜੀ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਵਧਦੀ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਸਰੋਵਰ ਵਿਚ ਹਰੀ ਮੰਦਰ ਦੀ ਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਇਸ ਸਹਿਰ ਨੂੰ ਵਸਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਮਾਇਆ ਦੀ ਲੱਤ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਮੰਦਰ ਥਾਪ ਤੇ ਲੱਤ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਥਾਂ ਥਾਂ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਕੋਲ ਜੋ ਮਾਇਆ ਗੁਰੂ ਨਿਮਿਤ ਪਈ ਹੋਏ ਉਹ ਲੈ ਆਉਣ। ਇਸ ਉਗਰਾਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਮੰਦਰਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਲਾ

ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਤਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਇਸ ਸ਼ਿਸ਼ਟਮ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਆ ਲਈਆਂ ਤੇ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਮੰਦਰ ਖਰਮ ਕਰ ਦਿਤੇ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਥਾਥਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਰਾਮਦਾਸ ਢੰਕ ਆਏ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਥਾਥਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਵੀ ਬੜੇ ਕਰਨੀ ਵਾਲੇ ਤਪਸਵੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਪੁਰਖਾ ਇਤਨੀ ਲੱਭੀ ਦਾਹੜੀ ਕਿਉਂ ਵਧਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।" ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਚਿਤਾ, "ਆਪ ਵਰਗੇ ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਝਾੜਨ ਲਈ।" ਇਹ ਕਹਿਣੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਆਪਣੀ ਦਾਹੜੀ ਨਾਲ ਥਾਥਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਦੇ ਚਰਨ ਝਾੜਨ ਲਗ ਪਏ। ਥਾਥਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਵੇਖ ਕੇ ਚੜ੍ਹਤ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਪੁੱਸੇ ਚਿਤ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲਗੇ, "ਇਸ ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਨੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਦਵਾਈ, ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਤੇ ਪੂਣੇ ਗੁਰੂਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰੂਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਵਾਕਿਆਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਗੱਦੀ ਦੇ ਗੰਗ ਹੋ।

ਜਦੋਂ ਥਾਥਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਵਿਚਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਇਕ ਘੋੜਾ ਤੇ ਪੰਜ ਸੌ ਮੋਹਰਾਂ ਕੋਟ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾ ਕੀਤਾ। ਥਾਥਾ ਜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਸੀਸਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਚਾ ਹੋ ਗਏ।

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਾਫੀ ਬਾਣੀ ਰਚੀ ਤੇ ਗੁਰ-ਅਮਰਦਾਸ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਬਾਣੀ ਰਚੀ। ਅੱਠੇ ਫਾਰਸ ਵੇਲੇ ਜੋ ਲਾਵਾ ਦੀ ਬਾਣੀ ਪੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਹੀ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਵਫ਼ਰੋਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਿਆਹਵਾ ਵਿਚ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘੋੜੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਰਾਏ ਹਨ।

ਚਿੱਕ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਕੇਰਕੇ ਮਿਲੀ ਸੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗੱਦੀ ਮਿਲਣੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੂਲਨ ਵੱਡੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲੱਗਿਆਂ ਹੁਕਮ ਕਰ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੋਢੀ ਖ਼ੈਸ ਵਾਲੇ ਹੀ ਕਰਨਗੇ। ਜਾਂ ਇੱਥੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀ ਕਰ ਕਰਕੇ ਸਨ ਕਿ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਸੋਢੀ ਖ਼ੈਸ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋਗੇ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਨੂੰ ਹੀ ਸਮਝਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਧ ਦੇਵ ਜੀ ਮਸਤ ਸੁਝਾਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਦਿਤਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੱਚੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਦਾ ਹਕਦਾਰ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਝਗੜਾ ਪਾ ਬੈਠਾ। ਉਸਨੇ ਮਸੰਦ ਆਦਿ ਫੰਡ ਕੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਰ ਹੀਲੇ ਇਸਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਮਝਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਪਰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਗੁਸਤਾਖ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਅੰਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣਿਓਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾ ਤੇ ਫਿਰ ਅੱਠੇ ਨਾ ਲਗੀਂ। ਆਪ ਨੇ ਉਸਨੂੰ "ਮੀਟਾ" ਕਿਹਾ। ਅਜ ਵੀ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਮੀਟਿਆਂ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਵਿਚਰਜਣ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ, ਜਦੋਂ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਪ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਥੇ ਆਪ ਨੇ 1 ਸਤੰਬਰ ਸੰਨ 1581 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਸੌਂਪੀ। ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਦਾ ਰਿਲਕ ਵੀ ਥਾਥਾ ਖੁਦਾ ਜੀ ਕੱਲੋਂ ਹੀ ਲੁਆਇਆ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਝੇ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਆਪ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾ ਗਏ। ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਲਗ ਗਈਆਂ। ਪਰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਖੀਰ ਤਕ ਹੀ ਈਰਖਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਕਰਕੇ ਮਿਲੀ ਸੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗੱਦੀ ਮਿਲਣੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੂਲਨ ਵੱਡੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਪੂਰੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰਿਹਾਸ ਵਿਚ ਤਰੀਆਂ ਤਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਖੋਲਕੇ ਸਿਧ ਕਰ ਦਿਤੀ ਸੀ।

ਪਤੀ ਉਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਕਰੋ

ਜਨਾਨੀ ਨੂੰ ਆਮ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ "ਬੰਦਿਆ ਉਤੇ ਇਤਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੀਦਾ।" ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਉਤੇ ਕਦੀ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਮਿਲਣ ਉਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫੌੜ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਾਨੀ ਦੇ ਇਸ਼ਕ ਵਿਚ ਫਸ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਸਾ ਲਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪਤੀ ਦੀ ਵਫਾ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਪਤਨੀ ਲਈ ਘਰ ਉਜਾੜਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਦੀ ਰਾਏ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਪਤੀ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੇ ਸਾਇਦ ਹੀ ਘਰ ਤਬਾਹ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਸ ਉਤੇ ਬੇ-ਭਰੋਸਗੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਘਰ ਨਰਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਦਮੀ ਘਰ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤੋਂ ਸਤਿਆ ਹੋਇਆ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਾਨੀ ਦੀ ਖੁਲਕ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਲੱਭਣ ਲਈ ਭਟਕਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ।

ਆਮ ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਉਤੇ ਜਨਾਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਦਿਤੀ ਕਈ ਸਿਖਿਆ, "ਬੰਦਿਆ ਉਤੇ ਇਤਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੀਦਾ" ਦਾ ਫੁੱਲਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤੀ ਜੋ ਘਰ ਦੇ ਹਰ ਨਾਲ ਆਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਵਲ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਜੇ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੜਕੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਹੱਸਦਾ ਵੇਖ ਲਵੇ ਤਾਂ ਤੇ ਪਤਨੀ ਦੀ ਫ਼ਾਤੀ ਉਤੇ ਸੱਪ ਲੱਟਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਯਕੀਨ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ਸੂਰਤ ਦੀ ਦੁਸ਼ਰ ਹੋਵੇ। ਇਕ ਵੇਂ ਵਾਰ ਪਤਨੀ ਨੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤੀ ਉਤੇ ਟੁਟੀ ਨਹੀਂ। ਐਸੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਪਤਨੀਆਂ ਰਾਤ ਦਿਨ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਲੜਕੀ ਸੰਬੰਧੀ ਮੋਹਣੇ ਤਾਹਨੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੀ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਤੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨੀਂਹ ਭਾਵਨਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਜੋਗਿਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਪਤੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਗਲਤ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਜੋਗਿਆਂ ਬੇਵਕੂਫ ਜਨਾਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਵੀ ਖਿਆਲ ਨਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਅਵਾ ਤਰਾ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਈ ਜਨਾਨੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਇਤਨੇ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਾਨੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੇ। ਜੇ ਪਤੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਭਾਅਪਣ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਲਈ ਤਾਂ ਝੰਡਾ ਠੇ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਦੁਆਲੇ। ਜੇ ਪਤੀ ਕਿਹੜੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰੁੱਠਾ ਭਰਜਾਈਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਹੱਸ ਖੜ ਲਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੌਲੋਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਉਤੇ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਭਰਜਾ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਇਛਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਿਸੇ ਜਨਾਨੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਦਾਖਲਿਤ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਨਾਨੀਆਂ ਆਪਣੀ ਨੌਜੁਆਨ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਸੀਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਬਾ "ਮਰਦਾਂ ਉਤੇ ਇਤਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੀਦਾ" ਇਹ ਨਸੀਹਤ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਣ, "ਆਪਣੇ ਮਰਦ ਉਤੇ ਹਰ ਵਕਤ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੋ ਵੀ ਸਦੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ ਉਤੇ ਯਕੀਨ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੀ ਇਹ ਜਿਹਲਾਊਟ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਘਰ ਉਜੜਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਪਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫਾਦਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਜੋਗਿਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਬੇ-ਭਰੋਸਗੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਗੀਆਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਲ ਖਿੱਚਣ ਵਾਂਗ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਤੀ ਦੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵਫਾਦਾਰੀ ਸੰਗੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਜੋਗੇ ਭਗਤੀਆਂ ਨਾਲ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਵਕਤ ਰਾਖੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੋਗੇ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪਤੀ ਉਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇ-ਵਫਾਈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਲਾਪਹੇਲਤਾ ਪਾਵੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਇਹ ਸੱਚ ਉਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੇ ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਤੂਤਾਂ ਘੋਲਦਾ ਹਾਂ।

ਦੂਜੇ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਗਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਉਹ ਸ਼ੱਕ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ

ਤੁਹਾਡੀ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸੇ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਜਨਾਨੀ ਵਲ ਖਿੱਚੇ ਜਾਣ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਉਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਚੰਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਉਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦੇ ਹੋ।

ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਨਾਨੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨੌਜੁਆਨ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਸੀਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਬਾ "ਮਰਦਾਂ ਉਤੇ ਇਤਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੀਦਾ" ਇਹ ਨਸੀਹਤ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਣ, "ਆਪਣੇ ਮਰਦ ਉਤੇ ਹਰ ਵਕਤ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੋ ਵੀ ਸਦੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ ਉਤੇ ਯਕੀਨ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੀ ਇਹ ਜਿਹਲਾਊਟ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਘਰ ਉਜੜਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਲਮੀ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਵਲੋਂ ਜਨਾਨੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬਣਤਰ ਹੈ। ਇਕ ਜਨਾਨੀ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਆਦਮੀ ਕਦੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਉਸ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਕਾਫੀ ਉਚਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਤਿਲਕ ਜਾਂਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਤੀ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪਤੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਘੁਤਾਰੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਨੱਕ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਦੀ ਅੱਖਾਂ ਹੀ ਠੇਕਾਠੇ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਖਿਲਾਰਾ ਬਰਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਆਦਿ। ਤੁਸੀਂ ਪਤੀ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਕੋਠੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਲ ਖਿੱਚਿਆ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਪਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਦੂਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਵੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਉਤੇ ਝਾੜੀ ਮਾਰ ਕੇ ਵੱਖੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਬੰਗੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਲੱਭ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੀਂਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ, ਪਤੀ ਆਪੇ ਹੀ ਸੁਖਰ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬੇ-ਭਰੋਸਗੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹਨ, ਲਾਭ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਲਾਭ ਹੀ ਲਾਭ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ

ਪ੍ਰੈਸ ਰਲੀਜ਼

21. ਸਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ :- ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਜਿਲਾ ਤੇ ਸਰਕਲ ਜਥੇਦਾਰਨੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਕਤਰਤਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਵਿਚ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਤੇ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋਏ :-

1. ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਹੋਈ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਉਤੇ ਕਹਿਰਾ ਵੱਖ ਪਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਇਸ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਏਹੋ ਜੇਹੀਆਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹੋਰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਉਤੇ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਥਕ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦਾ ਵਿਕੇਂਟ ਬੁਲਾ ਕੇ ਕੋਈ ਐਸੇ ਨਿਯਮ ਤੇ ਪ੍ਰਪਰਾਵਾ ਬਾਰੇ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹੋ ਜੇਹੀਆਂ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਫਿਰ ਨਾ ਵਾਪਰਨ। ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਯੋਗ ਕਦਮ ਉਠਾਏਗਾ।
2. ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਬੁਣੀ ਗਈ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਕੌਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਸਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਕੱਤਰੀ ਘੋਟਣਾ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰਿਆਂ ਵੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮੇਂ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਇਕ ਭਠਕਾ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਕਰਵਾ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਨਵੇਂ ਬੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਭਾਲਣ।

ਜੇ ਕੋਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਚੋਣਾਂ ਪਿਛੋਂ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਆਪ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾ ਦੇਵੇ। ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ 14 ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਚੋਣਾਂ ਨਾ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਲੱਗੇ। ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਚੋਣਾਂ ਜਲਦੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

3. ਬੜੇ ਅਭੀਮਾਨ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੱਥਪੁਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੈਦ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਿੰਨਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਬੀਬੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਭਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ। ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰਾਲਾ ਅਰੰਭੇਗਾ।
4. ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ ਜੋ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀਆਂ ਡਾਊਟੀਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਕੁਝ ਪਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕਾਲ ਕੋਠੀਆਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਰੱਖਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਨਿਆਂ ਹੈ। ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਠੇਕ ਪੁਸ਼ਟ ਕਰਕੇ ਉਥੋਂ ਦੋਸ਼ ਸਨ। ਲੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਤੇ ਸੰ ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਜਿਸ ਚਾਲ ਨਾਲ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਡਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਤੇ ਸੰ ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਾ ਬਣਨਾ ਸਮੂਹੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਨਲਾਇਕੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਟਾਵਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਵਾਧਾ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਜ਼ਰੂਰ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਕੇ ਉਥੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਬਣਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕੋਈ ਇਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ। ਜੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਚਾਰਾ ਖੜਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਸੇਵਾ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਚੋਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।
6. ਕੁਝ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਏ ਕੁਝ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਗਾਹਲਾਂ ਕੱਚੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਰਗੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਅਜੇਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
7. ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖ ਜੀ ਦੀ ਕੁਝ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਾਹੜੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਇਆ ਜਿਸ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਖਤ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਾਹੜੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੋਹਰ ਤੋਂ ਇਮਾਨਤ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਦਾਹੜੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਹੱਥ ਪਾਵੇ ਤਾਂ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦਾ ਮੁਨ ਉਬਲਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਲੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਹੀ ਹੱਥ ਪਾਉਣ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧ ਨਿੰਦਣ ਯੋਗ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।
8. ਬੜਾ ਅਭੀਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾ ਅਜ ਤਕ ਵੀ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਤਰੂਆਂ ਵਾਸਤੇ ਫੌਰਨ ਖੋਲ੍ਹ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦੇਣ ਤੇ ਇਕ ਯਾਤਰੂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਹੀ ਠਹਿਰਨ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਸਰਾਵਾਂ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਉਰੇ ਰਹਿਣ।

9. ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੁਲਿਸ ਵਰਤੋਂ ਕਥਿਤ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਖਤ ਨਖੇਦੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਪਰਾਵਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਝਦੇ ਹੋਇਆ ਉਸ ਦੀ ਵੀ ਨਿਖੇੜੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਹੋ ਜੇਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਵਲੋਂ ਅਸ ਨਹੀਂ।

- 10. ਸਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸਮੇਟੀ ਤੇ ਸਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਤੇ ਭਈ ਸਮਸਿਆ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਹੈਡਕੁਆਟਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਭੇਜਣੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਫਿਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਆਪ ਇਸ ਪਦਵੀ ਤੋਂ ਤਿਆਗ ਪੱਤਰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।
- 11. ਇਹ ਵੀ ਵੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸਕ੍ਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਇਕ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਵੇ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਣਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀ ਮਾਰਨੇ ਫੋਰਨ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਜੇ ਇਹ ਸਿਲਸੁਲਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸਕ੍ਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਸ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਡਾ: ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕੀਤੀ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈਆਂ :

ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ, ਅਥਨਾਸ ਕੌਰ ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜਰਨਲ ਸਰਬੱਤ ਬੀਬੀ ਸਵਰਨ ਕੌਰ, ਪ੍ਰਦਾਰਥ ਸਰਬੱਤ ਦਰਬਜਨ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ, ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਥਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ ਰਤਾਲਾ, ਗੁਰਚਰਨ ਕੌਰ ਦਾਮੋਦਰ ਬੀਬੀ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਭਲਾ ਮਿੱਠ, ਬੀਬੀ ਕਰਮ ਕੌਰ ਫਰਕਾਵਾੜਾ, ਬੀਬੀ ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਪਟੀ, ਬੀਬੀ ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬੰਸੀ ਪਠਾਣਾ, ਬੀਬੀ ਜਗਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ, ਬੀਬੀ ਲਭਮਣ ਕੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਹਿਰੀ, ਬੀਬੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਚੰਨਣ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ, ਗੁਰਮੇਜ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਗੋਬਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਜਨਾਲ, ਬੀਬੀ ਗੋਬਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਗੜ੍ਹ ਦੂਬੜੀਆਂ, ਬੀਬੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਸੁਪਜੀਤ ਕੌਰ ਮੀਰਾ ਕੰਟ, ਬੀਬੀ ਜਸਵੰਤ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੁਗਾਵਾ, ਬੀਬੀ ਦੇਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕੋਟ ਖਾਲਸਾ, ਬੀਬੀ ਸੁਖਿੰਦਰਾ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਜਸਵੰਤ ਕੌਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਬੀਬੀ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਬੀਬੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮੁਹਾਲੀ, ਬੀਬੀ ਕੁਲਬੀਰ ਕੌਰ ਬੰਬਾਲਾ।

ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ
ਸਰੋਮਣੀ ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ

ਦਰਸਨ ਕੌਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

(ਸਫਾ 11 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਸ: ਮੇਰਾ ਘਰਵਾਲਾ ਸਰਾਬ ਬਹੁਤ ਪੀਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਟਲ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਦੱਸੋ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ ?

ਜ: ਸਰਾਬੀ ਕੋਲੋਂ ਸਰਾਬ ਵੁਠਾਉਣੀ ਬਹੁਤ ਔਖੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਬਦਲ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੇ ਉਹ ਸਰਾਬ ਵੱਡੇਰਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਘੱਟ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਵੇਗੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਸਾਥੀ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਤੇ ਆਪ ਵੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਕਿ ਨੂੰ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਂ ਤੋਂ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਘੱਟ ਆਵੇ। ਜੇ ਕੋਈ ਗੁਰ ਵੀ ਨਾ ਚਲੇ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸੋਧਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਧ ਜਾਦੀ ਸਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਘਰ ਆਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸੇ ਵਕਤ ਹੀ ਭਰੋੜਾ ਨਾ ਪਾ ਦੇਵੇ। ਅਰਮ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਬਠਾਓ ਤੇ ਬਹਾਨਾ ਪਾ ਕੇ ਗਮੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ। ਸਰਾਬੀ ਸਵੇਰ ਤਕ ਗੱਲ ਕੁਲ ਕੁਲਾ ਜਾਏ ਹਨ।

ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸ: ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁਲੀਸ ਬੈਠੀ ਵੇਖ ਕੇ ਬੜਾ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਪੁਲੀਸ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬੋਂ ਕਦੇ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੰਚਾ ਟੇਕਣ ਵੀ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਪਹਿਰੇ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਇਆ ਕਰਾਂਗੇ ?

ਜ: ਇਸ ਸੁਆਲ ਦਾ ਜੁਆਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਦਿਤਨਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਪੁਲੀਸ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਰੱਖਣੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਸੰਝੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਪੁਲੀਸ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਰਾਹਿਨਾਤ ਰਹੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਐਸਾ ਕੁਝਾਨ ਉਠੇਗਾ ਜੋ ਸਭ ਕੁਝ ਤਬਾਹ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦੇਵੇਗਾ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ।

ਸ: ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਸਮੇਲਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤਾਂ ਉਹ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜਥਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਥਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ?

ਜ: ਇਹ ਤੇ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣਨ ਜਾਂ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣਨ ਕਿ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਗਏ ਨਹੀਂ। ਵਿਚਲੀਆਂ ਇਹ ਆਪ ਹੀ ਜਾਣਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਾਂ।

ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ?

- ਜ: ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੀ ਫੇਰਗੀ ਜੰਗ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੀ ਤੇ ਸਾਰੇ ਨੌਸ਼ਾਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲਾਹਰ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਵੀ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਨੌਸ਼ਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁਲੀਸ ਤੇ ਨੀਮ ਗੋਜੀ ਲਾਜ਼ੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਭੇਜਣ ਦਾ ਬਾਹਨਾ ਨਾ ਦਿੰਦੇ।
- ਸ: ਅੱਗੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਰਾਏ ਹੈ ?
- ਜ: ਗੱਲ ਤੁਹਾਡੀ ਠੀਕ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਹੋਈ ਪੁਲੀਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਈ ਜੁਆਬੀ ਗੱਲੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

Grams : 'RAJINDROL'

INTERNATIONAL CHEMICAL CORPORATION (INDIA)

Leading Manufacturers of :

INJECTIONS, TABLETS OINTMENTS,
SYRUPS, & CAPSULES ETC.

ON APPROVED LIST OF

D.G.S. & D. NEW DELHI
& C.O.S. CHANDIGARH

Unique Building Near Khalsa College
AMRITSAR

T : Office 43343, Resi. 43736

CHARTERED PD 6444 0966

ਕੈਂਪਾ-ਕੋਲਾ
ਜਦ ਖਿਲ ਜਾਏ, ਜੀਵਨ ਚੋਰ ਦੀ ਖਿਲ ਖਿਲ ਜਾਏ